

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Jørgen Banke

DEGNE-EMNER

Billeder fra Seminarielivet i Halvsemserne

Miloske Boghandels Forlag

JØRGEN BANKE

DEGNE-EMNER

BILLEDER

FRA SEMINARIELIVET I HALVFEMSERNE

ODENSE

MILOSKE BOGHANDELS FORLAG

1905

ANKOMSTEN.

Der var Optagelsesprøve paa Blaagaards Seminarium.

En ung, lyshaaret Mand lukkede Laagen efter sig og gik op i den røde Bygning.

Han havde slidt den foregaaende Aften, og nu stod det hele stille for ham.

Da han gik hen ad Gaden, vilde han tage et større Overblik, men det blev borte for ham altsammen. Heden, Vognrumlen og de høje Huse gjorde ham helt forstumlet — han maatte indskrænke Repetitionen til sagte at gentage: »Leon, Estramadura og De baskiske Provinser«; disse Navne dukkede atter og atter op, indtil han stod paa Trappen til den røde Gaard.

Han lettede Hatten, tørrede Svedremmen af med sit Lommetørklæde og drog et langt Suk.

»Med Guds Hjælp gaar det vel,« tænkte han og bankede paa.

»Go' Daw, naa det er Dem — hvad var det nu, De hed?«

»Petersen!«

»Det er et daarligt Navn, forstår De — Petersen, Hansen, Petersen — det hedder de allesammen — det er ingen Navn.

Nej, forstår De, Kæmperne har Navn, for at man derigen kan skille den ene fra den anden — ellers kommer jeg i en slem Klemhærke, hvis jeg gaar hen og kalder en Hansen for en Petersen.«

Det var Forstanderen, der tog ham i Kraven med to Fingre, rystede ham lidt, bankede ham med Pibespidsen paa den ene Skulder og slog en skraldende Latter op.

Latteren var saa smittende, at den unge Mand maatte le med, skønt han havde forberedt sig paa noget langt mere højtideligt.

»Men hvor var det nu, te De var fra?« fortsatte Forstanderen, idet han tog Piben i Munden og greb fat i Petersens Frakkekrave med begge Hænder.

»Jeg er fra Skovdrup.«

»Godt, saa hedder De Skovdrup, det er da et Navn, man kan blive klog paa, forstår De, — — — — — gaa nu herind, til Prøven begynder.«

Forstanderen lukkede Døren op ind til Kontoret,

den nydøbte Skovdrup drejede Hatten i Haanden og gik nølende derind, medens den gamle forsvandt i Skolestuerne.

Det var en løjerlig Følelse, der overfaldt den pædagogiske Novice, medens han stod og kiggede paa de mange gamle Bøger i det mildest talt uhyggelige lille Kontor.

»Naa — det var saadan at komme paa Seminarium.« — — —

Han havde ventet en Forstander i Kjole og hvidt, et Par Lærere, der højtideligt og afmaalt vilde hilse paa ham og føre ham ind i en stor, stor Skolestue til et grønt Eksamensbord, han havde ventet en Del unge Mennesker, der med bøjede Hoveder længtes efter det højtidelige Øjeblik, da de skulde indskrives som Lærlinge ved den højpædagogiske Anstalt — og hvem havde saa modtaget ham? — — —

En elskværdig gammel Mand, der sagde nogle ganske almindelige Hverdagsord — rigtignok paa en saa morsom, halvgydsk Maade, at man maatte le med ham, enten man vilde eller ej.

Det var jo heller ikke noget rigtigt Kontor — dette: et lille Bord med en Mængde Papirer, en Gyngestol i den ene Halvdel af Stuen og nogle Skoleborde i den anden — var det et Kontor?

Paa en Hylde stod en stor, jydsk Træsko med Pibeudkradsning. Den udsendte en blaa Røgsøjle lig et andet lille Vesuv og gjorde Luften beklumret.

Det eneste kontoragtige var Bøgerne: Christian den Tredies Bibel laa paa den øverste Hylde, medens Suhms Danmarks Historie bredte sig over et Par Hylder — gamle, graa og støvede var de alle.

Den Røg var utaalelig, Skovdrup greb resolut Vandkaraflen og gød Indholdet ud over det osende Krater.

Lidt efter kom Forstanderen ind.

»Ja nu kommer Deres fremtidige Regnelærer straks, saa skal De blive stedet for det høje Dommerskab.«

Skovdrup svarede spagfærdig: »Ja, Tak,« og rejste sig halvt op fra sin Stol.

Forstanderen lod sig dumpe ned i Gyngestolen, tog en Bibelhistorie og fordybede sig i Læsningen, medens Røgskyerne mere og mere trængte sig sammen om hans graa Hoved; et Glimt af Panden blev synlig, hver Gang han rømmede sig og gav et lille Nyk med Benene for at faa Stolen i Bevægelse.

Skovdrup legede lidt med sin Hat, saa ud af

Vinduet, op ad Reolerne, og undertiden kastede han et Blik over paa den gamle for at overbevise sig om, at det virkelig var Alvor.

Pludselig rejste Forstanderen sig, lagde Bogen, tog Piben under Armen og strøg op i den graa Haartot, idet hen med høj Røst spurgte:

»Har De Gnisten, Hr. Skovdrup?»

Skovdrup stirrede forfærdet paa den gamle Mand.

»Ja, den indre Glød, forstår De, den som maa til, naar man vil være Ungdomsopdrager.«

Det var en hel Umulighed for Skovdrup at svare paa dette Spørgsmaal. Maaden, hvorpaa der blev spurgt, den gamles flammende Øjne — kort sagt hele den foreliggende Situation betog ham baade Fornuft og Aandedræt — han ligefrem gispede efter Vejret.

»Ja, ser De saa'n igen,« fortsatte den gamle, »jeg sidder her og læser om hende Dommerinden Debora — De kender jo Debora? — hun er min aandelige Kæreste, forsto'r De, hun havde Gnisten, Skovdrup, og den var saa stor, at den kunde løfte et helt Folk — det var Aand og Liv og Kraft det hele — — — hvad?» udbrød han med et ægte vestjydsk dobbelt V og plantede to Hænder paa Skovdrups Skuldre, saa denne næsten

maatte neje sig ved det. Da Skovdrup fremdeles ingenting sagde, stak Forstanderen i med en Lattersalve, der endte med smaa, hjertelige Kluk. Med et: »Det gaar nok, forstår De,« skubbede han Skovdrup lempeligt ud af Kontordøren til Regnelæreren, der nu havde indfundet sig.

I den lille, snævre Gang stod en hel Del lovende Pædagoger bunkede sammen om en ældre Herre, der var i dyb Samtale med en yngre Jyde i graat Hvergarn; det lod til, at de havde fundet fælles Bekendte. Skovdrup holdt sig beskedent tilbage i Flokken for ikke hovedkulds at afbryde Konversationen.

De fleste af Seminaristerne røg Pibe. Der var Landbopiber med udskaarne, springende Hjorte paa Hovederne, der var Stationsbypiber med malede Dameansigter og Landskaber i allehaande livlige Farver, endelig var der den stilfulde, men tarvelige Københavnerpibe, hvis eneste Prydelse var de forgyldte Ringe om Hoved og Svampdaase.

Hvor de saa magre ud, disse vadmelsklædte Herre med de grønne Morgensko. Det lange, uredte Haar struttede frem ved Ørene, og hos de fleste stak en halvsnavset Skjortekrave ovenfor det sorte

Halsbind. De nyankomne bar Flipper og sort Sløjfe, en Luksus, de ældre kun tillod sig om Søndagen.

Gangen blev tættere og tættere pakket med Mennesker, men den gamle Lærer Godhjelm lod sig hverken ryge eller trykke ud. Stiv og støt stod han mellem de dampende Sjæle lig en anden Sokrates, der udlægger Livets Gaader for den lyttende Ungdom. Dette Foredrag gjaldt dog kun en vis Kren Wollesen, der boede halvanden Mil nord for Hobro, og som den gamle Lærer forgæves søgte at bringe den unge Hvergarmsjyde i Familie med, men da et halvt Hundrede af Kren Wollesens Fættre og Kusiner var marcherede op for Jyden, uden at denne saa meget som gav Tegn til Genkendelsesglæde, gik Godhjelm over til at opdage Skovdrup, der lidt efter lidt havde maset sig ind i en fjern Krog, hvor han, saa godt det lod sig gøre, blev synet af hele den ældre Del af Befolkningen.

»Med Tilladelse, hvad er Deres Navn?« spurgte Godhjelm.

»Petersen!« svarede Skovdrup.

Men dette blev sagt for nær ved Kontordøren til, at det kunde gaa upaataalt hen.

»Hov! hov! forstór De, han hedder slet ikke

Petersen,« raabte Forstanderen, idet han stak Hovedet ud af Kontordøren. »Jeg har lige givet ham Navnet Skovdrup, men vi maa der'igen bære over med ham af den Grund, at han er saa nydøbt; senere hen, min kære Skovdrup, gaar det saa'n igen ikke an at sætte sig op imod Ordningen.« Samtidig med Forstanderen stak hele Publikum i Latter — her stod han overfor en Forsamling, der forstod ham.

»Heller ikke mod Ministeriets Anordninger,« tilod en af Kæmperne sig at bemærke.

»Naa, naa, ham Randrup, ikke spytte med Autoriteterne, her er nok Frihed her paa Gaarden, men Frihed under Lov, forstår De, mine herrer.« Atter rystedes Huset af Latter, og den gamle Forstander skubbede sig ind mellem alle sine kære Venner, trykkede saa mange Hænder, han kunde faa fat paa, indtil han var naaet ud paa Trappen, der førte op til hans Lejlighed.

Nu var Skovdrup officielt døbt om, og han protesterede aldrig senere mod sit nye Navn.

»Ja, saa hedder De jo Skovdrup,« begyndte Godhjelm, da Forstanderen var forsvunden. »Skovdrup ligger det ikke et Sted paa Fyn?«

»Jo, i Nærheden af Assens.«

»Ja, rigtig, lige midt i de fynske Alper.«

»Tæt ved Mont Frøbjerg,« bemærkede en Stemme.

Skovdrup saa om.

»Det skal De ikke bryde Dem noget om, Skovdrup, det er Lilholt, der taler i vort Geografisprog.«

Godhjelm var altid villig til at glatte ud paa Sagerne, naar en eller anden havde sagt daarligere Vittigheder, og det gjorde Lilholt nu og da.

»Det er nok bedst, vi kommer ind til den Mathematik,« fortsatte Godhjelm paa sit langsomme, monotone Maal.«

Som paa Tælling hængtes alle Piberne op paa Knagerne, og hele Forsamlingen myldrede ind i Klasseværelset, hvor de mulige Henrettelser skulde foregaa.

Skovdrup klarede sig jævnt godt i alle Fag, dog kneb det noget med Christian den Førstes Stamtavle, men et lille Ord paa rette Sted reddede baade ham og Første Christian fra Undergang.

Hvergarnsnyden var derimod et rent Jern til Historie, han ligefrem spyttede Aarstal i lange Striber.

Christian den Fjerde led et saa afgørende Nederlag ved Brømsebro, at det efter Jydens

Forklaring maatte anses for den oprindelige Aarsag til de estrupske Provisorier.

Alle bestod.

Da Overhøringen havde varet et Par Timer, forkyndte Forstanderen med høj Røst, at nu tog »den legemlige Udvikling« sin Begyndelse. Skovdrup spekulerede lidt over, hvad Udtrykket »legemlig Udvikling« egentlig rummede; men da han saa Strømmen tage Fart ned ad Trappen og mærkede en dejlig Frikadelleduft fra Kælderen, var han klar over, at det betød Mad, og han nølede ikke med at følge de gastronomiserende Pædagoger.

INSTALLERING.

Om Eftermiddagen havde hver af de nye Kæmper fundet sig en Celle.

Efter at den »legemlige Udvikling« var et overstaaet Stadium, fik Forstanderen travlt. Saa hurtigt hans gamle Ben kunde bære ham, fór han op og ned ad Trapperne. Det store, rødtærnede Lommetørklæde flagrede agter ude, medens Haartotten blev skubbet hid og did med

Haanden. Piben trak uafbrudt med store Mulme og lange Stød.

Det værste var at faa D'Herrer installeret paa »halvfjerde« Sal, thi de stod saa fuldstændig uforstaaende dels overfor Talordet »halvfjerde« og dels overfor Etagens sindrige Indretning.

Fra tredie Sal førte en Trappe op til en Af-sats; til venstre var der saa et jævnt stort Hul i Muren. Man gik ind gennem Hullet, ned ad et Trappetrin og var saa paa »halvfjerde«.

Hele Mekanismen bestod i, at Taarnbygningen, hvori Trappegangen var anbragt, havde en Etage mere end Mellembygningen, som havde den Ære at være i Besiddelse af »halvfjerde«.

»Halvfjerde« var en lang, smal Passage, Dør ved Dør, saa langt Øjet rakte.

»Her bor nogle af Kæmperne, forstór De,« sagde Forstanderen og trak Vejret efter den lange March.

»Der er et Numer ledigt paa Midten, ser De, det har jeg tænkt mig skulde være Deres, Hr. Skovdrup.«

»Mange Tak,« sagde Skovdrup og vilde aabne Døren for den sidste Overraskelse.

»Hov! hov! vent lidt, her skal De se. Forstór De, min Herre — her paa Gangen maa alt være i Orden, men det holder De selv, en-

hver Kæmpe er sin egen Tjener, hvis han da ikke har Raad til at betale en Kone.«

Det havde Skovdrup ikke.

»Ja, saa maa De der'igen holde Gangen ren selv, men efter Tur, Deres Naboer skal hjælpe Dem, men det maa I saan'igen ordne indbyrdes.«

Forstanderen forsvandt atter for at hjælpe en anden til Rette oppe paa Kvisten, populært kaldet »Den urolige Gang«.

Skovdrup saa sig om.

I en Krog stod det halve af en gammel Transportspand, fyldt med graagul Aske lige til Randen. Uden om den laa smaa Askeklitter, sammenblæst af de mest forunderlige Vinde, hvis Retninger hverken Astronomer eller Meteorologer kunde raade; de bestemtes ene og alene af Ugens Slagsmaal og af det Antal Ruder, der ved slige Lejligheder gik i Løbet. Der var tre Vindueskarme, og i hver var der udstillet forskellige Sager. I en af Karmene stod et Vadskefad med mindre rent Vand, hvori de forskellige Rester af en Cigarstump holdt Kapsvømning i Takt til de Smaapust, der svirrede ind ad en ituslaaet Rude. I en anden Karm stod en Bajerskflaske med tilhørende Lysestump og gloede dumt hen

paa et halvt opslidt Stykke Blanksværte, som gassede sig i den rige Eftermiddagssol og udsendte nogle løjerlige Dufte, der mindede noget om surt Øl og gammel Rom.

Solen ligefrem bagede de sprukne Døres afslidte Maling.

Paa den ene Dør hang et Skilt:

»Skrup af, jeg læser,« stod der. Skovdrup tog hurtig Blikket til sig, men vovede dog lidt efter at undersøge Døren nærmere. Indenfor boede tykke Grærup. Med sirlige Træk havde der staaet »S. M. Grærup«, men S. M. var streget ud, og i Stedet for stod med sorte Blyantsstreger »Tykke«.

Næste Nummer var N. Hansen-Odde, og saa kom hans egen Dør.

Han fik hurtig lavet en Seddel, og før han havde aabnet Døren til sit nye Hjem, stod der »Skovdrup« med Sving og lang Krølle.

Atter kastede han et Blik paa Omgivelserne og gjorde sig sine egne Tanker om D'Herrers Ordenssans, før han satte Nøglen i Døren og lukkede op.

Et lille, firkantet Rum; en Stol, et Bord, en Boghylde og en mægtig stor Trækasse ved Siden af en lille, skrøbelig, trebenet Kakkellovn udgjorde

Møblementet, naar man da undtager den Pjalt af et Gardin, der hang og dinglede i Vinduet. Her var køligt, for Resten behageligt, naar man kom fra den stegende Sol.

Skovdrup slængte sig paa Kassen, men stod op igen, da han mærkede, at Laaget var løst.

»Ah,« sagde han hen for sig, da han fik de øverste Brædder halet tilside, »det er Sengen — hm, men det er praktisk.«

Han satte sig paa Stolen og saa ned i Kassen.

»Hvad mon Fa'r nu bestilte hjemme — han er sikkert hos Hans Mikkelsens — ja, det er sandt, de høster jo Byg i Dag paa Knuds Bjerg — Mo'r er med — mon hun ikke bliver syg i Morgen efter al den Varme? Mo'r og Elise taler nok om mig ved hver Skaaromgang: Hvordan mon han har det? — skriver han i Morgen?«

»Jeg skal skrive allerede i Dag,« sagde han højt, strøg alle Tankerne af sig og løb ud i Byen for at faa sit Tøj flyttet ind og sin Celle i Orden.

Da Bøgerne var stablet op og Sengetøjet lagt i Kassen samt forskellige andre Sager rangerede, satte han sig til at skrive.

København, den 20. August.

Kære Elise!

Da jeg lige har sluttet et Brev til Fa'r og Mo'r, skal ogsaa du have et.

»Det kan vel ikke nytte, jeg fortæller dig, at København er en meget stor og smuk By, for det ved du jo af egen Erfaring, og da du var saa sikker paa, at jeg nok skulde bestaa Prøven, behøver jeg jo heller ikke at dvæle ved den Side af Sagen. — — —.

Jeg kan se dig staa og aabne mit Brev. Det er ude i Bryggerset; du staar ved Siden af den store Hedekeddel. Du er lige kommen hjem fra Marken. Solen skinner ind ad den lille Vinduesglug og kaster en lang, bred Strime Lys hen over dit hvide Høstforklæde, over mod den aabne Pigekammerdør.

Flagerhatten er faldet dig ned over Nakken, der er Bygstak i dit Haar og Blomsterduft i dine Klæder. De to smaa, væmmelige Krøller ved dine Tindinger vil slet ikke sidde, medens du laver dig til at vadske Hænder.

Pludselig bliver der Spektakel ved Bryggerhusdøren, Trofast gør, og Jacob Post rømmer sig.

»Han skriver allerede,« siger Jacob og rækker dig mit Brev med et fedtet Grin.

Du stiller dig atter hen ved Hedekedlen. Du vil ikke aabne det med Fingrene, det skal ind paa Barmen til efter Middag, du piller allerede ved den hvide Smæk paa Forklædet — jeg ser det blaastribede Bomuldsliv; hvor fyldigt, trindt det er, netop der, hvor Brevet skal sidde. Saa kommer du pludselig i Tanker om Grydeskraberkniven paa Karbænken, aabner Brevet og læser, hvorledes du bar dig ad.

»Hvor det er ærgerligt, at han slet ikke skriver andet, vil han da altid drille mig?«

Du slaar iltert med Nakken, saa Flagerhatten dingler, og rød som Blod vandrer du ind og skræller Kartoffler.

De kærligste Hilsener fra din
hengivne Ven
Jens Petersen-Skovdrup.

Skovdrup havde netop faaet Brevene klæbet til og Piben tændt, da det buldrede paa Døren og Naboen, tykke Grærup, holdt sit første Indtog i det skovdrupske Hybel.

»Ser du, Skovdrup, — jeg siger »du«, det bruger vi her paa Gaarden — ser du, Skovdrup.« Der kom nu en lang Forklaring om, hvorledes den tykkes Tobak var sluppet op, hvor mange

der havde stjaalet af den i sidste Uge, og hvilke Kendemærker han havde paa Tyvene, hvem der røg mest — hvilken Slags Tobak de røg o s. v. o. s. v.

Skovdrup bød ham stoppe af sin Wollekanaster.

Rødt, kort, krøllet Fuldskæg, smaa plirrende Øjne, mave- og lemmesvær, med en lille Kende Anstrøg til Hjulben, var det første materielle Indtryk, Grærup gav Beskueren.

Da den tykke skulde til at stoppe anden Gang, faldt hans Blik pludselig paa Brevene, hans Pegefinger blev siddende i Pibehovedet og han læste med stigende Pathos:

»Frk. Elise Mikkelsen, adr. Hr. Gaardejer Hans Mikkelsen, Skovdrup pr. Assens.«

»Naa,« sagde han og stoppede videre, »det er saadan fat med dig min Ven — har hun Penge?«

»Hvem?« spurgte Skovdrup med et tvungent Smil.

»Hun, Genstanden naturligvis.«

Skovdrup sad endnu og smilede, men vilde ikke svare.

»Frøken Elise mener jeg,« snakkede Grærup videre, idet han sugede af alle Kræfter for at faa Ild i Kanasteren.

»Det ved jeg ikke.«

»Naa, ikke, den Slags Ting bør man helst være klar over, inden man roder sig ind i saadan noget.«

»Hvad for noget,« udbrød Skovdrup leende.

»I Forbindelser af den Art, man ved ikke, hvad der fører til Ægteskab — og du er vel ikke saa naiv, at du tror paa den gamle Historie om Kærlighed, Forstaaelse og alt det andet Pjat. Et Ægteskab for Skolelærere skal, saalænge denne Lønningslov vedvarer, være baseret paa drevet Guld, ellers ender det i et Uføre af Jammer og Elendighed.«

»Da tænker jeg heller ikke paa at gifte mig.«

»Naa ikke, da synes jeg, her ligger et meget haandgribeligt Bevis,« sagde Grærup og pegede paa Brevet.

»Det er til en god Veninde.«

»Nej, gamle Jas, en god Veninde skriver man ikke til den første Dag, man er paa Seminariet, uden man har reelle Hensigter. Som Kammerat vil jeg raade dig til at indstille Skydningen, saadan lidt efter lidt, ikke brat, men »sucsomsive«, det bliver det sundeste baade for dig og hende.

Du har vel ikke noget imod, at jeg tager en Nævefuld af din Pibehalm i Lommen.«

»Værsgo«.

Den tykke tilvendte sig en anseelig Klods af den pressede Tobak og forsvandt.

Skovdrup tog Laaget af Sengekassen. Medens han klædte sig af, tænkte han paa alle Dagens Begivenheder, og da han dumpede ned i Kassen for første Gang, lo han hjerteligt ad den løjerlige Fisk, der lige havde forladt ham.

Maanen sendte sine glimmerhvide Straaler lige ned i Kassen til ham. Kakkellovnens langagtige Skygge faldt hen over hans nye Benklæder — der kom pludselig noget aandeagtigt og højtideligt over det lille Hybel, hvor den blaalige Tobaksrøg endnu stod mellem Gulv og Loft og slangede sig i Maaneskinnet.

I Naboværelset paa den ene Side talte man dæmpet, medens Tyksakken paa den anden stemte Violin.

Mindst tyve Gange tog han Kammertonen paa sin lille Fløjte og strøg derefter ihærdig paa A-Strengen; men lige saa ofte endte han med et hæst: »Saa for Satan da«, og begyndte paa en frisk med Kammertonen plus tilhørende Af-filing. Oppe fra Kvisten dalede det ene Regiment Harmonikatoner ned til Skovdrup efter det andet:

»Med Kugler og Krudt
 min Ven har jeg skudt,
 nu faar jeg min Løn for, hvad jeg har forbrudt,«

skreg en hvinende Stemme ud i Natten. Skovdrup tog hele Situationen højtidelig, og da Tyksakken langt om længe lirede »Jesu dine dybe Vunder« af i en meget bedrøvelig Toneart, bad Skovdrup sin Aftenbøn, indflettende en lang Række Tanker om det nye Arbejde, han nu gik ind til, bad saa for dem, han aldrig havde set, men mest for Fa'r, Mo'r og Elise.

Langt, langt borte saa han Landsbyskolen hjemme. Elise stod i Døren, Mo'r sad i Lærer Larsens Armstol og strikkede, medens Fader puslede ude ved Hønsene — han selv var Læreren, Manden i Huset, saadan blev det ved at være — og Tyksakken blev ved med at spille, indtil det blev mere og mere taaget for ham — han sov sin første søde Søvn i den blaagaardske Sengekasse.

MORGENKAFFEN OG FEM KRONER.

Det varede nogle Dage, før de nye Elever fandt sig rigtig hjemme paa Seminariet.

Man skulde være fortrolig med den faste Hus-

orden, og kendt med alle de Udbygninger, Taarne og Smaahuse, som Forstanderen havde indrettet, da han byggede Borgen.

Foran Hovedbygningen ud til Gaden laa et lille Hus, ikke større end Tobak for en Skilling, det havde kun Plads til Avlsforvalter Køhlig og to Kæmper, men alligevel kaldte Forstanderen det Forhuset, og Hovedbygningen maatte trods det nydelige Anlæg foran den og dens hele stolte Karakter nøjes med at hedde Baghuset.

»Forstanderen er jo ogsaa Jyde,« sagde Grærup, »og den Slags Folk kan gemenligen mere end deres Fadervor;« men Skumlere paastod nu, at disse underlige Benævnelser stod i Forbindelse med Skatte^r og Udgifter.

Engang boede der i Forhuset en Kæmpe ved Navn Stæhr, og efter den Tid hed Huset i alles Munde Stærkassen, paa nær i Forstanderens og Avlsforvalter Køhligs — men disse to omfattede ogsaa »Stærkassen« med en særegen Kærlighed. Der var sikkert ingen, der vidste, hvor Forstanderen havde fisket Køhlig, men alle var klar over, at han ikke kunde skilles fra Borgen uden Brud paa Harmonien, og derfor lod man ham gaa stille rundt, passe Gaarden, bære Kul og Brænde, lukke Laagen og slukke Gassen uden

at tage sig synderligt af ham; men havde han en enkelt Gang selv faaet »Gassen op«, slog han en Klo i den første den bedste Kæmpe og hensatte ham og sig selv til salig Sjettefrederiks Dage — den gode gamle Tid, hvor Kongen bar Nøglen til København ligesaa trofast, som Køhlig Nøglen til Blaagaard.

Den bibelsk-mythologiske Tone, der herskede overalt paa Borgen, stammede i Grunden fra selve Forstanderen — han omtalte altid Eleverne som »nordiske Aandskæmper« og brugte et Utal af nordiske og bibelske Navne, og denne Hang førtes af Eleverne ud i Karrikaturen. Køhlig hed Frejr, undertiden Heimdal, det kom an paa i hvilken Egenskab, man stødte sammen med ham. Skældte han ud, fordi man smed Papir i Anlægget, hed han Frejr, men passede han Laagen for nøjagtigt, d. v. s. aflagde Rapport til den gamle om sene Nattevandringer, var det selvfølgelig Heimdal, der havde stødt i Gjallerhornet. Ligesom Kæmperne i Valhal havde en bestemt Husorden at føre, saaledes ogsaa her. Man »kæmpede« paa Klassen og paa Værelserne for at »røve« saa meget »Guld« fra Videnskaben som muligt, og selv om man faldt i Kampen

mod den »gamle Adam«, rejste man sig atter og gik med hævet Pande ned i Madkælderen, hvor man aad Flæsk fra Særimner og drak Mjød fra Geden Heidruns Yver:

Den tykke, smækfede, laskede Kokkepige Ane var en ypperlig Særimner, og naar den gamle Husjomfru, der bestyrede Økonomien for Forstanderen, vendte det laadne ud og stødte efter de stakkels Kæmper, der kom for sent til Té, kunde man saa fortænke de fortrædigede i, at de kaldte hende »Heidrun« og beklagede den urolige Maade, hvorpaa hun lod sig malke, særlig om Morgenene? Om det saa var et Lidskjalv, savnede man det ikke — det var Forstanderens Kontor — dog gendøbte man det ret ofte til Torturkamret. Den gamle vilde nemlig meget gerne have sine Timer i selve Kontoret; men naar man havde gaaet to Aar paa Borgen og faaet Pli samt lidt københavnsk Finfølelse, saa holdt man ikke af at blive bunket sammen paa Kontorets faa Skolebænke og indaande den sure Tobakstaage, samt den mindre heldige Luft, der undertiden kom fra et hemmeligt Gardin paa Bogreolens nederste Hylde, hvor Forstanderen plejede at hensætte et kostbart Værk, der efter Grærups Mening bedre passede i et Servanteskab.

Harmen fik derfor Luft i Skældsordet: *Torturkamret*.

Først og sidst blandt alle Borgens Kæledægger var dog »Freja«, den elskelige lille Stuepige Rikke, der lig en svævende Sommerfugl snart gæstede Forstanderens private Lejlighed, snart Madkældereren. Hun var først oppe om Morgen og sidst i Seng om Aftenen, aldrig blev hun træt, men væver og yndefuld sprang hun op ad Trapper og ned ad Trapper, skabende Glans i Kæmpernes Blikke og Bølgeslag i deres Bryst.

Det første seværdige, Skovdrup næste Morgen traf paa, var Rikke, og heller ikke denne Gang fejlede Rikkeøjets Lynblik. Skovdrup trak efter det hvide Forklæde som Torden efter Havet, og før han vidste af det, stod han og besaa Knagerækken i Seminariegangen.

»Om Forladelse Hr. — jeg kunde snart have væltet Dem,« lød Rikkens hulde, men forbavsede Røst, da hun slog Døren om paa den maabende Skovdrup. —

Atter sendte hun et Smil og et Lynskud, før hun ilte bort med Forstanderens tomme Tekop.

Skønt hun allerede var langt borte, forekom det Skovdrup, at hun havde glemt Øjnene.

Pigerne derhjemme havde aldrig set saa mærkeligt paa ham — ikke engang Elise, som dog havde kønne Øjne, formaaede at se saa fortryllende dejligt. Han maatte efter hende igen — og saa vilde han ikke staa saa fjollet som før, men vise hende et kækt Blik. Han greb kraftigt i Haandtaget for at ile ned i Kælderen, da han hørte Forstanderens Stemme inde fra Kontoret:

»Hvem er det?«

»Det er mig,« svarede Skovdrup ganske uvilkaarligt.

»Hvad for en mig — det er da vel ingen Kæltring,« raabte Forstanderen og aabnede Døren.

»Naa, det er der'igen Dem,« fortsatte han, tog Skovdrup i Frakken og slæbte ham ind paa Kontoret.

»Ja, ser De, Skovdrup, her løber saa'n igen saa mange omkring og stjæler Overfrakker, Paraplyer og saadan noget forstór De — dem skal man passe paa — men De er jo ingen Kæltring?«

Nej, det var Skovdrup ikke.

»Har De faaet Kaffe?«

»Nej!«

»Saa se her.«

Forstanderen tog den store Kontorkop, hældte Halvdelen af sin Kaffe i Underkoppen, brød sit Stykke Sigtekage i to, stak Underkoppen og Kagestykket hen til Skovdrup og begyndte selv at bearbejde den øvrige Halvdel af Næringsmidlerne.

Skovdrup saa noget betænkelig hen til sin Portion.

»Hvad« — udbrød den gamle og vendte sig.
»Æd, drik og vær glad, forstår De!«

Skovdrup blæste lidt paa Kaffen, før han endelig gik løs paa Sagerne, og gumlende i Fællesskab med den gamle begyndte de paa en Passiar.

»Hvad er Djer Fa'r?«

»Han er Husmand!«

»Har han Jord?«

»Ja, et Par Tønder Land!«

»Det er jo en herlig Ting at være Husmand nu om Dage.«

Det mente Skovdrup ikke.

»Har han det da smaat, Djer Fa'r?«

Ja, det havde han.

»Saa har han jo ikke Raad til at lade Dem læse, forstår De.«

Skovdrup mumlede noget om Understøttelse.

»Forstór De, kære Ven, Ministeriet kan saa'n-igen ikke uddele Understøttelser til Folk, som man ikke ved, hvad duer til, eller hvad der bliver av — der er saa mange, der en skønne Dag løber fra det hele.«

Skovdrup vilde ikke løbe.

»Nej, nej, kære Ven, De ser saa god ud, men Understøttelse kan der ikke være Tale om, før De har været her en Aar og det viser sig, at Lærdommen gaar i Dem som brød Smør — saadan sagde jo ham Peder Plade — kender De Peder Plade?«

»Nej!«

»Det er en Mangel, forstór De.«

Den gamle trak sin Pengepung op af Lommen.

»Se her har De nu fem Kroner, nu kan De der'igen gaa hen og købe min lille Danmarks-historie, i den kan De se og læse om ham Peder Plade, og hvad Penge De faar til overs, kan De saan'igen anvende efter eget Tykke.«

Skovdrup studsede lidt, da Forstanderen rakte de fem Kroner ud imod ham.

»De er vel ingen Ødeland?«

»Nej!«

»Ja, saa behøver De derigen ikke at ræddes ved, hvad Folk vil gi' Dem.«

Uden at faa sin Taknemlighed udtrykt paa rette Maade, blev han med smaa Skub og Stød puffet ud ad Døren.

»Stift De nu Bekendtskab med Peder Plade, det vil De ikke fortryde!« raabte den gamle efter ham.

MAD OG MUSIK.

Fra de forskelligste Lejre af Samfundet kom der Kæmper og bankede paa Borgens Port — Forstanderen aabnede sin brede Favn og tog imod dem alle.

Efter at have prøvet en nyankommens Evner og Kræfter rystede Godhjelm tit afværgende paa Hovedet, men den gamle sagde bare:

»Aa — hvad, lad ham saa go' en Aar mer, saa fatter han det nok, forstor De.« Og saa blev Synderen optaget.

Degnesønner, Gaardmandssønner og Husmandssønner, ja nu og da en Præstesøn udgjorde i Reglen Flertallet blandt Kæmperne. De forskelligste Grunde drev dem til Borgen. Husmandssønnen og Gaardmandssønnen kom i Reglen, fordi de var mere fremmelige i Regning og Bibel-historie end Folk i Landsbyen plejede at være.

En og anden havde gaaet derhjemme paa Marken og fanget Længsler. Han havde læst lidt, hørt mange Foredrag, maaske havde han været paa Højskole og sunget: »Ud vil jeg, ud, o, saa langt, langt, langt,« indtil han ansaa Skolelærereksamen for det højeste Fjæld, han kunde kravle over. Degnesønnerne kom, fordi Fader vilde have det, og Præstesønnerne fordi de manglede Hoved til noget bedre. Men disse Størrelser var nu langt fra saa interessante som de flagrende Trækfugle, der havde prøvet Alverdens Ting lige fra Fodermester paa Lolland og til Guldgraver i Klondyke, og af dem var der stedse nogle Stykker paa Borgen.

Hvor de end kom fra, og hvor de end havde været, saa havde de fleste dog det fælles Maal at kigge ind i Videnskabens dunkle Kamre.

De havde alle deres Drømme og Længsler og forestillede sig gerne den boglige Syssel som noget hemmelighedsfuldt, der i Tidens Løb vilde give Anseelse. De var ikke som Latinskoledrengen bleven revet ud af Vildfarelsen ved Tiaarsalderen; deres Skolelærdom var derimod gledet let i dem, derfor gyste de fleste, naar de første Gang tittede til alle de tørre, kedelige Ramser, hvorfra man laver Skolelærere.

»Kan du de franske Besiddelser i Afrika,« plejede Grærup at indlede, naar han talte om moderne Seminarieopdragelse, »kender du Aarsagsbindeordene — ved du hvad Kong Nielses Oldemor hed? Naa, ikke, saa sæt dig paa din Hale, lær Ramserne og du faar »ug«, vel at mærke, naar du kan Ramsen om, at man ikke skal lære Børnene noget paa Ramse med Undtagelse af Luthers Katekismus med Skriftsteder og Indbyggerantallet i Interlaken.«

For de unge kunde det sagtens gaa, men for de gamle, der havde ventet noget dybere, noget, der gav Livsfylde og aandelig Styrke, gjaldt det om ikke at tabe Modet.

Kofod f. Eks. hørte til den Slags gamle, han havde gaaet ovre paa Bornholm til han fyldte Tredive, før han fik saa mange Penge skrabet sammen, at Studiet kunde gennemføres. Han var rundrygget og forslidt, hans Ben stod altid i en stump Vinkel, og hans Hænder var magre og barkede; men Øjnene var unge trods deres rynkede Poser. Man kunde se, at han trods sit Slid havde levet et sundt Liv — det var, som om de skinnende Øjne viste Kernen i hans Sjæl. Han kom til Borgen fyldt af Begejstring for Lærergerningen, sikker paa, at han skulde være

med til at forme og danne det næste Slægtled til en Mønsterslægt; derfor faldt Ramserne ham for Brystet, og han havde nær opgivet det hele for at gaa til Friskolen, hvis ikke Doktoren havde oplyst ham om, at »det elementære er en Grundbetingelse for al rationel Udvikling.« Han slog sig saa til Ro og nøjedes med at give sin Harmeluft ved Diskussionerne paa Kamrene og i Madkælderen.

Alle, der havde nogenlunde Raad til det, spiste i Byen, men de fleste, der desværre læste paa Gæld, maatte nøjes med Heidruns Foder.

I Madkælderen stod to lange Borde med tilhørende Bænke, og i Væggen ud til Køkkenet var en lille Lem, som stod aaben under Fodringen.

Man fik tarvelig Kost — Heidrun var ikke flot, men Betalingen var jo ogsaa saa langt under Normalpriser, at Folk slog tre Kors for sig, naar de hørte, hvor billigt man levede.

Grærup sad for Bordenden, og paa Bænkene ved hans Bord tog alle de unge Plads; thi de kunde godt lide hans kraftige Sprog.

Skovdrup fik ogsaa sin Plads her sammen med Sidekammeraten Risgaard, der, saasnart han hørte Skovdrup var Fynbo, straks sluttet sig til ham. Risgaard var nemlig Søn af en Høj-

skoleforstander paa Boghvedelandet. Lige over for disse to sad Vestjyden Kindstrup, »der kun spiste til Middag, fordi hans Moder af og til sendte ham et røget Faarelaar.« Dernæst fulgte en hel Række lovende unge Mænd, der i den første Tid slikkede Skeen og tørrede den i Jakkeforet efter Maaltidet, men senere hen blev saa dannede, at de fandt det forargeligt at stikke Kniven i Saltkarret, hvorfor de selv forsynede sig med hver en lille Saltske til Privatbrug. Bordet sluttedes af den altid fnisende Lille Peir fra Grenaa og Bornholmeren Kofod.

Ved Anneksbordet havde alle Originalerne Plads. Først sad »Jydske Annes«, der havde været Murer, men vilde byde sin Maren en højere social Stilling, hvorfor han havde grebet »Riset« i to Vinterskoler paa Heden og var nu havnet her for at faa den sidste Afpudsning. Ved hans Side sad den filosofiske Fodermester Paulus Peter Petersen, som paa sin Kammerdør havde en Seddel, hvorpaa der stod: »Det store Intet mig et Alt beviser.« Hans Aand voksede sig nemlig større og større paa Kroppens Bekostning. Djalmar Jessen, den Missionske, bøjede ogsaa sit frømme Hoved over denne Bordkant og vakte kun af sine Betragtninger,

hver Gang hans Slof, Gamle Hansen, satte en jydsk Trumf paa en af sine uforgribelige Meninger.

»Naa, naa, Hansen,« hviskede han ganske sagte, ikke bande, ikke bande, det behøves jo slet ikke.«

Disse to var i alle Henseender Modsætninger, men levede dog i Stue sammen i tre Aar uden at paavirke hinanden kendeligt. De havde kun een Ting fælles, nemlig Godtroenheden, der bevirkede, at de stadig blev brugt til at bære Limstænger.

Det var særlig første og anden Klasses Kæmper, der fouragerede i Madkælderen. Tredie Klasse kunde allerede paa første Del af Eksamen lave saa megen Gæld, at de kunde faa Raad til at spise i Byen, saa der manglede jo adskillige, før Borgens Samling af Degne-Emner var komplet, men derfor var der ogsaa god Anledning til at tage de fraværende under Behandling ved de Drøftelser, som stedse udspandt sig under Maaltidet. Foruden Privatlivet diskuterede man Klassernes og Tidens brændende Spørgsmaal, man slog i Bordet, raabte højt og talte i naturlige, men temmelig ubarberede Vendinger.

Selv Skovdrup studsede i Begyndelsen og grun-dede over, om Folk med slige Kraftudtryk var

vel skikkede til at være Ungdommens og Moralens Vogtere — han anede ikke, at de største Kraftkarle under Tidens Tand og Eksamens moralske Indflydelse, fik de længste Bedemandsansigter og læste de mest salvelsesfulde Kirkebønner. De enkelte Pietister, der var isprængt denne brogede Forsamling, kunde intet udrette med deres moraliserende Bemærkninger; magtesløse trak de sig tilbage for at drøfte indre Angiveligheder. Næsten hvert Bryst gemte en Kritikus, og intet var helligt, alt blev optrevlet lige fra Brorsons Salmer og til den moderne Literaturs allernøgneste Værker. At Oehlenschläger egentlig var en stor Idiot og Holberg en Fedtmikkel, kunde der i et beaandet Øjeblik godt samles et Flertal paa.

»Hvad er det i Grunden for en Kalorius, den høje, opviksede Sprællemænd, der gaar og spiller Baron inde i første Klasse,« begyndte Grærup ved Middagsmaden, »kender I noget til ham?«

Grærups sædvanlige Latterkor, Bænkene med de unge, uprøvede Sjæle, sekunderede ham straks, før der virkelig var noget at le ad.

»Ja, han ser mig ogsaa noget højbenet ud,« fortsatte Jydske Annes, »de siger, han skal være

forlovet med en Grevedatter, men det er naturligvis Løgn.«

»Ja, er hun ikke Grevedatter, saa er hun i det mindste Godsejerdatter,« faldt Risgaard ind.

»Hvordan Fa'en har han faaet fat i hende,« udbrød Gamle Hansen. Djalmar puffede til ham og sendte ham et bedende Øjekast.

»Han var Omgangsskolelærer oppe i Vendsyssel, og der har han truffet hende,« fortalte en tre-fire unge i Munden paa hverandre, »men han maatte ikke faa hende for Faderen, og selv bryder han sig ikke videre om hende.«

»Det er forstaaeligt nok,« nikkede Annes, »for han gaar allerede og kikser med Rikke.«

»Jamen han har dog faaet Ringen paa,« fortsatte Gamle Hansen.

»Hun forstod nemlig at trumfe sin Vilje igennem,« vedblev de unge, og nu læser Kærsgaard for Godsejerens Penge.

»Ja, er det ikke Satans med de Kvindfolk, saasnart det gælder Kærlighed, mister de Fornuften,« udbrød Gamle Hansen, »og saadanne Tingester vil du være med til at give Stemmeret, Grærup, — det er rent knaldidiotisk, man træffer jo sjælden eller aldrig en Kvinde, der er rigtig normal.«

Dermed var man inde paa Valgretten, og et Øjeblik efter var hele Madkælderen i Oprør. Hejdrun og Særimner stod ved hver sin Side af Lemmen og fulgte Slagets Gang, snart var Kvinden oven over Skyerne og snart nede i det sorteste Snavs. Hejdrun var i stor Angst for Udfaldet; thi hun vidste, at Madkælderen før havde fostret Rigsdagsmænd, saa hun vilde helst have, at man allerede her skulde stemme til den rigtige Side.

Allerbedst som Diskussionen var i fuld Gang udbrød Grærup:

»Død og Pine! første Klasse skal jo have den lille »Bølle« i Dag, og jeg har ikke Skaffegrejerne i Orden.«

Skyndsomst stak han ud af Døren, medens de øvrige snakkende og smaatyggende gik ind i Læsestuen, hvor de Folk, der spiste i Byen, allerede havde indfundet sig. Bælum, der selvfølgelig straks var omdøbt til Bælam, stod som sædvanlig og stangede Tænder over Aftenposten, medens den fikse Baron Kærsgaard promenerede op og ned ad Gulvet smøgende en fin, lille Middagscigar.

»Har I Violinerne i Orden, for vi skal have Bølling i Dag?« spurgte Risgaard.

»Je staar med min her,« svarede Bælam paa godt, syngende Fynsk.

»Man kan vel laane din,« henkastede Kærsgaard nok saa flot.

Risgaard fik næppe Tid til at svare, før de hørte Sang- og Musiklærer, Kalligraf og Kommunelærer Bølling knalde Laagen i med et vældigt Smæld og saa ham svinge hen over Anlæget. Det tog sig ud, som om hans lille, skruttede Skikkelse skubbede sig stødvis frem gennem Luften lig Svanen gennem Vandet. Hovedet, som han forsøgte at knejse med, sad indeklemt mellem de høje Skuldre, og de lange Arme slog til Elendighedskappen, saa Vingerne viftede til alle Sider; stolt, med et Par forgæves Tilløb til majestætisk Gang, steg han op ad Trappen. Han havde virket ved Anstalten i mange Aar og forskaffet sine Elever gode Karakterer. Hans Ry som Lærer var saa grundfæstet, at han selv troede paa sin Uundværlighed, og derfor blev han ogsaa grænseløs storsnudet baade overfor Forstanderen, Censorerne og ikke mindst overfor Nybegyndere. I Dag skulde han have første Time med de nye Kæmper, og af den Grund havde han særlig pustet sig op for ret at kunne dupere Rakket.

Han var frygtet af de fleste Elever, og ingen elskede ham, saa det var ikke saa underligt, at de nye Kæmper blev lidt bløde i Knæerne, da de saa ham.

Bølling traf Grærup paa Trappen.

»Har De bragt min Violin op?«

»Ja!«

»Har De sørget for Harpiks, som jeg bad om?«

»Ja-vel!«

»Vil De sige til første Klasse, at jeg ønsker eet Menneske ad Gangen, de øvrige kan opholde sig i det forreste Klasseværelse, for jeg haaber da, at Forstanderen har reserveret mig begge Stuer.«

»Jo, det skal ske!«

Den lille fo'r ind i Musikværelset, Skovdrup stod derinde og studerede Nødetavlen.

»Puh, sikken en Luft, — Vinduerne maa være lukket op her, naar *jeg* skal ha' Time.«

Skovdrup hilste paa Manden.

»De er maaske en af de nye Elever?«

»Ja!«

»Naa, saa luk Vinduerne op, her er s'gu ikke til at aande!«

Den lille trak Handskerne af og spankede op og ned ad Gulvet.

»Naa, vil De saa være saa venlig at forsvinde og bede D'Hrr. komme ind — een ad Gangen og i Bogstavorden.«

Da den Besked var bragt ud, forsvandt de alle i Gaarden paa nær Bælam og Kofod, de to første, som stod for Tur. Bælam blev først lukket ind i Løveburet, og Kofod satte Vinkelbenene i Bevægelse til en bornholmsk Nationalgang op og ned ad Gulvet. Da han hørte Bølling knurre over, at Bælams Violin ikke stemte, greb han sin »Harpe«, slog Stemmegaflen an, og gav den en lille Afraspning; da han var færdig med det, spillede han et Par Takter af en bornholmsk Hopsa og forsøgte paa at gaa op i en anden Stilling, men det skulde han ikke have gjort; thi Fløjdøren gik op med et Brag og den lille, bistre Mand stod Ansigt til Ansigt med ham.

»Hvad Fa'en er det, der skriger,« snærrede han.

»Det er, naar jeg spi-ler,« svarede Kofod paa det mest syngende bornholmske, han kunde opdrive.

»Spi-ler,« vrængede den lille, »ved De ikke, at der er to L'er i spiller?«

»Det kan hænda, men po bornhulmsk høra man kun eet.«

»Min Herre — her taler man Dansk og ikke Svensk.«

Det ligefrem stivnede i Kofod, saa arrig blev han paa det lille Spektakel — Svensker var nemlig det værste Skældsord i Kofods Øren.

»Forøvrigt beder jeg mig fritaget for flere Attentater paa mine Trommehinder,« fortsatte den lille.

»Hvad behager?«

»Deres Musik bestaar af uartikulerede Lyde, og de generer mig.«

»Det forstaar jag ikke.«

»Ikke det — Deres Spil lyder værre end Musikken fra Smedens Gris, naar man trækker den i Halen — forstaar De det?«

»Jo, men det faar De saa rette, om De ellers kan.«

»Det vil sikkert blive vanskeligt.«

Dermed knaldede den lille atter Døren i og fortsatte med Bælam, men denne Overrumpling glemte Kofod aldrig.

Da Bælam kom ud fra Løveburet, lignede han en kogt Hummer. »De' var den værste Tur, je har haft længe,« sagde han, da de alle stimlede sammen om ham for at høre, hvorledes det var gaaet.

»Mon han slet ikke lader sig dupere?« udbrød Kærsgaard og snoede Knebelbarten.

Kofod var straks færdig, han fik en Lektie for i Violinskolen, og saa vinklede han skyndsomst ud af Døren.

Med Risgaards Violin i Haanden traadte Kærsgaard an.

Den lille betragtede Baronen fra øverst til nederst, og da han opdagede hans hvide Vest, tog han sine Lorgnetter paa, traadte et Skridt tilbage, lagde Hovedet lidt paa skraa og udbrød: »Det var Satans!«

»Hvadbehager,« svarede Kærsgaard med et Tonefald, der fik den lille til at fare over sin Nodebog.

»Hvor er De fra?« spurgte han ivrigt.

»Fra Billesholm.«

»Billesholm, hvor er det?«

»Det er et lille Gods i Vendsyssel.«

»Gods,« udbrød den lille og saa spørgende op paa den høje Baron, men denne stod saa roligt og paa en Maade saa beskedent, at Bølling blev helt blød.

»Er De da Godsejer?« vedblev den lille, idet han lo indsmigrende.

»Nej, men jeg har til Stadighed opholdt mig

hos min Svigerfader, Etatsraad v. Blitzen Billesholm, da jeg ikke har noget Hjem selv.

De sidste Sætninger gjorde ualmindelig god Virkning. Bølling blev med eet alvorlig og hans Ansigtstræk maabende. Han var jo gaaet i Vandet. Pludselig fik han en Indskydelse: »Jeg skal sige Dem, v. Blitzen — —.«

»Undskyld, det er min Svigerfader, der hedder Etatsraad v. Blitzen — jeg hedder slet og ret Kærsgaard.«

»Ja, undskyld, Hr. Kærsgaard,« vedblev han med et lille, fint Buk, »man er jo ikke vant til at træffe Folk med Dannelse paa disse Enemærker, det har De sikkert allerede observeret, ha! ha! ha! ha!« Han endte i en kunstig fremstillet Latter, som Baronens nedlod sig til at ledsage med nogle ganske fine he! he! he! he! og et afmaalt Buk.

Derefter gik de over til Musikken, og da denne var Baronens Specialitet — han havde kun den ene — lod den lille sig ogsaa her dupere.

De blev enige om at lave smaa, private Musikaftener. Bøllings Kone spillede Cello, saa de skulde faa nogle hyggelige Timer sammen.

Bølling forstod stadig at lede Samtalen ind paa »Godset i Vendsyssel«, han havde tit ønsket

sig en Tur til Vesterhavet, men da han ikke havde andre Bekendte i de Egne end nogle bondeagtige Skolelærere, saa havde han hidindtil renonceret. Tilsidst kom han saa langt i denne Udvikling, at han indirekte opfordrede Kærsgaard til en Invitation fra Billesholm, det vilde glæde hans Kone og hans lille Søn — han havde saadan en kær, lille Søn.

Kærsgaard troede ikke, at Etatsraaden tog imod, for de levede saa stille og tilbagetrukken; men han skulde jo se, hvad han kunde gøre for den Bøllingske Familie hos Forpagteren paa Hovedgaarden, de kunde godt lide fremmede Gæster og sværmede en Del for Musik.

Den lille blev fuldstændig ellevild, han bukkede for Kærsgaard, fulgte ham til Døren og sagde:

»Farvel! Farvel! Hr. Kærsgaard, det har været mig en sand Glæde og Fornøjelse at gøre Deres Bekendtskab — altsaa paa Torsdag Kl. 7. Husk nu Torsdag. Farvel! Farvel!«

Resten af Eleverne blev behandlet paa den den blideste Maade, og han nynnede og nikkede til hele Flokken, da han changerede hen over Anlægget — han saa sig tilbage og lukkede Laagen ganske langsomt for at fange et Glimt af

Baronen, men denne var allerede søgt tilbage til sine private Gemakker paa »Hotel Hafnia«.

Uger gik, og de nye Degne-Emner sled sig ind i den Skure, hvor de ældre allerede havde været huskendte et Aar eller to.

Side op og Side ned i de elementære Lærebøger — det ene hvide Blad efter det andet fyldtes med dansende Brøker og forvredne Kvadratrodstegn. De matematiske Grundsandheder hug sig lidt efter lidt fast i Hjerneerne — der, hvor der før kun var Plads til Skæpper og Tønder, troppede Nabovinkler og Topvinkler, Ligninger og Potenser op i svære Kolonner.

De portugisiske Besiddelser i Afrika, Slaget ved Pelusium og Erik Lams Daabsdag blev indsat i Hukommelseslirekassen og underkastet en saa hurtig Omdrejning, at de sad fast, man behøvede blot at trykke ganske lidt paa Omskifteren for at faa den Melodi, man helst gad høre.

»Skal det være: Lidt Teologi, lidt Astronomi, lidt Matematik, Musikteori, lidt sammenlignende Sprogvidenskab, Literaturhistorie, en Portion Udviklingslære eller en Ret Filosofi, alt serveres; thi en Skolelærer skal kunne lidt af alle Ting

og ingenting af noget,« plejede gamle Godthjelm at sige, »derfor kan han blive alt, lige fra Spækhøker til Minister.«

SELVOPDRAGELSE OG REJSETILLADELSE.

Det var galt fat med Skovdrups Pengesager. De gamle derhjemme kunde umulig blive ved med at skaffe saa mange, som han skulde bruge — en Krone her og fem Kroner der — der var ikke det fjerneste Forslag i en Tikrone, og hvor skulde de komme fra?

»Lad dig livsforsikre og gør et lille Laan paa Policen,« raadede Grærup.

»Du maa hellere kravle igennem uden Laan,« mente Kofod, »saafremt det nogenlunde kan gaa.«

Grærups Raad satte sig fast hos Skovdrup — hvad om han fik Mikkelsen til at kautionere for 1000 Kroner, naar han lod sig livsforsikre for 1500 Kroner og indsatte Hans som Arving, var det da ikke helt galt.

I flere Dage bestilte han næsten ikke andet end at regne disse Pengetransaktioner ud paa den snildeste Maade.

Endelig lod han sig livsforsikre, og med Policen i Lommen vilde han rejse hjem og bringe Sagen i Orden.

»Tre Dage fri; men kæreste Ven, te De begynder da vel ikke at sætte Dem op imod Ordningen!«

»Nej, Hr. Forstander, men det er en meget nødvendig Rejse, jeg skal have mine Pengesager ordnede, Forstanderen kan ikke faa sine Penge, før jeg faar det bragt i Stand.«

»Min bedste — det skulde de saa'n igen have haft i Orden, forstór De — men tag saa de tre Dage og skriv saa i Deres Selvtilsynsbog: Forstået tre Dage begrundet paa manglende Ordenssans. Ved De for Resten, hvad en Selvtilsynsbog er?«

Skovdrup havde hos Kammeraterne hørt lidt om det.

»Ja, det er herligt at føre en saadan lille Bog — man kan saa skønt holde Regnskab med, hvordan »Gamle Adam« gebærder sig hos en — om han har Overtaget, eller man kan mønstre ham, forstór De — — om man saa'n igen dagligen kan dukke ham, til han en skønne Dag fuldstændig er druknet, men det er ikke helt

neemt, forstår De, jeg gamle Mennisk har ikke helt faaet Magt med ham endnu hi! hi! hi! Ja, Skovdrup, rejs De kun, men køb Dem først en saadan lille Bog til otte Øre.«

Den gamle holdt et lille Hefte i Vejret.

»Den er nyttig til Selvopdragelse — i den opfører De alle Deres forømte Dage, Aarsager til Forsømmelsen, samt hvilke Tilbageskridt De muligvis gør i Deres indre Karakterudvikling; thi en sand Aandskæmpe maa selv føre Regnskab med sin Liv — jeg kan jo derigen ikke blive ved at tørre op etter Dem og gi' Dem ren Ble paa hvert Øjeblik — det er Billedtale, forstår De — en Pædagog maa være sin egen, aandelige Barne-pige og tage sig af sin Selvopdragelse, derfor skal han føre Selvtilsyn, jeg skal jo nok, forstår De, gi' ham lidt Hjælp til Selvhjælp, naar han trænger til det.

Nej, vent lidt, kom her, Hr. Skovdrup, saa skal De se de gamle Kæmpers Bøger — de ved, hvordan det skal være.

Her er en, forstår De,« fortsatte den gamle og rakte ham en Bog; »han indleder med en Vers paa første Blad:

Lille Bog, min Tugtemester,
Gamle Adams Banemand,

Støvet af hans sidste Rester
 paa dit Blad man skue kan.
 O, du Ris til Aandens Bag,
 klem dem gamle Skælm i Mulde
 med din Jernhaands sikre Tag.

Det er en god Vers, forstår De — han har Forstaaelse af Selvopdragelse, men læs selv videre, læs højt og tydeligt, forstår De.«

Skovdrup tog Bogen og læste:

»Den 4. Marts kom Grærup og jeg ti Minutter forsent til anden Time, hvorfor vi erholdt os en Irettesættelse af Hr. Forstanderen, for hvilket her ved kvitteres.

Den 11. samme Maaned: Under skriftlig Regning skød jeg i Tanker en Kladde med et færdigt Regnestykke til Side, hvorved det kom til at ligge saaledes, at det fristede min i Regning svage Broder Djalmar Jessen, der renskrev Stykket paa sit Papir, hvilket af Hr. Forstanderen blev opdaget, og vi begge for vor Uagtsomhed tildeltes en aandelig Revselse udi samme Time.

Den 13. samme Maaned forsømt tvende af Hr. Godhjelm's Timer formedelst et overhændigt Stormvejr, der bragte min Kakkelovn til at fungere som Vulkan, idet den stødvis udslyngede store Røgmasser med kort efter følgende Askeregn over hele Værelset; af Mangel paa Mønt maatte jeg

med egen Haand rense Krateret, hvorved førbemeldte Timer spildtes, herfor udbedes Absolution.«

Forstanderen tog Bogen fra ham og fortsatte sit Foredrag:

»Ja, forstór De deri'gen, min kære Skovdrup, saaledes skal en Selvtilsynsbog føres, om den ikke bliver slet saa vittig gør ikke noget. Naa, hils Djer' Fa'r og sig, te jeg tror, han faar en flink Lærer ud af sin Søn — ja, og hils ham Lærer Larsen, Skævinge; han har jo før været en brav Aandskæmpe her hos os.«

Den gamle begyndte at puffe ham paa Skulderen med sin knyttede Haand, hvilket var Tegn paa, at Audiensens Slutning nærmede sig med stærke Skridt.

Skovdrup takkede og løb ned ad Trappen.

»Hov! hov!« raabte den gamle, »nu maa De ikke gaa hen og blive »selvglad« over den Hilsen, jeg sendte Djer Fa'r.«

»Nej, Hr. Forstander!«

»Det er godt, forstór De!«

STUDENTERHUEN, KÆRLIGHEDEN OG FEM HUNDREDE KRONER.

De gamle blev som himmelfaldne, da han traadte ind i den lave Husmandsstue.

»Men Jøssus Kos, kommer du her, Dreng,« sagde Moderen, »hvordan kan det dog være?«

Han forklarede i Korthed sit Ærinde.

Faderen kom ind fra Kostalden, og paa staaende Fod holdtes der et Familieraad. Mette førte Ordet.

»Ja, hvis du selv kan gøre Udvej for Pengene, saa var det jo langt det bedste.«

»Ja, ikke sandt, Mor!«

»Jo, det er s'gu vist nok,« sagde Mads og sendte en lang Straale Skraasauce hen i et Hjørne af Stuen.

»Vi bliver jo gamle, og det er strenge for din Fa'r stadig at skaffe herhid, men alligevel gaa til Hans derovre, synes jeg nu ikke rigtig om.«

»Nej, det synes jeg s'gu heller ikke,« tilføjede Mads.

»Du kan jo gaa til Degnen,« vedblev Mette, »det er ham, der har sat dig paa Stjerte med den Læsning, saa kan han jo kautionere.«

»Degnen, — nej saagu' kan han ej, Mette, hvor

skulde han kunne det fra — han er jo saa arm som en Kirkerotte og har nok at gøre med sit eget.«

»Der kan du høre, hvad din Fa'r siger, Jens, hvis du nu skulde blive lige saa stakkels som Larsen, naarenstid du bliver Degn, hvis du bliver det, hvad var der saa ved det hele?«

»Du maa nu huske paa, Mo'r, at jeg læser ikke for Pengenes Skyld, men fordi jeg tror at kunne udrette noget godt som Lærer.«

»Jo, pyt, en gammel Stevle med et langt Baand i — nej, du maa hellere sige det, som det er, Jens — du læser for at være en lille Smule bedre end dem, der skal slæbe og slide fra Morgen til Aften.«

»Nej, Fader, du vil i den Retning stadig paa-prakke mig noget, der slet ikke passer, men det er du jo ikke ene om, du har sikkert en god Hjælper i Hans Mikkelsen.«

»Nej, min Dreng, det behøver jeg ikke at have fra Hans — her er synligt Bevis nok,« sagde Mads, idet han med to Fingre lettede Skovdrups Seminaristhue, som om det var det ækleste han kunde røre ved, »hvad mon du gaar med saadan en Kabuds for — mon ikke det er for at skille dig ud fra andre skikkelige Mennesker og vise, hvad du er for en Karl.«

»Nej, det er netop for at ligne alle de andre, der læser.«

»Ja, akkurat sgu — hvorfor kan I nu ikke ligne os andre — men jo klogere I bliver, jo mere tøvli skaber I jer — hvad har nu den kostet?«

»Fire Kroner!«

»Fire Kroner for saadan et Stykke Skidt — paa den Maade er det sgu ikke saa sært, at Pengene faar Fod at gaa paa, om en Maaned eller to kommer du maaske hjem med Fløjls-pels og Silkevest — jo, du er sgu en køn Halv-otting!«

Mads sendte en ny Salve hen i Hjørnet til yderligere Besegling af sine Ord.

Under Aftensmaaltidet indtraadte en trykkende Pause. Mette forsøgte at spørge ud om København, men Skovdrup gav kun korte Svar, og til sidst gik det hele i Staa. Da Maaltidet var endt, greb Skovdrup sin Hue og styrede over til Degnen.

»Men Goddag, Jens, kommer du her!« udbrød Lærer Larsen, der stod og fodrede Hønsene, da Skovdrup gik ind paa Legepladsen. »Har I Ferie, eller hvad er der i Vejen?«

»Ingenting, jeg er blot hjemme for at ordne

mine Pengesager, og nu vil jeg gerne have Deres Hjælp, Larsen.«

»Kom indenfor, Jens, lad os tale om det — det er knusende, saa den Seminaristhue klæder dig. — Sofie, kom ud — her skal du se, saaledes tog jeg mig ud, da jeg hørte til de gæve Kæmper paa Blaagaard, forstór du saan'igen,« sagde Larsen og tog Jens i Skulderen med Forstanderens sædvanlige Tag.

»Ih! det er jo Jens,« udbrød Fruen, »kom ind, Jens, lad os se paa dig.«

Jens fik en Pibe og et godt Sæde i Armstolen. Hele den første Time maatte han fortælle om Blaagaard — alt til de mindste Enkeltheder — han havde jo Hilsen fra Forstanderen og alle Lærerne, ikke mindst fra den højt elskede Godhjem. Medens Skovdrup stoppede og tændte, serverede Larsen Smaabegivenheder fra sin Seminarietid — de mythologiske Navne samt Udtrykkene »saan'igen« og »der'igen« blev brugt i hver Sætning — Skovdrup og Fru Larsen lo — Fruen havde jo hørt det saa tidt, men fandt det endnu morsomt, da Skovdrup kom lige fra Virkeligheden og kunde bekræfte det altsammen.

»Det er nu ligemeget,« sluttede Larsen, »man kan more sig over den gamle, sige Haansord

om ham og kalde ham en løjerlig Snegl, lige-meget, han har gjort et Stykke Arbejde, som Landet skal være ham taknemlig for — han har beredt Vejen og gjort Stierne jævne for den Frihedens og Udviklingens Aand, som nu svæver over Folkeskolen. Over hele hans sprudlende Personlighed hviler der en Begejstring, som absolut maa smitte hans Omgivelser, og er der noget, en Lærer trænger til, saa er det Begejstring for sin Gerning, ellers vil han fortabe sig i Bedrøvelighed over de mange Smaasten, der ligger paa hans Vej. Har man Begejstring som den gamle og det store Syn paa Gerningen, saa er man i Grunden en af de lykkeligste Skabninger paa Jorden, selv om man skal krable for at faa Føden. Gud forbyde, at den Dag nogensinde skulde komme til mig, hvor jeg ærgerlig og bitter vaandede mig efter det Øjeblik, jeg med god Samvittighed kunde sende Ungerne hjem — den Slags Øjeblikke indfinder sig hos mangan en Lærer; jeg vil haabe, de aldrig kommer til dig, Jens.«

Ovre paa den anden Side Gadekæret fra Hans Mikkelsens store Lindelysthus var der et lokket

Pigehoved, som havde set et Glimt af Skovdrup, da han gik op til Degnen.

»Lise! Lise! hvor løber du hen?« raabte Moderen.

»Aa, jeg kommer straks igen, jeg skal blot en Vending over hos Mette.«

Med Skørterne samlet sammen om sig, var hun allerede i fuldt Løb uden om Gadekæret.

Ænderne, der havde lagt sig til Ro, fór forskrækket med udbredte Vinger ned i Vandet, da denne svævende Engel saa pludselig aabenbarede sig. Hun smuttede ind mellem Mads's Stikkelsbærbuske op ad Havegangen og stod straks efter forpustet i Bryggerhusdøren.

Mads stod med Ryggen til og rørte sammen til Grisen, og Mette med opkiltede Skørter og Malke-spand lavede sig til at gaa i Stalden.

»Jøsses bevare os vel, hvor du puster Barn!«

»Er han kommen hjem?« spurgte Elise og trak Vejret.

»Jo, han er sgu kommen«, svarede Mads, idet han stadig rørte rundt i Ædelsen — »han har faaet en ny Kasket, som han skulde hjem og vise frem.«

»Aa, Fa'er,« sagde Mette, »lad nu være med det, du gør jo baade Pigen og Drengen ked af det med den Kasketsludder.«

Mette gik ud i Stalden, og Elise fulgte efter.

»Hm! hm!« stønnede Mads og skrattede paa sine ringede Træsko hen over Stenbroen til Grisen.

»Øf øf, øf!«

»Ja, nu skal du faa, nu skal du faa, din Skidtknægt.«

»Øf, øf, øf!«

»Ja, smadsk nu, det er rigtig, Bassekarl, det er rigtig. Dig er det sgu dog en Fornøjelse at fodre paa — du faar ingen Nykker, nej du gør ikke. Bassekarl, Bassi, Bassi,« vedblev han og kradsede den hen ad Ryggen.

»Øf, øf,« sagde Grisen og smadskede videre i de kogte Kartoffler.

Hos Lærer Larsen var de langt om længe naaet ind paa Skovdrups Pengesager. Larsen lovede at gaa med ind hos Hans Mikkelsen Dagen efter samt tilbød at være Kautionist sammen med Hans.

»Du skal nu huske paa, Jens, at det er saare let at faa Penge i en Sparekasse,« sagde Larsen,

medens han fulgte Skovdrup paa Vej, »men det er ikke saa let at putte dem tilbage igen, selv om man bliver Lærer med nok saa stor Eksamen. Maaske skal du begynde med fem eller seks Hundrede Kroner, hvis du kommer paa Landet, og i Byerne kan du aldrig tænke paa mere end et Tusinde Kroner — det er nok et stort Tal efter vore Forhold, men Kost, Logi og Klæder skal nok rive de fleste af dem. Jeg har stadig Kval med min Gæld, og jeg tror aldrig, jeg nogensinde bliver gældfri, før jeg dør, og mine Kreditorer hæver min Livsforsikring. Jeg vil raade dig til at være yderst forsigtig — jeg ved, at du mener det godt og giver ikke dine Penge ud til noget slet, men København er listig som en Elskerinde, den lokker Pengene fra os, uden man ved af det. Naa, der kommer vist en, som skal hente dig,« afbrød Larsen sig selv, da han saa Elises hvide Forklæde glimte i Hans Mikkelsens Allé.

Skovdrup blev helt stum, da Larsen i det samme bød god Nat. »Hold du dig blot til hende, Jens, hun er den bedste Kautionsist,« sagde Larsen smilende og gik hjem.

Elise havde besluttet at passe Jens op, naar han gik fra Degnens; derfor havde hun en hel

Time staaet ved den østre Længe og spejdet ned ad Alléen. Forældrene troede, hun var gaaet i Seng, men Andenkarlen og Lillepigen havde lugtet Lunten og stod nu og kiggede hende af indenfor Staldvinduerne, medens hun skødesløst og som i Tanker ganske langsomt spadserede ned ad Alléen.

»Hvor hun er kær,« hviskede Skovdrup til sig selv, længe før han mødte hende. Der var ogsaa noget elskeligt, indtagende over hende, som hun stod der og ventede med Ryggen lænet mod en af de gamle Linde. Saadanne slanke Kvindeskikkelser tiltrak altid Skovdrup. Hele Aftenen havde han draget Sammenligninger mellem Fru Larsen og Lise, men nu var han fuldstændig klar over, at Elise bar Prisen. »Hvem der nu turde ile hen, favne og kysse hende« — han var lige ved at gøre det, men saa kom han til at tænke paa en flygtende Raa, han engang havde set paa et Billede, og saa gød han koldt Vand i Blodet.

»God Aften, Elise!«

»Nej, se god Aften, Jens, er du hjemme — jeg syntes nok, det var dig, der kom, men jeg var ikke helt sikker paa det — du er helt forandret.«

. »Synes du?« Han vidste ikke, om der var Alvor eller Skælmeri i Tonen.

»Ja, men nu har du jo ogsaa været borte i en hel Maaned — og sikken en pæn Kasket, du har faaet — næ—æ, hvor den klæder dig!« udbød hun og gik som i dyb Beundring helt omkring ham.

»Hør, ved du hvad, Lise,« sagde han og greb fat i hendes tykke Arme, holdt hende ud fra sig og saa hende ind i Øjnene, »du skulde skamme dig, skulde du, saadan at gøre Nar ad mig, naar jeg er kommen hjem for at besøge dig.«

»Ja, nu skal jeg ligestraks,« svarede hun leende, rev sig løs fra hans Tag og gik ganske langsomt ned ad Alléen. Han fulgte, og hun fortsatte Drillerierne, medens de gik ad Skovvejen bag Kirken og op paa Højen.

Da Skovdrup hen ad tolv listede ind i sit Kammer, tog han en Beslutning, som han havde taget hundrede Gange før: »næste Gang han blev alene med hende, vilde han uden videre skære igennem alle Drillerierne og aabent og ærligt fri til hende.«

Dagen efter sad han og spekulerede over Pengespørgsmaalet saalænge, at han nær var ilet ud til sin Fader og havde sagt: »Skidt med det hele,

lad mig blive Bonde igen.« Sætningerne sad ham i Halsen, men saa førtes Tanken over paa Lærer Larsen, Seminariet, Folkesnakken og alt det, der bandt, og saa besluttede han at lide for den gode Sags Skyld.

Men det var nu alligevel ingen let Sag for Skovdrup at gaa til Hans Mikkelsen. Der havde han tjent ovre, siden han var ganske lille, og den karakterfulde og bestemte Hans Mikkelsen havde derfor en egen Magt over ham. Han vidste, at Hans var imod den Studering — hvis han nu gik hen og sagde: »Nej, jeg vil ikke,« hvad saa? — men det gjorde han sikkert ikke, det vidste han paa Forhaand — det kunde han ikke bringe over sit Hjerter — aa, Herregud, det var jo dog kun en ringe Tjeneste at forlange for flere Aars trofast Slid. Saaledes gik Tankevæven op og ned, indtil Lærer Larsen kom. Han talte med Skovdrups de gamle under fire Øjne, og de blev paa en Maade tvungne til at gaa frivillig med. Derefter fulgtes Degnen og Degne-Emnet ad over til Hans Mikkelsen.

»Ja, det kunde jo synes en ringe Tjeneste at gøre dig, Jens, til Gengæld for alle de Tjenester,

du har gjort mig, lige fr̃ du var en lille Buksetrold, og til du blev voksen Karl; men jeg kan alligevel ikke, for det er nu et Princip, som jeg overholder meget nøje; thi skal man kautionere for den ene, skal man ogsaa for den anden.«

Der blev en højst trykkende Pavse.

»Ja, Jens,« vedblev Hans Mikkelsen, »jeg kan se paa dig, at du sidder og mistænker mig — du tror, jeg vil tage Hævn over din Egensindighed.«

»Ja, jeg kan ikke nægte det, Hans,« svarede Skovdrup, bævende af Bevægelse, »havde det været til en Landbrugsskole, tror jeg nok, du havde kautioneret.«

»Du tager fejl, Jens — jeg var bedrøvet over, at netop du forlod Landvæsenet, ikke alene havde du Haandelav, men du havde ogsaa det Hoved, der skal til, for at være en dygtig Landmand, — det ærgrer mig altid, naar en af vore dygtige Folk løber over til en anden Haandtering.«

»Hvad havde nu Jens i Vente som Landmand, Hans Mikkelsen,« udbrød Lærer Larsen, »Huset hist omme kan ikke smide meget af sig, og gaa paa Arbejde hos fremmede hele sit Liv igennem er ikke muntre Udsigter for en ung Mand.«

»Ja, ja, Larsen,« svarede Hans med et fiffigt

Blink i Øjet, »Karle af Jenses Kaliber faar altid noget selv. Men for at du ikke skal tro, jeg vil hævne mig paa dig,« henvendte han sig til Jens, saa vil jeg laane dig fem Hundrede Kroner i rede Penge, men kautionere vil jeg ikke. De kan faa Lov til at staa rentefrit, saa længe du læser.«

»Det er endnu større Tjeneste end den, jeg bad om. Tak skal du have, Hans!« sagde Skovdrup med Graad i Halsen.

I MØRKNINGSTIMERNE.

Jo flere Mil Skovdrup fjernede sig fra Hjemmet, jo mere blev han opfyldt af Taknemlighed mod Forældrene, mod Lærer Larsen og ikke mindst mod Hans Mikkelsen, der havde overladt ham de fem grønne Lapper, som nu laa og svedte ved hans bankende Hjerter — og saa havde han sporet Graad i Elises Blik, da han sagde Farvel, det var snart det allerbedste. Jo, han vilde rigtignok slide; han skulde vise dem en Mønstereksamen; hverken Hans Mikkelsen eller Elise skulde komme til at fortryde det.

Hans Glæde svulmede i flere Dage og gav sig Udslag i diverse Bajere til Kammeraterne.

Grærup holdt meget af en lille »Skive«, særlig naar han fik den gratis, og flere af de unge havde heller ikke noget imod den Slags svulmende Glæde — kun Kofod nægtede at nyde den skummende Nektar.

»Det er Narrestreger, den Slags,« sagde Kofod, »du kunde give dine Penge bedre ud.«

Det var der flere, som mente, men de tav stille og drak Øllet.

»Herregud!« tænkte Skovdrup, »en lille Smule uskyldig Fornøjelse maa man da have,« og saa inviterede han en halv Snes Stykker op til sig.

Efter at Heidrun havde fodret til Nat, kom de en for en listende op ad Trappen. De ti smaa Kanoner stod i Kakkellovnskrogen, og Piberne bragte de selv med. Fire anbragtes paa Sengekassen, og de øvrige tog Plads, hvor det kunde træffe sig, paa Bordet, Gulvet og Stolen. Saaledes kunde man sidde og hænge over en eneste »skaldet« Bajer, til Stuen var saa tilrøget og iltfattig, at Lampen blev søvnig og ikke ved noget Middel lod sig helbrede.

I saadanne Forsamlinger drøftede man altid Dagens Begivenheder, maltrakterede Heidrun, tegnede Særimner, serverede Rikkens sidste Eventyr eller sang saa længe, Stemmen kunde holde.

Der var altid en eller anden af Kæmperne, der lavede »Grinviser« som det hed — disse sang man først, siden fulgte Fædrelandssange i rigeligt Maal. I Skovdrups spendable Dage var følgende Vise af Grærup om Danmarks Tilblivelse meget gængs:

Ak — Triasformationen —!
Den Luft er kold og raa,
Hr. Odin er paa Tronen
med uldne Vanter paa.

Ja, Is og Sne og Sne og Is sig breder, hvor det vil;
paa Lidskjalv ser den gamle grant, at Danmark ej er til.

Det var en Lørdag Aften,
Hr. Odin og Hr Thor
de stak paa Druesaften
og veksled' store Ord.

I Talens Løb saa hikker Thor: »Velan, du gamle Knark!
paa Mandag ta'r vi kraftig fat og laver Dannemark.«

Hr. Thor han smed sin Hammer
og revned' Klipper tre,
med Knald og Fut og Flammer
de sank i Havet ned;

det boblede og sydede, det Vand med baltisk Is,
og Danmark steg af Havet op, mens Brage sang »Mathis«.

Anderledes gik det, naar to eller tre samledes i Mørkningen for at faa en lille Passiar, saa hændte det undertiden, at man gik i Dybden.

Risgaard var især slem til at blive filosofisk,

naar han røg Tusmørkepiber sammen med Skovdrup.

En Aften sad de og regnede ud paa, hvor lidet de i Grunden vidste med Hensyn til Religion og Videnskab. De holdt begge stærkt paa deres Barnetro og var sikre paa at blive ulykkelige Væsner, hvis de faldt i Tvivl eller mistede Troen. Risgaards Fader havde bedt ham inderligt om at holde fast ved Hjemmets Tro, og han var sikker paa, at Herren vilde hjælpe ham i den Retning; thi i hans Hjem groede netop den sande Lykke.

»Sande Lykke,« udbrød Grærup, idet han traadte ind, »selv om man blev Minister, ja, Konge, hvad var det saa det hele? — en eneste stor bedrøvelig Trædemølle altsammen. Lykken kan dog aldrig nogensinde naaes — nævn mig et eneste Menneske, der er lykkeligt; et ganske lille Øjeblik maaske, men saa er Lykken borte igen. Og dog jager alle med stive Øjne og Tungen ud af Halsen for at fange denne drilagtige Skabning — de modtager bare Skuffelse paa Skuffelse — i det Kapitel bliver Folk aldrig kloge af Skade — jeg kan overhovedet slet ikke forstaa, hvorfor Fanden de gider leve.«

»Ja, det er løjerligt nok,« svarede Skovdrup

smilende, »men at du, som er klar over denne bedrøvelige Harejagt, virkelig gider blive ved, det synes mig mere ubegribeligt.«

»Ak ja — at jeg har været forblindet saa længe, er ikke til at forstaa, men nu skal det ogsaa være Slut; foreløbig vil jeg dog stoppe min Pibe af din »Kuba de Langhalm« og høre videre, hvad to vordende »dansk-Teologer« mener om Livets højeste Materier.«

»Skovdrup tror,« begyndte Risgaard, »at vi faar en dybere Forstaaelse af Kristendommen, jo længere vi gaar paa Seminariet, og at en lærd Teolog kender mere til de himmelske Ting, end vi gør.«

»Nej, vist gør han ej, ikke et Hak mere end de andre Abekatte; hvor skulde han vide det fra — han er snarere mere rundtosset i de Dele end os — tænk bare paa vor egen Licentiat; tror I, at han, som kan 127 Fortolkninger til et eneste Skriftsted i Johannes Evangelium, kan bevare sin sunde Menneskeforstand, naar han skal tale om himmelske Ting — han ved jo ikke engang selv, hvor han ender, om det bliver »his op eller hier ned«, tror I saa, han kan lede andre; den Slags Ting faar man ikke at vide

paa et Seminarium, det kender de meget bedre ovre paa Heden.«

»Det er nu dit sædvanlige Sludder, Grærup, du ved mere nu, end da du kom hertil,« svarede Skovdrup.

»Og du er heller ikke en saa ugudelig Krop, som du vil give det Udseende af,« tilføjede Risgaard.

»Naar jeg skal være ærlig,« svarede Tyksakken, idet han med et vældigt Brag lod sig falde ned paa Sengekassen, »saa bliver man aandelig taget forhutlet af det Seminarieliv.«

»Hvorledes det?«

»Det vil I snart faa at mærke; da jeg holdt mit Indtog her paa Gaarden, havde jeg ogsaa en pæn, lille Barnetro med en rigtig køn Vorherre, der vilde tage sig af os alle sammen, naar det kneb — men nu kan jeg ikke finde ham mere — han er bleven borte for mig — han er fuldstændig fordampet af min Hjerne.«

»Men, kære,« udbrød Risgaard, »du maa jo dog have noget at holde dig til?«

»Jeg holder mig til Rørdams kristelige Lære, naar jeg skal op i Religion, og til Darwin og Vilhelm Rasmussen, naar jeg skal op i Naturhistorie eller Geografi. Den ene Dag siger jeg,

at min Tiptipoldefa'r hed Adam, den anden hedder han Jim, Jack, eller hvad man nu plejer at kalde Abekattene.«

»Du maa jo dog have en Tro, for du er da vel ikke Fritænker?«

»En Tro, jeg ved det snart ikke, Risgaard. Som jeg sagde før, den ene Time har vi en lærd Teolog, som propper os med Rørdam i alle Ender og Kanter — hvis vi ikke til Punkt og Prikke tror, hvad der staar i de tre Artikler med Forklaringer, saa er vi sikre paa at gaa ad Hækkenfeldt til eller, hvad der er meget værre, ingen Embeder at faa, den anden Time har vi saa en farlig lærd Doktor i Naturvidenskaberne; han fortæller os noget om Tilværelsen paa en hel anden Maade — han kan bevise alt, hvad han siger — det mener han da — Teologen slaar i Bordet og siger, at hans er en Trossag. Hvad skal jeg arme Menneske stille op, skal jeg tro paa Doktoren eller Licentiaten — nogle vælger Doktoren, andre Licentiaten — jeg vil helst tro paa dem begge to, for de er i Grunden ganske rare Mennesker, men se, om jeg kan — man kan spekulere sig til Idiot over de Dele — —. Man skal lære Lektierne og siden holde sig fra det — det er nu min Erfaring, og I vil snart gøre den

samme. Maa jeg stoppe -en Gang mere, Skovdrup?»

»Saadan noget kan man jo ikke holde sig fra — jeg kan slet ikke tænke mig at leve uden Gud — havde jeg ikke ham at holde mig til, synes jeg ikke, der var Spor af Mening i det hele,« svarede Risgaard.

»Det er der s'gu heller ikke — havde man endda været Haleneger og levet sit eget Liv helt uden for Stammen og kun tænkt paa den Mad, man skulde spise i Dag, og slet ikke tænkt, naar ens Vom var mæt, saa kunde jeg forstaa det — men leve her i et Samfund, hvor Fangelænkerne rasler en om Benene for hvert Skridt, man ta'er, bliver enten meningsløst eller hensynsløst, hvordan Fanden man vender og drejer det.«

»Du maa dog huske paa, Grærup, at vi lever i et kristent Samfund og er i Besiddelse af Goder, som din gode Ven Halenegeren maa sukke efter,« indvendte Skovdrup.

»Ja, i et Samfund, der *kalder* sig kristent, men heller ikke mere,« svarede den tykke.

»Den Slags skylder man nu Bevis for,« udbrød Risgaard ivrig, »der er heldigvis for mange lykkelige Kristne, til at du med et Slag kan gøre Kristendommen til Vind.«

»Tag den med Ro, gamle, — — saa vidt mig bekendt er der kun een Tommestok til at maale Kristendom med, og det er: Elsk Gud af dit ganske Hjerte og din Næste som dig selv; men denne Sætning kan slet ikke praktiseres af det nuværende Samfunds Medlemmer; thi de mangler alle Forudsætningerne. Millionmanden kan ikke praktisere den uden at ofre den sidste Hvid paa Samfundets Brøst, og en saa stor Idealist er han næppe. Hvis han gjorde det, vilde alle de saakaldte Kristne ogsaa tro, at han var fra Forstanden. Den fattigste Stodder kan heller ikke praktisere den, thi enten mangler han Opdragelse eller han har fremmede Fødder saa haardt paa paa Nakken, at Følelseslivet kvæles. Og alle de mellemliggende Lag i Samfundet tror fuldt og fast paa, at de har hverken for meget eller for lidt.

Først den Dag, Menneskene gennem deres Arbejde faar Føde og Klæder i ligesaa rigeligt Maal, som de nu kan faa Luft og Vand, først den Dag er der skabt Betingelser for et sandt Kristenliv paa Jorden.«

Risgaard rystede paa Hovedet: »Paradokser, Paradokser, for ikke at sige Vrøvl.«

»Ja, ja, Risgaard, skal vi i det mindste være

enige om at faa Goderne delt efter Fortjeneste; naar det er gjort, kan vi tale videre om Resten.«

Den tykke forsvandt, og de to Filosofer fortsatte endnu en liden Stund Betragtningerne, dog uden endeligt Resultat.

DAGENS BYRDE OG HEDE.

Den Kæmpe, der mødte paa Borgen uden Begreb om Elskværdighed, behøvede blot at overvære en eneste Fysiktime, og han var for hele sin Levetid klar over, hvorledes den personificerede Elskværdighed vender og gebærder sig blandt Menneskenes Børn.«

Den gamle Oberstløjtnant, Seminariets Fysiklærer, var Gentleman lige fra Skilningen til den blanke Støvlesnude. Intet formaaede at bringe ham ud af Ligevægt, selv den største Knaldidiot, der svarede med Dumheder saa store, at en Apostel maatte stejle, behandle Oberstløjtnanten med en saa udsøgt Imødekommenhed, at Vedkommende for den Sags Skyld godt kunde bilde sig ind at være Professor i Kiel eller Æresdoktor i Upsala.

Medens Kæmperne mødte i skæve, opslidte

Morgensko, falmede Vadmelsklæder og snavsede Halsbind, stillede Oberstløjtnanten stadig i ulastelig Diplomat, Laksko og høje, moderne Flipper. Naar han kom inden for Laagen, og Kæmperne stod i Smaagrupper langs Gangen, tog han Silkehatten af, holdt den lidt ud fra sig, nikkede og bukkede til alle Sider, indtil han naaede Hoveddøren. Selv Køhlig fik, naar han stod og rensede Kloaken, sit Nik — han skuldrede da gerne med Skidtskraberen; thi han havde staaet under Oberstløjtnanten i 64, og den Tid glemte han aldrig.

»Undskyld, Hr. Køhlig,« sagde Oberstløjtnanten og bukkede en Dag i et Frikvarter, da Køhlig som sædvanlig stod med Ryggen mod Stærkasen og spyttede »langt« ind i Anlæget, »jeg kunde da vel ikke faa Dem til at hente mig et Par Cigarer.«

»Vel, Hr. Oberstløjtnant!« svarede Køhlig, rettede sig op og tog Haanden op til sin fedtede Kasket.

»Tag blot Haanden ned, jeg har selv været Menig,« sagde Oberstløjtnanten og bukkede saa dybt, som om Køhlig var Kejser af Rusland.

»Vel, Hr. Oberstløjtnant!«

»Vil De købe mig tre til trediv, helst en stærk.«

»Vel, Hr. Oberstløjtnant!«

»Tak, Hr. Køhlig, mange Tak!«

Køhlig gjorde omkring og marcherede hen ad Blaagaardsgade, som en Soldat fra 64 kan marchere, naar man skriver 96.

Men de, der havde overværet en slig Scene, var en Besvimelse nær.

Forstanderen raabte: »Til Dagværket, I Kæmper!« og man tog atter Plads paa Skolebænkene.

»Mine Herrer, ser De ret, og ser De vel,« begyndte Oberstløjtnanten. »Naa, det banker, undskyld et Øjeblik, mine Herrer. Kom ind! Ah, det er Hr. Køhlig, kom indenfor, Hr. Køhlig, Tak, tusind Tak, maa jeg have Fornøjelsen at byde Dem den ene, som et lidet Vederlag for Deres store Elskværdighed.«

»Vel, Hr. Oberstløjtnant.«

»Tak, tusind Tak!« Køhlig trak sig tilbage med et mægtigt Skrabud, og Oberstløjtnanten fortsatte.

»Mine Herrer, ser De ret, og ser De vel — ah, det banker for anden Gang, undskyld, mine Herrer.

Ih! Goddag, Hr. Forstander, Goddag.«

»Go'dav, Kaptajn,« svarede den gamle og trykkede kraftigt hans Haand (den gamle kunde ikke

huske Oberstløjtnantstitlen). »Maa jeg saan'igen meddele Dem, at to af D'Hrr. er borte, begrundet paa Sygdom.«

»Ah, højst beklageligt — højst beklageligt — saa kan jeg i Dag tage Forsøg.«

»Ja, det er rigtig, anskueliggør Videnskaben for Kæmperne. Anskuelighed maa der til, Kap-tajn — det var Pestalozzis store Fortjeneste — forstór De?«

»Bevare os, udmærket godt.«

»Ja, det ved Kæmperne meget godt — jeg har saan'igen lige fortalt dem om ham General-pædagogen Pestalozzi — og de føler sig alle som Sønner af Pestalozzi — spørg bare ham Andersen derovre — han er en meget stor Pestalozzianer — ha! ha! ha!«

»Det er meget godt — he! he! he!«

»Ja, mine Herrer, saa tager vi Forsøg med Faldmaskinen.«

Alle vilde hjælpe Oberstløjtnanten med at stille Apparaterne op, derfor stimlede de sammen om Fysikskabene.

Medens Oberstløjtnanten tog Tingene frem og stillede dem op, snakkede han uafbrudt.

»Ser vi det — nu lukker man Laagen op her — saa tørrer man først lidt Støv af, se saa, nu

stiller man denne Bjælkē an her, retter lidt paa Stilleskruen — ah, ha, er det der, du har det.«

Naar han talte, memorerede Jydske Annes stadig bag efter, ikke for at gøre Nar, ganske uvilkaarligt; thi han saavel som alle de andre fulgte med stor Spænding Apparaternes Opstilling.

»Det er der, hun er gal,« sagde Annes og pegede paa en Stilleskrue.

»Javel, javel, det er rigtigt, fuldstændig rigtigt, det burde jeg have set, Tak skal De have, Hr. Andersen, det var meget godt bemærket — se saa, nu tror jeg, den er god.«

»Ja, nu er den go', Brøndum,« supplerede Annes.

»Den er god, Brøndum, ha! ha! ha!« lo Oberstløjtnanten. »Ved De i Grunden, hvorfra dette Udtryk stammer, mine Herrer?«

Nej, det var der ingen, der vidste.

»Ser De ret, og ser De vel. I den gode, gamle Tid, da Fredrik den Syvende og Grevinde Danner holdt Hofballer — vi kommer til at flytte det lille Lod — saa nu gaar det — levede der her i Staden København en Brændevinsbrænder ved Navn Brøndum. Saasom han var en meget agtværdig Borger, et lysende Eksempel for den ganske Stad, vilde Kongen vise ham den Ære

at invitere ham til et Hofbal. Brøndum blev glad, men der var dog et Skaar udi denne Glæde. Brøndum kunde ikke danse. Der var ikke andet ved den Ting at gøre end lære det; derfor flyttede han Møblerne tilside i den brøndumske Salon, og saa trippede han rundt saalunde.«

Her illustrerede Oberstløjtnanten Situationen ved at danse rundt om Faldmaskinen og synge: »Den er god, Brøndum, den er god, Brøndum, den er Dælen lyne mig god, Brøndum.«

»Ser De ret, og ser De vel, mine Herrer, saalunde fik Brøndum lært at danse, men paa Hofballet gik det alligevel galt. Brøndum stod med Grevinden omtrent saalunde —.« Her greb Oberstløjtnanten fat i Jydske Annes og forsøgte at trænere ham i Polka.

»Ser De, mine Herrer, Brøndum kunde ikke finde Takten, begrundet paa den stærke Musik. I de mest ydmyge Udtryk bad han Grevinden ledsage sig længere ned i Salen; hun fulgte, og da de var tilstrækkeligt langt fra Musikken, begyndte Brøndum at synge: Den er god, Brøndum, den er god, Brøndum, den er Dælen lyne mig god, Brøndum, og saa gik det lige saa let, som det nu skal gaa med vor Faldmaskine.

Altsaa, ser De ret, og ser De vel — — —.«

Forstanderen aabnede pludselig Døren og raabte:
»Friminutter«.

»Hvadbehager — ja, undskyld, mine herrer, saa kom vi ikke længere denne Gang end til Opstillingen, men det kan De takke den gæve Brøndum for.«

Timerne hos den lærde Doktor var af en hel anden Støbning. Hos ham slap man ikke med en Historie eller to, man maatte ligefrem strutte af Logik for at kunne klare sig hos ham, ikke engang den filosofiske Fodermester Paulus Peter Petersen formaaede at gøre Fyldest. Selv om han sammensvejsede alt det Tankeguld, hans Hjerne kiste ejede, var der dog altid noget at bemærke ved hans Udtalelser.

Jo mere de blev trukket igennem i Doktorens Timer, jo inderligere kom de i Grunden til at holde af ham, de slugte hvert Ord, der udgik fra hans Mund, ikke en kritisk Røst oplod sig imod ham; hver Mand var klar over, at Doktoren sad inde med Alverdens Visdom; thi ingen Moders Sjæl formaaede at hamle op med ham »udi standende aandelig Strid«, som den gamle plejede at udtrykke sig.

Derfor blev hans Logik deres Logik, hans Tanker deres Tanker, og hele deres Livssyn blev

farvet, om ikke formet af ham. Han havde sikkert meget større Indflydelse, end han selv vidste og selv skøttede om; thi hele hans Undervisning gik ud paa at vække Elevens Selvtænkning og derved skabe den sande Personlighed, men det er ikke let at danne Personligheder, naar Abekatten stadig stikker Halen frem, og derfor var det kun de faa, som fik det sande Udbytte af Doktorens Timer, Resten kunde ikke holde det paa deres Aalekroppe, naar de kom ud i Livets Skole og stødte paa de tusinde Hindringer for Teoriernes Gennemførelse. Prygl for Børn var et Demoralisationsmiddel, mente Doktoren, og det mente de selvfølgelig ogsaa allesammen, de foragtede alle Lærere, der benyttede Prygl i Skolen, det var en Falliterklæring, det var inhumant, det var rent idiotisk o. s. v.; men ikke destomindre blev Pryglene for mange et af deres kæreste Opdragelsesmidler. Naar man lidt efter lidt blev træt af den megen Ulejlighed, der er forbunden med den moderne Pædagogik, greb man til en lille Øreopvikser eller en halv Alen Spanskrør og fandt, at det sidste var det simpleste og mest virkningsfulde Middel i Opdragelsens Tjeneste. Udenadslæren, særlig af dogmatiske Ting, som Børn ikke forstaar, skulde man

vogte sig for, mente Doktoren, og saa mente de ogsaa det allesammen — de lyste Baal og Brand over Balslevs Lærebog, aldrig nogensinde skulde deres Børn pines med sligt Marterredskab, de skulde ikke være med til at beskære Fornuften og højne Fordummelsen o. s. v., o. s. v.; men dette hindrede dem ikke i, naar de pædagogisk set var kommen til Skelsaar og Alder, at anvende Balslevs Lærebog som et virksomt Middel til Øvelse i Hjemmeflid. Den Tvivl over for det ortodokse, som Doktoren uden at ville det udsaaede i deres Hjerter, mandede hos nogle ud i det rene Fritænkeri, og hos andre lagde det sig som en lille gærende Uro, der i Aarenes Løb dræbtes af en Vanekristendom, som ikke havde Spor med Tanke eller Følelse at gøre. Fritænkerne nøjedes dog for det meste med at knytte Hænderne i Bukselommerne og i Stilhed æde Ortodoksiens Brød.

Alle Degne-Emnerne fik i Doktorens Timer en Følelse af, at han havde Respekt for andres Meninger og Tanker, han fo'r ikke fanatisk frem med Ild og Sværd, hans Vej gik ikke over Lig og rygende Tomter, men han var fornøjet og glad ved et Menneske, der kunde bruge sin sunde Fornuft, selv om det havde en Overbevisning,

der var den stik modsatte af hans egen — og det var væsentlig denne Egenskab, der gjorde ham stor blandt Kæmperne, lige fra den mest forviklede Dogmebevidsthed til den ræverøde Fritænkerhjerne. Skovdrup følte sig i Begyndelsen nærmere i Slægt med Licentiaten end med Doktoren.

Licentiaten tvivlede aldrig paa noget, der var ikke det Spørgsmaal til i hele Verden, uden at han jo kunde faa Bugt med det. Hvor Doktoren bød paa Formodninger, havde han Visheder, men hans Anskuelser var rigtignok altid det modsatte af Doktorens, naar det gjaldt Religion og Livssyn.

»Aa, Gud, ja, hvor ender og hvor begynder vi,« tænkte Skovdrup og søgte selv at maale og veje Tilværelsens Gaader, men opgav det snart, da han troede at mangle Forudsætninger, derimod kastede han sig med Graadighed over Zoologi og Matematik, hvori han gjorde store Fremskridt.

Jydske Annes var den mest mistroiske Trolde, der kunde gaa paa to Ben. Naar man undtog Forstanderen og Licentiaten, troede han ikke et Menneske paa Guds grønne Jord, og hans Paa-staaelighed grænsede støt op til Afsind. Hvorledes Maren skulde komme ud af det med ham,

naar de engang i Tiden havnede i en eller anden Hedeskole, var en Gaade for alle Kæmperne.

I en dansk Stil havde han skrevet »*Undervisitet*« i Stedet for Universitet — men se om Kandidat Nielsen kunde overbevise ham om, at det var galt stavet.

»Det kan godt være, det er galt,« sagde Annes, »men det kommer mere paa den fjollede Ret-skrivnings end paa min Kappe; thi der er ingen, som skal bilde mig ind, at »*Undervisitet*« ikke kommer af at undervise, det er da saa lige til som noget.«

»Men, kære Andersen, Universitet stammer fra det latinske Universitas, der betyder Helhed, Totalitet, ligesom Universet betyder Indbegrebet af alle Ting, Verdensaltet — Ordet i sig selv har slet ikke noget med Undervisning at gøre.«

»Hvad — undervises der ikke paa et *Undervisitet*.«

»Jo, kære, men fordi Ordet er Navnet paa en videnskabelig Højskole, behøver det dog ikke at have »undervise« til Stamme.«

»Naa, ja, det er ligemeget, hvad Ordet betyder paa Latin,« mumlede Annes ganske sagte, »paa Dansk hedder det, Fa'en sparke mig, *Undervisitet*.«

Der blev Fnisen i Krogene.

»Hvad er det, De mumler om, Andersen, er De endnu vantro?« spurgte Kandidaten smilende.

»Nej!« svarede Annes lige saa bistert, han kunde, og saa kørte man videre i Teksten; men paa Læsestuen, paa Kamrene og i Madkælderens paastod Annes stadig, at Universitet var en Forvanskning af det gode danske *Undervisitet*. Naar han i sine skriftlige Udarbejdelser holdt sig til Forvanskningen, var det kun for at gaa klar af Kandidat Nielsen.

Forstanderen skal have en Bibelhistorietime.

Hele Klassen er samlet i Torturkamret. Den gamle er endnu ikke ankommen paa Grund af en Administrationsforretning. Nogle blader ihærdigt i Bibelhistorierne, andre disputere.

Cand. phil. Stirup paastaar over for Jydske Annes, at hele den gamle Pagt er Sagn og Eventyr fra Ende til anden. Annes kommer i Harnisk over en saa uhørt Frækhed; thi hvad Annes har lært i Skolen, er sandt hvert evige Ord. De to kæmpende Herrer havde paa en Seminarieudflugt til Malmø været Sloffer. Stirup fik paa denne Tur saa mange svenske Syp om Dagen,

at han ganske umotiveret serverede Annes et Varmtvandsbad om Natten. Dette i Forbindelse med Stirups medfødte Dovenskab har berøvet Annes enhver Gnist af Agtelse for akademisk Dannelse, og derfor skælder han ud.

»Saadan en drukken Lem skal ikke komme her og gøre sig vigtig, fordi han har læst en Smule Latin mere end os andre,« raaber Annes og ser sig triumferende om i Kredsen.

»Lad-lad os nu blive fri for Pro-Pro-Proletar-grovheder,« stammede Stirup.

»Ja, hold Bøtte og Fred,« siger den professionelle Klown og Lejlighedstaler Københavneren Aage Svendsen, »lad os hellere dvæle et Øjeblik ved Bibliotheket og se, om der »saan'igen« skulde findes et eller andet Værk, der kunde give os Klarhed i Sagen. Han spejder op og ned ad Reolen, letter tilsidst det hemmelige Gardin og udbryder under Forsamlingens stormende Latter: »Søger, saa skulle I finde.«

Da der atter er Ro begynder Stirup i en meget forarget Tone:

»Er det nu ikke skandaløst at byde os et Hul af denne Størrelse, en glohed Kakkelovn og slige Apparater til at forpeste Luften — den sure Tobak kan være slem nok, men dette —

man skulde jo tro, man — man var-var hensat paa et Nød-Nød-Nødtørftshus.«

En Del Kraftudtryk rundt omkring i Krogene udtaler Tilslutning til disse oprørske Bemærkninger.

»Men Jydske Annes udbryder halvkvalt af sin egen Vittighed: »Den Haandbog skulde du s'gu have haft med i Malmø, Stirup.«

I det samme kommer Forstanderen.

»Ingen Mudder, mine herrer, nu begynder vi, en lille Sang, forstår De, krydrer den aandelige Føde. »I alle de Riger og Lande,« det er en Kernesang, mine herrer. Skovdrup, syng for.«

Der fnises lidt i Krogene, man vil afbryde, det skulde jo have været en Salme før Bibelhistorie — men det er allerede for sent; inden Kofod faar samlet sig sammen, er man ved »Hjelmemærket« og der er ualmindelig stærk Klang i Stemmerne.

»Ser De, mine herrer, vi slap ved Valhal — ved Skjoldmøerne — hvad er nu en Skjoldmø for et Væsen — det er, forstår De, en nordisk Amazone — det er —.« Han rejser sig op, skyder Haartotten et Tag opad og sætter den ene Haand fast i Bordet. »Det er en Kæmpekvinde — en umaadelig stor og kraftig Mø — en Mø

med Bryster som Jellingehøjene og Patter som Kakkellovne — det er Billedtale, forstår De?»

Latteren ryster Gulv og Loft, og den gamle ler med af Hjertens Lyst.

»Med Bryster som Jellingehøjene og Patter som Kakkellovne,« gentager han, »kan De se hende for Deres indre Blik, De, Stirup?»

»Je—je—je maa tilstaa, hun, hun ligger noget for højt for mig.«

»Ja, ja da, Stirup, det kan jo være, men De er nu ogsaa saa'n en bitte Kaal.«

»Ihvorvel jeg lider Møer, specielt Skjoldmøer, saa—saa tilstaar jeg ærligt, at i de Dimensioner, Forstanderen ma—maler dem, ynder jeg dem ikke.«

»Hr. Forstander!« kalder Kofod med et vældigt bornholmsk Tryk paa — stander.

»Ingen Afbrydelser, Kofod, naar vi taler om Skjoldmøer. — Ja, ser De, Stirup, for at være Pædagog maa man have Fantasi, forstår De.«

»Hr. Forstander!« lyder atter Kofods Røst.

»Hvad—? er det om Skjoldmøer, De vil tale, ellers faar De ikke Ordet, De Kofod.«

»Jeg vil blot sige Forstanderen, at vi slet ikke skal have Danmarkshistorie i denne Time, men Bibelhistorie.«

»Hwad—? naa saanigen — Tak skal De ha', Kofod, fordi De kalder mig til Orden — Orden maa der være, det er den første Betingelse for at holde Skole — man maa følge sin Timeplan og sine Ordensbestemmelser — det er lige saa nødvendigt, som en stor Fantasi, De, Stirup.«

»Vi skal have om de smaa Profeter,« fortsætter Kofod, »og vi slap ved Habakuk.«

»Naa, saanigen — nu kommer vi til det.« — Den gamle tager saa fat paa Habakuk, men han er uden Tvivl kommen i daarligt Lune over denne bratte Kovending; tilsidst griber han en Bibelhistorie og begynder til fleres Forskrækkelse at eksaminere i Habakuk.

Lille Peir har ikke endnu faaet Skjoldmøen ud af Hovedet, og da Aage i al Uskyldighed spørger ham, hvordan han tror, at Skjoldmøen og Stirup vil tage sig ud paa Strøget mellem to og fire, samler Peir sammen paa et kolossalt Grin. Han kæmper og kæmper med sig selv, han faar røde Pletter i Panden, og hans Kinder antager mere og mere den betænkelige Kugleform, og lige som den gamle er midt i noget meget alvorligt om Habakuks Virksomhed, brister Grinet for Peir. Først kommer der et Prust som fra en forkølet Hest, og dernæst følger en hel Række trillende Latterkluk.

»Hvad er dog dette her?« raaber den gamle, og Vredesrødmen farver hans Ansigt.

»Hvad griner De av?«

Peir siger ingenting.

»Er det Habakuk, De griner av?« spørger den gamle med et indædt rasende Tonefald.

Peir siger bestandig ikke noget.

»De er bortvist — De ka' ta' Djer Tøj og go!«

Peir bliver alvorlig og begynder at stamme.

»Go, siger jeg!« fortsætter den gamle og stamper i Gulvet.

Her er ikke lang Betænkningstid, Peir lister af.

»Hm, hm!« udbryder den gamle og fortsætter med Habakuk.

Lidt efter banker det paa Døren, og Peir stikker sit forskræmte Ansigt ind:

»Jeg vil blot sige Forstanderen, at det ikke var Habakuk, jeg lo af.«

»Naa, kom saa ind igen, forstór De — det skal være Dem tilgivet, da De er saa villig til at bekende.«

Denne Tilgivelse opløste straks den gamles daarlige Humør, og før Timen var sluttet, fik Degne-Emnerne en livlig og anskuelig Skildring af Habakuk.

RIKKE OG BRAGE.

Den Begejstringens Rus, som Skovdrup undertiden samlede op i de mere alvorlige Timer, udløste han gerne i lange højtravende Epistler til Elise.

Kære Elise!

— — — — — Hvis du en Gang kommer til at løfte Forhænget for Pædagogikens Hemmeligheder, saa vil du opdage, at Opdragergerningen er ophøjet og stor som Solen paa Firmamentet; du vil slaa dig for dit Bryst og sige: »Nej hvor herligt — gid jeg maatte tage Del i dette Arbejde, hvor vilde jeg da blive rig og lykkelig.« Ja — i Opdragelsen ligger Kunsten og Videnskaben skjult, alt det skønne og herlige, Gud har givet Menneskene, ligger foldet i Barne-sjælen som Rosenbladene i Knoppen. Opdrageren er Solen, der faar Knoppen til at briste — det er ham og hans Kunst, der skal vikle de zarte Blade ud fra hverandre og hjælpe dem at modtage Næring fra Omverdenen. Hvis Børnene ingen Opdragelse fik, gik al den Viden og Kunstfærdighed, som Mennesket har erhvervet sig, fuldstændig til Grunde. Alt kom igen til at

ligge øde og tomt i Raañhed og Vildskab. Opdragelsen er den ædle Kunst, der former og mejsler de unge Sjæle til at blive Bærere af alle de Herligheder, som forudgangne Slægter ved Guds naadige Forsyn har kæmpet sig til — derfor er Opdragelsen det »Bliv«, som bevirker, at Kulturen stadig kan leve og udvikle sig, og derfor vil Opdragelsen blive det tyvende Aarhundredes Sol, for hvem alle de øvrige Kunster og Videnskaber vil neje sig og sige: »Se, det er vor Moder, hvilken herlig Gratie, pris hende og elsk hende« — — — — —

Efter slig Salve gik han rundt paa Gulvet som en Ulv i et Bur, læste den atter og atter, indtil han trak paa Skulderen og puttede den i en lille gul Mappe, hvor hans øvrige Produktioner havde Hvilested.

Næsten umærkeligt sneg Tiden sig bort for ham. »Videnskaben gled i ham som brød Smør,« og de ledige Stunder skulde Kammeraterne, Læsestuen og Rikke nok gøre Kaal paa.

Den Rikke, den Rikke forvoldte Skovdrup mangfoldige Kvaler; han kæmpede mange Timer med sig selv om denne forførende Ellepige. Han vidste godt, at Elise inderst inde havde

Overtaget, men saasnart han bare saa et Glimt af Rikke, kunde han ikke lade hende i Fred, han maatte tale med hende, spørge med hende og knibe hende i Armene for at modtage et velrettet Dask og et Par glødende Øjne; men for hver Gang, der skete en Tilnærmelse, gik Skovdrup op paa sit Værelse, tog Elises Fotografi og angrede bitterligt hvert utilbørligt Ord, han havde talet.

For hver Dag, der gik, sluttede han sig nærmere til Risgaard. De beundrede begge Kofods Karakterstyrke og store Udvikling samt Grærups mange Paradokser. De deltog med Iver i Diskussionerne, der førtes i Madkælder og Læsestue. Skovdrup følte, at hans Vinger omtrent var lige saa lange som Flertallets, og at han i mange Retninger stod himmelhøjt over saadanne Folk som Jydske Annes, Gamle Hansen og Djalmar Jessen, der kun indeholdt Lektierne fra de nærmest foregaaende Dage.

Skovdrup havde ogsaa en Del tilovers for Brage, hvis borgerlige Navn var Rasmus Chr. Rasmussen. De fleste Kæmpere gjorde Nar ad Brage, men Skovdrup mente, det var Synd, og holdt derfor Haanden over ham ved enhver Lejlighed.

Brage boede for sig selv paa en Kvist i Baggesengsgade, hvor han skrev det ene Lispund Digte efter det andet.

Han havde grønmalede Træmøbler med løjerlige røde og blaa Snirkler paa Benene. Hans Skrivebord var en stor Pakkasse, i hvis ene Side han havde skaaret et firkantet Hul for at sidde mageligt med Benene. Alle dens Revner var omhyggeligt kittet, og derpaa havde han oversmurt den med et tykt Lag grøn Maling. Af de illustrerede Ugeblade havde han klippet en talrig Samling Billeder, og med disse dekoreret sin Pakkasse. De sad nok saa nydeligt i lange Rækker, omkrandet af røde og blaa Rammer, som han selv havde malet. I Stedet for en enkelt Bogreol, havde han smaa Hylder paa alle Værelsets Vægge, hvor han hensatte snart to, snart tre, allerhøjest fire af sine Bøger. Fra Pakkassen og hen til Vinduet gik en Dobbelthylde, og paa den anbragte han alle sine egne Skrifter. Paa Skrivebordet stod to mægtige Trælysestager med grønne, blaa og røde Striber, og under Loftet hang en ganske gemen grøn Staldlygte, hvori han havde anbragt fire farvede Glas — han kunde nemlig ikke digte ved Lampe-lys, men maatte bruge Tælle eller Stearin. Han

gik altid med stortærnede Benklæder, højrøde Strømper, sort Frakke og en vældig Bulehat, under hvis brede Skygge de tætte sorte Lokker buskede sig frem. Om Sommeren knyttede han et rødt Tørklæde om sin mægtige Flip, og om Vinteren et sort; det var den eneste Forskel, han gjorde paa Aarstiderne.

Hans aandelige Habitus var næsten mere original end hans legemlige, men den kom kun sjældnen frem til Beskuelse, da de faa, han havde betroet sig til, i Regelen havde benyttet ham som interessant Samtaleemne. Gennem Hentydninger og Drillerier opdagede han snart, at Venerne havde svigtet ham, og det gjorde ham inde-sluttet og utilgængelig.

De første Maaneder, Rikke tjente paa Borgen, gik Brage hen og forelskede sig i hende; han sendte hende lange Breve, isprængt med elskovsfulde Vers — og disse Breve var hun lav nok til at vise frem, saaledes at han traf sine egne Vers opskrevet i Læsestuens Forslagsprotokol, paa den sorte Tavle eller forskellige unævnelige Steder. Han blev forbavset over Rikkens Frækhed og samtidig helbredet for sin syge Kærlighed; thi en saa lavpandet Sjæl var saa langt fra hans Ideal, som Jorden er fra den yderste Fiks-

stjerne. Han havde troet, at en guddommelig Skabning som Rikke maatte have, om end ikke en Overmenneske-, saa dog en betydelig Menne-skesjæl — og i Stedet for fandt han en ganske gemen Proletarhjerne, der ikke ejede Gnist af det, han kaldte for Sjæl.

Det var paa tredie Aar, han læste til Lærer-eksamen, men han havde endnu fulde to Aar tilbage; thi han forhastede sig ikke med sine Studier. At blive Skolemester var for ham et Brødstudium; han levede ligesom Oehlenschläger og de andre Stormænd for sin Kunst — hellere spise Fedtebrød og lidt Saltmad fra Jylland end kaste et af Størværkerne paa Hylden og tage fat paa Ramserne — det var nu hans Politik; men de andre gad ikke sætte sig ind i den, og derfor gjorde de Brage til Grin ved enhver Lejlighed.

Den lille Erik Skjaldegrimsen, der altid var næsvis og rodede op i alle Kæmpers Privatliv, havde prentet hele to Blade i Forslagsprotokollen:

»Stjernes kud.

Digte til een

af

Villiam Brage.«

stod der nok saa flot paa en hel Side; derefter fulgte Rikke-Versene i Udtog:

Du er mit Væsens halve Jeg,
 du er mig, og jeg er dig.
 Som Podeplanten skal vi gro,
 i eet til eet og dog i to.

»Din Sjæl, det stille, dybe Hav,
 ved det jeg søge vil mit Rav,
 det blommegule, klare,
 med Mærket: »ægte Vare.«

»Det flagrende Flitter, det holder vel ej;
 thi Dagene ere saa lange,
 og Regnen kan falde saa tæt paa vor Vej
 og Stormene blive saa mange,
 at Bjælder og Ringler maa klirres itu,
 og Flænger maa rives i nøgen Hud,
 men holder blot Hjertet paa Mærket,
 se, saa har vi Kronen paa Værket.«

Tit og ofte taltes der højt om »det flagrende Flitter«, »Podeplanten« og andre af Brages Himmerigsmundfulde; især, naar han i dybe Tanker nærmede sig en sladrende Flok i Gaarden. Det skar ham i Hjertet, at disse gemene Bæster, der ikke rummede for to Skilling Følelse, skulde have Lov til at spotte det, han havde skrevet i troskyldig Kærlighed. Men hvad nyttede hans Harme, og hvad hjalp det, at han rev Bladet ud af Protokollen. Dagen efter stod det der igen, ledsaget af en bidende Spot. Skovdrup havde ondt af det for den stille, blege

Mand, der gik rundt og saa ned i Jorden, som om han skammede sig for alle sine Omgivelser. Skovdrup talte venligt til ham og fik venlige Svar igen. Naar Erik Skjaldegrimsen tog sig for at drille Brage, fór Skovdrup løs paa Skjaldegrimsen med lige saa hvasse Vaaben, som denne brugte over for Brage. For hver Gang sligt hændte, nærmede Brage sig Skovdrup og sendte ham et taknemligt Blik. Brage indsaa snart, at Skovdrup var et ejegodt Menneske og en Ven, der passede for ham.

»Du, Skovdrup,« sagde han en Dag, de mødtes paa Trappen, »kommer du ikke om og ser til mig en Aften.«

»Ja—a, Tak, Rasmussen.«

»Kom i Aften, du, naar du har spist, hvad?« vedblev han og saa med et bedende Blik paa Skovdrup, som lovede at komme.

Saasart Brage traadte ind i sin Wigvam, trak han Diplomaten af, hængte den ind i et af Kvistkamrets Vægskabe og tog fra Bunden af samme Skab en Madkasse, der indeholdt tørt Rugbrød og Margarine. Han skar sig nu en vældig Humpel, tog et Rivejern og rev en tør Osteskorpe hen over det tyndsmurte Brød — han plejede ellers altid at drikke en Flaske

Mælk til; men i Aften, da han skulde have fremmede, kunde han godt nøjes med lidt Vand.

Da han var færdig med Maaltidet, gik han ind til Madam Hansen og laante Rengøringsrekvisiter, og saa skurede han og vadskede i alle Kroge, til der var lige saa slikket som hos en Hollænder. Han hentede nye Lys til Stagerne og Staldlygten, han stillede Roser op i smaa Buketter paa alle Hylderne — han elskede Roser og kunde lægge sin sidste Tiøre hos Gartneren, naar denne havde fristende røde Roser i Vinduet. Han købte en halv Pægl Rom, Citron, Sukker og to halve Bajere og saa nogle Cigarer af de allerfineste, han kendte — G. K. Drømmene kunde først rigtig faa Flugt, naar de blaa Skyer fra en stor G. K. indhyllede hans Kunstnerhoved.

Da han var færdig, saa han sig omkring, pillede lidt her og lidt der, indtil alt var, som det skulde være, festligt og højtideligt. Vennen skulde føle sig velkommen; det skulde ikke staa over ens Dør med store Bogstaver i grønt, men det skulde hviskes ham i Øret fra hver Krog, hver lille Genstand skulde fortælle ham det — det var nu Brages Princip; han havde tit gjort noget lignende for de forrige Venner, han havde

haft, men de skønnede ikke paa det. I Skovdrup var han derimod sikker paa at træffe den sande Ven, der ikke vilde svigte. O, hvor tørstede han i Grunden efter at have en Ven, for hvem han kunde aabne sit Hjerte — en som rigtig kunde føle med ham. Han havde jo nok Hansen og Madam Hansen at læse højt for — de glædede sig over det store, han aabenbarede for dem, men de forstod alligevel ikke at følge med — at gaa op i Sagen og blive helt nye Mennesker — men det maatte Skovdrup kunne.

Skovdrup studsede, da han traadte ind i Celleren; det var som om han gik ind i anden Verden. »Saadan maatte de gamle, tarvelige Munke have boet,« tænkte han og satte sig paa en af de primitive Stole.

Brage dækkede op og lod Munden løbe om de mangfoldigste Ting.

»Undertiden er jeg meget ked af at gaa paa Seminariet, Skovdrup — jeg kan ikke udholde disse forbenede Kammerater, de mangler Følelse.«

»Aa, det tror jeg i Grunden ikke, men Drengen sidder dem endnu i Ærmet,« svarede Skovdrup.

»Ja, du har Ret, det var netop det rigtige Udtryk — men synes du ikke, at de i det mindste

kunde lade dem i Fred, som ikke skøtter om Drengestreger.«

»Jo, men det er ikke saa let, naar man er overgiven.«

»Nej, det kan være.«

»Hvad synes du om Timerne, Skovdrup?«

»Jeg kan godt lide de fleste, man faar dog altid noget at vide, man ikke har kendt før.«

Dette vilde Brage nok indrømme, men han savnede Begejstring over Timerne. Forstanderen ejede ganske vist en lykkelig Evne i den Retning, men det var ikke den Slags Begejstring, der greb ham. Brage gik nu over til at forklare sin Begejstringsmethode, — det var ogsaa en »indre Glød« ligesom den gamles, men den brød aldrig ud i Flammer, den lagde sig som Balsam i Sjælens inderste Kammer og aabnede for alle Følelseskilder i den Grad, at han maatte skrive, han kunde ikke andet.

Forleden, da han havde læst om den onde Kong Akas i gammel Pagt, blev han saa beaandet, at han skrev et lille Drama, henlagt til den Tid.

Bajerne var forsvundne, Toddyen sat frem og den blaa Røg fra de store G. K. fyldte hele Værelset.

»Vil du høre Digtet, Skovdrup, — du maa ikke svare ja, hvis ikke du har Lyst til det.«

»Jo, lad mig bare faa det.«

»Der hviler nu en mørk Stemning over det, men jeg synes selv, der er noget godt i det — nu skal du høre.«

Brage trak en vældig Pakke Manuskript frem og begyndte at blade, Skovdrup stirrede forventningsfuldt paa Digteren, indtil denne var færdig. Brage strøg op i Haaret, drak af Glasset og tog et vældigt Drag af Cigaren. Saa begyndte han med dæmpet og højtidelig Stemme.

»Der staar i anden Krønikernes Bog 28. Kapitel 1. til 4. Vers følgende, som har inspireret mig.«

Brages Stemme slog om — han havde lært noget af Præsterne.

»Akas var tyve Aar gammel, der han blev Konge og regerede seksten Aar i Jerusalem og gjorde ikke det, som Ret var for Herrens Øjne, som David, hans Fader.

Men han vandrede i Israels Kongers Veje, tilmed gjorde han støbte Billeder til Baalim. Og han gjorde Røgelse i Hinnoms Søns Dal og brændte sine Sønner i Ilden efter de Hedningers Vederstyggelighed, hvilke Herren havde fordrevet fra Israels Børns Ansigt.« — Paa Baggrund af dette har jeg malet følgende.«

Brage rømmede sig, traadte hen under Stald-

lygten, stillede sig i Positur og læste med bred Patos.

»Med yppige Palmer og svulmende Blommer
staar Hinnomsdalen i evig Sommer.
Bækken snor sig saa sirligt gyngende,
paa Fjældet den pusler saa underlig syngende.
Bjergenes Ekko svarer med Brusen,
Cypresserne skælver i Viften og Susen,
Aurora skinner paa Bjergmetallet,
blistrer og brydes igennem Krystallet,
Smaragder, Safirer, Agat og Rubinen
gløder for Straalerne, perler som Vinen,
Zefyrdampe opstige fra Bunden,
Pluton ulmer saa mægtig i Grunden.«

»Hvad synes du om saadan en Indgang, Skovdrup — er der ikke noget svulmende oehlen-schlägersk over den?«

»Jo, der er noget af det,« svarede Skovdrup helt forlegen.

»Nu kommer Dramaet,« fortsatte Brage, indtog Deklamatorstillingen og gjorde til en Begyndelse sin Patos endnu dybere og mørkere end før, men senere hævede han Tonen mere og mere, tilsidst skreg han Ordene ud i vilden Sky og slog om sig som en besat, medens Begejstringens Sveddraaber trillede ham ned ad Kinden.

I Hinnomsdalen, dybest inde
blandt Klipper med Reder for Grib og Ørn,

sidder paa Fjældet Jojadas Kvinde,
 den væneste Mage blandt Juda Børn.
 Sin lille Moses hun holder i Favnen,
 knuger ham krampagtigt ind til sit Bryst,
 hans Lokker er sorte — kulsorte som Ravnens,
 hans Træk er saa skønne, hans Søvn er saa tyst.
 Jojadas Kvinde, den herlige Ira, sender mod Himlen ustand-
 selig Bønner,

Klager og Raab over Juda Sønner.
 Hendes dugfyldte Øjne som funkende Stene
 vendes mod Gløden i Øst,
 vendes mod Himlen, den klare, den rene,
 beder om Hjælp og om Trøst:
 »Herre, hvorfor skal dog Baalerne raade,
 Børnene ofres, din Lov trædes ned?
 Sorg knuger Hjærtet, skænk os din Naade,
 Gør dig Profeter, skænk os din Fred!
 Hævn over Akas, som ofrede Hinua!
 Hævn over Akas, som dræbte min Jojada!
 Hævn over Akas og Hævn over Manden,
 Uhyret Molok med Tyrepanden.«

— — —
 Pludselig gik Døren op med et Knald og Bra-
 ges Vært traadte ind kun iført Skjorten.

»Hvad Fa'en er der i Vejen, Rasmussen, er
 De syg.«

De to Kæmper saa paa Manden, der fort-
 satte:

»Naa, undskyld, jeg saa inte, der var no'ne;
 men det var nu'nte min Skyld, jeg brød ing hos

Dem Rasmussen. Se allerbedst, som jeg la' i min sødeste Søvn, saa skubber Mutter te mig. »Der er vist noget i Vejen med Rasmussen,« siger hun. »Vrævl, Kælling,« si'er jeg og vender mig om paa den anden Side. Men hun skubber igen: »Hører du, gaa ing til han,« si'er hun, »han klager sig saadanne.« Jeg lyttede etter, og det forekom mig ogsensaa, at jeg hørte et Par morderlig store Inde'janerhyl, og saa fór jeg hering i bar Skjorte — det ku jo ske, at man la' og b'e vildfarendes eller syg i denne her Satans Hede.«

»Nej, der er ikke noget i Vejen, Hansen — jeg læste højt for den Herre der, det maa være det, Deres Kone har hørt.«

»Ja, saa maa De s'gu undskylde, Rasmussen.«

»Ja, De skal selv have Tak for Deres Venlighed, Hansen.«

»Vi vilde s'gu da nødig, at De saadan skulde ligge aa krepere for vos, uden vi fik set til Dem. God Nat, da, — nu la'r jeg mig inte jave op mer, sæl om der kommer aldrig saa mange Inde'janerhyl. God Nat, Rasmussen!«

»God Nat, Hansen!« svarede Brage og smilede lidt halvflovt hen til Skovdrup, der ikke længere kunde holde Latteren tilbage.

Brage maatte le med og hele den højtidelige,

dramatiske Stemning, han havde lullet sig ind i, gik Fløjten.

Da Latteren havde lagt sig, blev han stum og tavs — mon Skovdrup vilde lade denne Historie gaa videre, eller vilde han tie?

Skovdrup tav, og derfor blev han ved at være Ven med Brage, men han fik aldrig Slutningen af det store Drama.

JUL I HJEMMET.

De tre sidste Dage før Jul var der lutter Stemning i alle Sind. Man bestilte ikke noget, men drev fra Dør til Dør for at gøre andre delagtig i Drømmen om den forestaaende Juls Herlighed. Timerne var kedelige; thi de gjorde stadig Forsøg paa at rive Tankerne bort fra det, man helst vilde drømme om; samtidig blev de fleste nervøse og urolige, da de sjældent var forberedte.

Forslagsprotokollen var overmalet med mere eller mindre gode Julevers, Køhlig var gnaven over Sneen, Aviserne blev smidt hulter til bulter over hele Læsestuen — man drev til Gymnastik

og fyrede glohedt paa Værelserne. De eneste, der bevarede Ligevægten, var Gamle Hansen og Brage, thi de havde ikke Raad til at rejse hjem i Julen.

Det er Aftenen før Afrejsen. Rikke staar i den halvmørke Læsestue, da Skovdrup kommer styrtende ned fra Klassen.

»Ih! God Aften, lille Rikke.«

»God Aften, lille Skovdrup.«

»I Morgen rejser vi saa alle —.«

»Ja, sikken en Bedrøvelighed.«

»Saa skal De vel lidt ud paa Viften, Rikke?«

»Jeg — nej, det faar jeg saamænd ikke Tid til.«

Skovdrup nærmede sig og saa hende lige ind i Øjnene.

»Jo, saamænd faar De saa, Rikke, det kan jeg se paa det lille Blink i venstre Øjenkrog.«

Han tog fat i begge hendes Arme, som om han vilde øve sig lidt, inden han rejste hjem til Elise.

»Aah!« sagde Rikke og slog med Nakken, »det er nok snarere Dem, der skal paa Viften, naar De nu kommer hjem — —.«

Han lagde Armen pænt om hendes Liv og saa paa hendes nedslagne Øjne; han trykkede hendes Haand, følte at hun trykkede igen, vuggede

hende derfor frem og tilbage, som om de skulde danse ud til en Hopsa.

»Og saa gaar De her og bilder mig noget ind,« fortsatte Rikke efter en lang Pause, »og saa har De maaske« — hun fik ikke talt ud, før han kyssede hende — — — »en anden« — — — »naa lad være« — — — »derhjemme.«

Han svarede ingenting, men følte sig slaaet, rev sig løs og ilede op paa Kammeret. Han greb Elises Billede, kyssede det og sagde: »Jeg skal aldrig, aldrig gøre det mere.«

Elise gik hjemme paa Gaarden og asede. Jule-travlheden kulminerede; der bagtes, stegtes og kogtes i det uendelige; men midt i det altsammen laa Glædesfesten og dæmrede. Hun rørte ikke ved en Pebernød uden at tænke paa Jens — maaske var det netop denne Pebernød, han skulde spise, naar han kom første Gang -- nu er der kun een Dag og seks Timer tilbage — nu rejser han fra København, nu er han paa Store Bælt — om to Timer er han hjemme. Denne Gang skulde hun være en hel anden over for ham — han skulde dog se, at hun ogsaa rummede noget Alvor. Hun kunde meget godt forstaa hans alvorlige Breve — ja, hun syntes snart bedre om dem end om de morsomme. O, hvor

han dog kunde finde paa — alle de andre snakkede bare om deres Køer, Svin og Heste — nej, han havde da heldigvis et anderledes Indhold. Naar hun gik i Seng om Aftenen, læste hun hans Breve om og om igen, indtil hun kunde lange Perioder udenad. Undertiden gik hun ogsaa op hos Fru Larsen, hvor hun stadig fik en lang Lovtale over ham; — uden at hun vidste af det, var hun ført saa langt ind i det pædagogiske Fakultet, at hun slet ikke kunde tænke sig i anden Stilling end en Lærerkones.

For alt det gode, hun skulde gøre som Lærerkone — hun skulde liste ud og ind hos alle fattige, hun skulde være den hjælpende Aand, der bragte Trøst og Lindring for alle Smerter, akkurat som Fru Larsen gjorde i de første Aar, nu var hun jo undskyldt, Stakkelt, alle de Børn — det vilde hun ikke have — og Indtægter — ja, hun vidste nok omtrent, hvormeget der var paa Kistebunden — Gud ske Lov, saa blev hun fri for dette Slæb fra Morgen til Aften — aldrig malke, aldrig gaa i Roerne — det var nu ogsaa et løjerligt Paafund af Fader med alt dette grove Arbejde — hun kunde meget godt lære at bestille noget uden at blive jaget i Mark og Lade, som en anden Tjenestepige.

Efter saadanne Tanker og en lille Bøn om, at alt maatte ske paa det bedste, slap hun i Søvn og vaagnede ikke før Moderens skarpe Stemme raabte: »Elise, Elise, du skal op!«

Det blev en velsignet Jul for Skovdrup, thi allerede Anden-Juledag friede han til Elise og fik Ja. Alle de gamle Drillerier svandt bort; i Stedet for gik de pænt sammen søm andre alvorlige voksne Mennesker og udmaalte Fremtiden.

Elise mente ikke, han behøvede at have flere Pengesorger, hun skulde nok gøre Udvej; men det vilde Skovdrup paa ingen Maade høre tale om — han vilde ikke leve paa sin Svigerfaders Pung. Forlovelsen, mente han, burde snarere være en Spore til hurtig Afbetaling af de laante fem Hundrede Kroner — han vilde i ethvert Tilfælde ikke bede om Elises Haand hos Hans Mikkelsen, før han samtidig kunde præsentere de fem grønne Sedler — trods alle hans store Tanker om sig selv og Fremtiden, følte han dog en finansiell Stive i Ryggen, da han gav Elise det første Forlovelseskys.

Hele Julen gik de fra den ene lykkelige Aften til den anden; thi de var altid bedt ud sammen, det var, som om Folk allerede vidste, hvad der

var sket, og derfor tog Hensyn. Der blev heller ikke snakket om eller gjort Nar ad Parret; thi nu var Jens jo inde paa Lærervejen og passede derfor nogenlunde ind i Bøndernes Kreds. Kom der endelig en Aften, hvor de ikke var bedt ud, besøgte de Lærer Larsen, og det var i Grunden de hyggeligste Timer; thi Fru Larsen vidste ikke alt det gode, hun vilde gøre det unge Par, og og saa forstod baade hun og Larsen saa rart at lade dem være ene den største Part af Aftenen. De sluttede gerne med en lille religiøs Diskussion. »Det var rigtig kommen til at ligge for Jens med den Religion,« tænkte Elise, »han var snart bedre til det end baade Larsen og Præsten,« det var hende en Sjælefryd at lytte efter, det gjorde ikke noget, hvad han mente eller sagde, naar blot han vilde blive ved med at tale; thi det klædte ham saa godt.

»Hvad siger du til det Slabberads, som Børnene holder i Julen, Mads,« sagde Hans Mikkelsen en Dag, han var ovre for at faa Maskinkniven sleben. Han drejede selv Slibestenen og Mads holdt paa.

»Aa, jeg ved s'gu ikke, hvad det er, de gaar og manker sammen.« Han sendte en vældig

Straale ned i Slibetruget; holdt Kniven op for Lyset og følte paa Æggen.

»Kæresteri har det nu ikke været fra første Færd af, men nu tror jeg alligevel, det er nær ved at blive det — hvis det ikke allerede er.«

»Ja, det kan gerne være, Hans, men jeg kan s'gu ikke gøre ved det — jeg har holdt tilbage paa ham, alt hvad jeg har orket, men han har altid ædt Kirsebær med de store, og det ender jo nok med, at han faar Stenene i Hovedet.«

»Jeg har ikke noget imod det, Mads, det er slet ikke derfor, jeg siger det. Jens er en Karl, hun godt kan være tjent med — men hvorledes skal det gaa med Gaarden, naar han bliver Skolelærer?«

»Det er pænt af dig, Hans, at du ikke har noget imod det,« svarede Mads og saa op, »han er jo ikke til at præke fra den Læsen.«

»Han bliver ganske vist ikke bedre Bonde af læse, men skade ham kan det vel heller ikke — saa det er bedst, vi lader dem tosse af, ligesom de vil.«

»Ja, lad dem det, Hans.«

Dermed var den Kniv sleben.

Skovdrup og Elise passede deres Sammenkom-

ster, Fremtidsperspektiver og Kælerier; ingen ænsede dem — det var for gammelt for Karlen og Lillepigen, de kendte det ud og ind altsammen. Dagene gik som Minutter for dem begge, og Skovdrup syntes, at Ferien kun havde været et Par Dage, da han Nytaarsnat gav sig til at føre Dagbog.

Nytaarsdag Kl. 2 Morgen 18 . .

»Hvad bringer du, nye Aar? Et svingende Læs af Sorg og Savn eller et topmaalt Bæger af Glæde? Du Aarenes Betvinger, — vær os alle naadig. Lad din glødende Kærlighed favne os alle og hylle os ind i oprigtig Tro paa dig og dit Naadens Evangelium. Hjælp mig til den rigtige levende Tro. Sløjf den Tvivlens Vold, der tynger mit Sind, og kvæl alle de Torne, der vil rive det gode ud af mit Hjerte — vær os alle naadig, og før os til det lyse Hjem, der er Maalet for vor Kamp hernede.

Medens jeg skrev ovenstaaende, gik der gennem min Sjæl en Understrøm af Tvivl og Vantro — en vild Understrøm af Egoisme — naar jeg beder for andre, beder jeg i Grunden først for mig selv — naar jeg tænker paa at gøre godt, vil jeg helst have »for fire Skilling Ære«.

Alle mine store Planer gælder andre, men alligevel først og sidst mit eget sølle Jeg. Hvor meget jeg end kunde ønske at være en anden, føler jeg dog ingen Anger — saadan rigtig sønderknusende, hjerteoprivende Anger, som andre Folk siger, de kender. Ingen vil nogensinde komme til at kalde mig selvkærlig; thi jeg forstaar at skjule min Selvkærlighed, skønt den opfylder mig ganske. Gid jeg i det nye Aar maa aflægge denne Forfængelighedens Kappe, saa at mine gode Gerninger kan flyde fra en ren og skær Sjæl. Gid jeg maatte lære at elske min Frelser; saa vorder jeg jo ren, siger de lærde, men ieg tror dem ikke.

Selv i de Øjeblikke, hvor Jesu Frelsergerning staar klarest for mig, glipper min Anger — og jeg har ikke mere den stille Fred, jeg ejede som Barn. Jeg tvivler paa min Tro og tror ikke paa min Tvivl — det er Humlen. — Naar jeg atter kommer til København, vil jeg raadføre mig med Licentiaten, han maa vide, hvad jeg fejler.«

»PRAKTISK PSYKOLOGI«.

I den første Tid efter Jul arbejdede han overordentlig haardt med sine Lektier; han sad oppe til langt ud paa Natten og undte sig aldrig Frihed hverken til Spadsereture eller Fornøjelser. Den tarvelige Kost i Forbindelse med den indelukkede Kakkellovnsluft gjorde ham Dag for Dag mere bleg og mager.

»Det gaar aldrig i Længden, min Dreng,« sagde Grærup, »du kreperer sgu inden Mortensdag, hvis ikke du faar lidt Sul paa Raden. Ved du hvad — du skulde spise dig en ekstra Aftensmad engang imellem, det gør jeg; vil du f. Eks. med hen paa »La Reine« i Aften, saa skal du se, hvorledes jeg bærer mig ad med at holde Kødet paa Kroppen.«

Skovdrup kunde ikke staa for Grærups Tilbud, og da Aftenen kom, slog de Elendighedskapperne om sig og ilede hen over Dronning Louises Bro. Det var bidende koldt, Fodgængerne hastede frem og tilbage med disse smaa, rappe Trin, som man tager, naar det er koldt og glat — man sporede Kulden i hvert Ansigt, i hver Bevægelse. Damernes Aande frøs i Sløret, Herrerne smøgede Kraverne op, men ligemeget hjalp det; Ørene

blev blaa og Skægget stift. Kun de Herrer i Pelsfrakker kunde nyde den frostblistrende Aften med den skarpe Maane og de tindrende Stjerner.

Da Skovdrup traadte ind i Café »La Reine«, var han omtrent blaaafrossen.

»Ah! her er dejligt,« udbrød den tykke, slængte Kappen, gned Hænderne og smed sig i en Sofa.

»Ja, her er sandelig rart — et nydeligt Lokale og oven i Købet god Musik,« tilføjede Skovdrup begejstret.

»Jeg skal sige dig, Skovdrup, naar jeg gaar ud, vælger jeg aldrig mere de smaa Huller ovre bag Broen — de er ganske vist billigere, men dette er ogsaa adskillige Procent bedre. — Kelner, vi skal have to Koteletter. — Og saa kan man saa rart sidde her og dase. Saadan et Sofahjørne, lidt god Mad, god Musik og et Mylder af glade Københavnere, der stadig sværmer rundt og forstyrrer Kelneren, er mit det bedste.«

Da Teen var serveret, lænede de sig tilbage og nød Folkelivet:

Lige over for dem sad en ældre Matrone med sine to voksne Døtre; hun lod uafbrudt Munden

løbe; hun tyggede, nikkede, snakkede, børstede Smuler af Dugen, rettede paa sin Kappe, pillede ved Døtrenes hvide Kraver og gik for fjerde Gang løs paa Kagefadet, medens de blege, stive marmorlignende Døtre sendte kedsommelige Blikke mod Loft og Lysekrone — kun naar Kelneren under Serveringen berørte dem, trak en rød Stribe fra deres Hals op over Kinderne og viste, at de var rigtig levende Mennesker.

Boret ind i en fjern Krog studerede en ældre graa Herre »Politiken«. — Han havde sikkert prøvet Livets Storme, saa ensomt han sad mellem alle disse glade Mennesker; maaske havde han mistet alle sine Venner og sad nu ene tilbage med sin Avis.

Nej, hvor det unge, nyforlovede Par ved Vinduet dog var oprømt — hun lo, og han fortalte — hun lagde Hovedet tilbage og viste en hel Række hvide Tænder — og han blev ved med at fortælle, som om han vilde kvæle hende i Latter.

Tre fede Herrer sad længere ovre og bælgede Whisky i sig — tøndetykke med Hoveder som Blaser, rødblissede og oppustede sad de og ævlede Grin over Bægeret. Den ene sagde en Saftighed, de to andre fjedrede tilbage i Stolene, lagde Hænderne paa Laarene og lo — lo, saa

det bævrede i Orkesterets Stortromme, og alle Gæster vendte sig. Den elegante Grosserer med den pilne Frue kastede et forarget Blik over til Tønderne, Kelner Nummer tre hviskede til Buffetjomfruen, hun smilede; det var øjensynligt de tykke, det gik ud over.

Pludselig spillede Orkestret og lagde alt i de gamle Folder — den ensomme lod Avisen falde, Døtrene vendte Øjnene, Grossererens smurte sig en ny Kiks, Kelnerne gik atter taktfast, Buffetjomfruen nynnede, og hver især lod Tonerne bære sig ind i Drømmenes Verden, hvor de oprullede Billede paa Billede, Tanke paa Tanke, nogle til Vemod, andre til Glæde, man levede det gamle om eller rejste langt, langt bort i Fremtiden, kun de tre Whiskydunkes Synskreds blev snævrere og snævrere, og da de ædru var langt over alle Bjerge, sad de endnu og heglede i deres eneste Tanke: Whisky og Sodavand.

»Ih! der har vi sgu Baronen,« udbrød Grærup — »og Rikke, minsandten!«

Før Skovdrup vaagnede og fik sagt »hvor?« var Grærup allerede paa Siden af Baronen, der kavallermæssigt hjalp Rikke af med Overtøjet.

»Kom her, gamle, her er Selskab.«

»Hvadbehager — to Aandskæmper« — udbrød

Baronen og trykkede Grærup i Haanden. Rikke stejlede lidt, da hun saa Skovdrup, men slog sig dog ned lige overfor ham.

Kærsgaard behøvede blot at blinke med Øjnene hen imod Buffetten, for at faa Kelner Nummer eet til at gøre et højt Hop og sætte i strakt Karriere hen mod deres Bord.

»Jeg skal ellers love for, han springer,« udbrød Skovdrup.

»Man holder heldigvis sit Tjenerskab i Ave,« svarede Baronen og klappede sig paa Lommen.

Ligesaa ihærdig Kelneren var i sin Betjening, ligesaa ivrigt brugte Rikke sine Øjne; det var ikke saa ganske let for hende, naar hun samtidig skulde holde Ilden vedlige paa tre Steder og oven i Købet fikse de indtrædende Herrer, men det varede kun et Øjeblik, thi da Whisky-flasken kom paa Bordet, optoges de tre Kæmper saa stærkt af en Diskussion, at Rikke uden Forømmelse kunde ofre alle sine Kræfter paa to grønne Studenter ved Nabobordet.

»Jeg er af den Formening, min gode Grærup, at en Skolelærer uden Kendskab til Folkelivet er lige saa ilde stillet som en Styrmand uden Kompas. Først naar man kender de Strømninger, der rører sig i Folkesjælen, kan man finde

Midler til at lede disse i de rigtige Retninger. — Hvad tror I ikke, man kan lære paa en Varieté — paa en Dansebod? — umaadelig meget. Paa slige Steder faar man en psykologisk Forelæsning, der siger Sparto til vor kære Doktors.«

»Gud bevare os, jeg skal ikke have noget imod at blive eksamineret i mine Oplevelser paa Dyrehavsbakken i Stedet for Følelseslivet efter Kromann,« lo Grærup.

»Der er noget i det, Kærsgaard siger,« tog Skovdrup Ordet, »man skulde øves i praktisk Psykologi i Stedet for den megen Teori, vi skal banke igennem.«

»Akkurat, men saa maa man ogsaa deltage i Folkelivet — det koster ganske vist Penge, men hellere et Par Tusind Kroners Gæld mere, end lukkes ud i Livet med Balslevs Lærebog i Nødden og for Resten saa blank for al Erfaring som denne Marmorplade her.«

»Du er god Baron,« klukkede Grærup, »du er minsandten 5,7 Procent værre end jeg — hvad mon den gamle vilde sige til din Moral, hvis du skrev en større Afhandling om den i din Selvtilsynsbog?«

»Han vilde lige saa lidt som du kunne fatte

den — han lever jo endnu i Pestalozzis Dage — og kender derfor ikke, hvad der fordres af en realistisk Pædagog. -- Kan du f. Eks. drive Alkoholundervisning med Kendskab og Varme, før du gennem Erfaringer og Selvstudium har følt Alkoholens ødelæggende Virkninger — jeg mener nej! Skaal, du gamle!»

Folkelivet blev det staaende Emne, indtil Cafeen lukkede, og Kærsgaard forklarede meget omstændeligt, hvad der hører med til at være en realistisk Pædagog; hans Foredrag ledsagedes jævnlgt af flydende Illustrationer, der begejstrede Tilhørerne i høj Grad.

Da Kærsgaard var fulgt hjem, tog de to Herrer Rikke paa krum Arm, og saa skar den ud ad Nørrebro til. De lo og smaaenynede — de stod stille og tændte Cigarer, tilsidst raabte de en Droske an og rullede snart op foran Laagen. Da de stod nedenfor Køhlgs Vinduer, istemte de en Serenade, medens Rikke saa behændigt som muligt aabnede Døren ind til Særimner, hvis dybe Kontrabas lød helt ud paa Gangen.

»God Nat, Grærup, og Tak for i Aften,« hviskede Skovdrup, da de listede ind paa halv-fjerde.

»Selv Tak, du, det har sgu været en dejlig Aften!«

Skovdrup havde for første Gang smagt paa Folkelivet. Skønt det var saa lidt, at det ikke burde regnes, groede dog Erindringen om hin Aften fast hos ham og lokkede ham stadig ud paa nye Studiefarter.

Baronen havde en hel Skala af Folkelivets forskellige Afskygninger, hvorefter man helst maatte gaa, naar man vilde sætte sig ind i Folkesjælens Psykologi.

Dette var sikkert Skovdrups Mening; thi der kom nu en Periode i hans Liv, hvor han sjælden var hjemme en hel Aften ad Gangen. Baronen havde lært ham at spille Billard; dette krævede flere Timer daglig, før han fik den tilbørlige Øvelse, dernæst skulde Teatret og ikke mindst Varieteen passes, hvilket kostede den bedste Del af Natten, hvorfor han stadig kom for sent paa Klassen.

Han var foruden Baronen kommen i Lag med Aage Svendsen og Cand. phil. Stirup. Begge disse Kæmper var nogenlunde veludviklede By-svende, der taalte en Masse Øl og havde en stor Bekendtskabskreds.

Skovdrups fem Hundrede Kroner var forlængst gaaet fløjten, men Elise sendte jo nu og da en Tilap i sine Kærlighedsepistler. Hver Gang han

modtog en saadan, fældede han en Taare, kyssede Elises Fotografi og lovede sig selv at bruge Pengene til noget nødvendigt. Men til de fleste Tider havde han en meget paatrængende Regning hos Kelneren paa Stamknejpen, eller Gælden hos Baronen var ved »det emnente« og maatte afdrages lidt; naar disse Ting var besørget, blev der kun nogle Kroner tilbage — og to Kroner — hvad er to Kroner, de er i hvert Tilfælde ikke indrettet til at spare sammen paa — skal man spare, maa man have langt flere at begynde med. En Dag i Februar fik han tredive Kroner fra Elise; hun havde solgt Æg i flere Maaneder for at spare disse Penge sammen, og nu sendte hun dem endelig tillige med et Brev, der straaled af Henrykkelse over den Glæde, hun kunde berede sin elskede. Han blev ogsaa overmaade lykkelig; da han kom fra Postkontoret, snød han sig fra en Time og skrev en glødende Epistel til hende som Tak for udvist Opmærksomhed. Da han lidt senere skulde hen til Postkassen med Brevet, mødte han Rikke — de bestemte sig saa til at se »Kaptajn Grants Børn«, der gik paa Kasino samme Aften. Før Teatertid skulde Skovdrup aflægge et Besøg i Rikkens Hjem og opholde sig i Rullestuen, me-

dens hun gjorde Toilet. Han glædede sig ligefrem til at se det københavnske Husmandshjem, som daglig blev omtalt paa Gaarden. Grærup havde nemlig været i Rikkehjemmet, hvor han var blevet inspireret til et Digt, som han stadig deklamerede ved alle passende Lejligheder; der var ganske vist ingen Slutning paa det, men de Kunstværker, hvor man skal tænke sig til Resten, er netop de fineste, mente Grærup.

Da Skovdrup om Aftenen gik over Langebro, forbi de gamle Volde, ind i de snævre Gader, var han klar over, at Digteren ikke tog meget fejl, naar han sang:

I Amagergade, jeg husker ikke hvor,
der var en Rullekælder saa rummelig og stor.
Paa Muren over Døren der stod paa Prent saa kønt:
»Her rulles paa Maskine og sælges Sand og Grønt.«

Skøn Rikke drejed' Rullen, og Mutter rulled' paa,
mens Fatter gik ved Kajen og tyggede sin Skraa.
Og var der Skib i Havnen, saa trillede han Kul,
og hver en Lørdag Aften han drak sig snydefuld.

De havde mange Stokke, de solgte ogsaa godt,
og Folk var velfornøjet, for de fik rullet flot.
De tre var paa det tørre, naar Fatter ej var fuld,
thi der kan godt gro Lykke, hvor Manden triller Kul.

Som nys jeg dig fortalte, og det er sandt og vist,
at hver en Lørdag Aften han havde sig en »Gnist«.

Da var der Bal i Haven — naa! Mutter skældte ud:

»Det var sgu ej for majet, at sla' dig paa din Tud,

din gamle Bjørnetrækker, hvor har du hentet den?»

»Stop, holdt, hallo, vor Mutter, jeg er en gammel Svend, jeg taaler — hik — din Skælden kun — hik — et Øjeblik, saa skal jeg Fa'en hik, hik, hik, nok sætte paa dig Skik.«

Og saa var Fatter færdig, han lagde sig til Ro, og Rikke tog i Krogen de smaa lakerte Sko, strøg op de blonde Lokker, den fikse Hat paa Snur:

»Hør, Mutter, du tillader, jeg gaar en lille Tur.«

Her endte det grærupske Aandsfoster, og som nævnt overlod han andre at føre Historien videre frem til Handling.

Foruden de i Digtet skildrede Personer fandt Skovdrup en Broder til Rikke, Krisjan Ludevigsen. For Øjeblikket var han Korporal i Artilleriet; men han ventede snart Forfremmelse.

Medens Rikke klædte sig paa, tog Krisjan og Skovdrup Plads paa Rullen og fugtede Ganen med en »Gammel« paa Flaske.

Krisjan kendte baade Aage og Baronen, saa de manglede ikke Samtale-Emner. Krisjan havde tit været ude med Baronen — det var en farlig Karl, naar han først kom i »Slav'et«, han regnede ikke Penge for noget, og saa var han immervæk en morderlig gemytlig Svend, der

ikke generede sig ved at række sin Ven en hjælpende Haand baade i den ene og den anden Retning.

Da Rikke var klar, inviterede Skovdrup Kri-sjan til et lidet Stævnemøde efter Teatertid. Kri-sjan mødte, og før de endte, var Skovdrup igen saa langt ude, at han Dagen efter neppe vilde kendes ved sig selv.

Han vilde løbe fra Aftenens Erindringer, men hvor han gik, og hvor han stod, fulgte Tømmer-mændene ham. Det hamrede og bankede i hans Hoved, og for hvert Søm, de slog i, sled det i hans Samvittighed.

Blegnæbbet og rødøjet sad han ved sit Bord og skulkede fra Timerne — han kunde ingen-ting bestille — bare ærgre sig den ene Klokke-time efter den anden.

Han havde bestemt 1 Krone 57 Øre tilbage af de 30 Kroner, og det stod klart for ham, at den sørgelige Rest havde mange Steder Ærinde — men hvad hjalp alle disse Selvbefrejdelse — de 30 Kroner kom ikke mere — Gerningerne var gjort — over for Hjemmet og over for Kære-sten stod han som en Pjalt — kort og godt — Elises Høns var og blev bedraget.

I et Frikvarter traf han Kofod nede paa Mel-lemtrappen.

»Herregud, Skovdrup, hvor du ser medtaget ud.«

»Saa-aa!«

»Du skulde sige Stop, mens Legen er god.«

»Hvad mener du?«

»Det ved du jo meget godt, Skovdrup, — jeg siger det, fordi jeg vil være din Ven og Kammerat, ellers kunde det aldrig falde mig ind at blande mig i dine private Sager.«

»Det behøver du jo heller ikke, Kofod, jeg skal nok selv passe mine Sager uden andres Hjælp.«

»Det er nu meget godt, Skovdrup; men der er mange flere, der gerne vil passe dem baade i Klassen og paa Læsestuen.«

»Hvad siger du? — hvem er det?«

»Det kan jo være dig lige meget, hvem det er, blot du ved, at de vil passe dine Sager bedre, end du selv gør.«

»Hør nu, Kofod, — du siger jo, at du vil være min Ven, saa gør mig en Tjeneste. Sig mig, hvem der snakker, og hvad de snakker om?«

»Du vil maaske gøre Kaal paa Sladderkællingerne?«

Der blev en Pause — men da Skovdrup saa bedende op paa Kofod, fortsatte denne.

»Du ved jo meget godt, hvilke Folk der giver sig af med at snakke, ligesaa godt som du ved, hvad de snakker om; men kom nu hellere ind og lad mig betro dig noget.«

Da de var naaet ind paa Kofods Værelse, fortsatte han:

»Du skulde ikke gaa og laane hos alle og enhver — du skulde passe dine Timer og bestille noget.«

Skovdrup svarede ikke — det kogte i ham, men det kogte heldigvis ikke over.

Kofod vedblev: »Jeg vil laane dig 40 Kroner, hvis du vil lukke Munden paa dine Kreditorer blandt Kammeraterne og saa tage fat paa at bestille noget igen.«

Skovdrup gik rask op og ned ad Gulvet, han følte endnu Tømmermændene hamre, gjorde atter Forsøg paa et stolt Svar; men det blev siddende i Halsen — han greb Kofods Haand og sagde:

»Tak skal du have — men er det nu ikke mere, end du kan taale.«

»Aa nej, det gaar nok, gamle Ven,« svarede han og søgte i Soldaterkisten efter de fire smaa brune.

Skovdrup var baade glad og bedrøvet, da han gik ind og skrev i sin Dagbog.

20. Februar 18 . .

Det ene Øjeblik kan jeg bestemme mig til en Ting og i næste udføre det stik modsatte. Mit etiske Jeg har ikke Spor af Magt over mit materielle. Sangvinske Mennesker er skæbnebestemte — jeg har Vished — den iskolde Vished for, at denne Paastand er sand. Aah! alle I kolde, rolige Hoveder — alle I, som er uden for Syndegarnet — I staar smilende med Hænderne i Lommen og betragter os, der ligger og spræller i Maskerne. »Det er hans egen Skyld,« siger de, »havde han baaret sig saadan eller saadan ad, var det aldrig sket« o. s. v., o. s. v. — jeg bøjer mit Hoved som en stavnsbunden og kryber til Korset i Øjeblikket. Men selv om min Vilje er nok saa varm for mit eget Vel, gaar det mig stadig galt. I Stedet for at spærre mig inde paa Sultekur, spiser jeg Lammesteg — i Stedet for at bruge en Øre, bruger jeg ti Kroner. Det er løjerligt nok — naar man saaledes ransager sig selv for dog at finde et Fortrin frem for det, man ser hos andre, saa har man slet ingen. Gud ved, om der overhovedet gives Mennesker, der formaar at spille saa god Komædie for sig selv, at de tror paa deres egen Uovertræffelighed blot i et eneste Kapitel.

EKSAMEN.

Eksamensdagene hang altid over Borgen som en truende Torden; skønt alle vidste, at der fulgte klart Vejr bag efter, følte man sig dog lidt uhyggelig til Mode, saalænge Bygen var i Nærheden — man vidste jo ikke, hvem Lynet vilde ramme.

Paulus Peter Petersen sad i Eksamenstiden med begge Pegefingrene i Ørene og pumpede Ramser fast. Han sov fire Timer af Døgnet, og naar han vaagnede, fløj der straks et Par vigtige Aarstal ud af Munden paa ham. Han vidste paa en Prik, hvilken Dato og Klokkeslet de gamle Romantikeres Værker var udkommen, han kunde alle Negerstaterne i det indre Afrika paa Ramse samt hundrede og syv og fyrretyve Skriftsteder af St. Mathæi Evangelium, og dog var der Skumlere, som paastod, han manglede Modenhed; men det anfægtede ikke Paulus, han kunde sine Lærebøger, han forstod bedre end nogen anden at falde ind paa de rigtige Stikord og aflevere Resten af Kapitlet, saaledes at der hverken manglede Komma eller Semikolon. Selvfølgelig fik han Ug, og den Slags smaa Betegnelser nærede han en inderlig Kærlighed til, han helmede ikke

før hans Eksamensbevis var lutter blanke, der kun hist og her havde et saa lille Spørgsmaals-tegn, at man næsten slet ikke saa det. Disse hæderkronede Eksamensdage var den stolteste Tid i hans Liv — de gjorde et saa uforglemmeligt Indtryk paa ham, at alle de Børn, han senere hen i Livet kom i Berøring med, maatte undgælde for det.

De maatte tygge Lærebøger efter den paulinske Metodik — de maatte skrive Stile efter hans alenlange Dispositioner, i Fjortenaarsalderen kunde de allerede give en Kritik af Struenses Udenrigspolitik og skrive en Afhandling om »Aanden i Shakespeares Værker,« men de havde ogsaa Ug'et som højeste Livsværdi.

Der var ikke mange paa Gaarden, som kunde hamle op med Kæmpen Paulus, kun ganske enkelte var saa lærde, at de som han kunde diskutere i flere Timer om, hvorvidt det var rigtigt at skrive »jydsk« med eller uden d.

Djalmar Jessen og Gamle Hansen skulde ogsaa op til Eksamen. Hansen smaabandede over Bertelsens Regnebog, og Djalmar bad til Vorherre, hver Gang han stødte paa en Logaritmeopgave. Blot han kunde faa et lille Godt, saa var han fornøjet for Matematikens Vedkommende — han

satte sig altid beskedent paa den nederste Bænk, dog med den lønlige Bagtanke, at Skriftens Ord maatte gaa i Opfyldelse.

De professionelle Bysvende aflagde deres gamle Menneske og begyndte at tælle deres Huller i de forskellige Lærebøger, dog valgte Aage Svendsen det modsatte, han talte de Steder, der stod nogenlunde klart for ham; thi Hullerne var legio.

»Heldigvis er det ikke mere som i gamle Dage,« sagde Forstanderen, »da rendte de op til Eksamen, naar de saan'igen havde gaaet paa Seminarium en halv Aar. »Er De moden,« spurgte jeg. »Ja,« sagde de, og saa løb de op »paa Puf«, forstór De. Siden Seminariet er bleven statsanerkendt, har vi faaet andre Love, nu holder jeg Modenhedsprøve, og hvis D'Hrr. ikke kan bestaa den og ikke har besøgt Seminarium i to Aar, saa gaar de rejktus, forstór De.«

Men der var alligevel ikke ret mange, der gik »rejktus, forstór De,« — det skulde nemlig gaa meget løjerligt til, om man ikke ved de saakaldte Modenhedsprøver kunde snyde sig lidt Stof til — selv Djalmar Jessen skyede ikke en lille Uoverensstemmelse med Virkeligheden, naar det kunde ske i Form af en Lap Papir med de nødvendige Tegn og underlige Gerninger.

»Hvad kan man forlange af en ung Mand paa tyve Aar, der i de seksten Aar af sit Liv har haft strengt legemligt Arbejde,« sagde Godhjem, »han kan lære Lektierne og tilegne sig en tilsyneladende stor Mængde Stof i de tre Seminarieaar, men Fordøjelsen af Stoffet vil det altid knibe med.«

Forstanderen mente omtrent det samme.

»De aandelige Fordøjelsesredskaber er i Begyndelsen meget svage, derfor maa jeg stadig fodre de unge Kæmper med Mælkemad — det er Billedtale, forstår De, — men alligevel er der dog nogle, som av aa te gaar rundt med en aandelig Mavekatarr, men det gaar saan'igen over med Aarene.«

De gamle stovte Karle med Skæg var derimod bedre situerede; de havde Forstanden og Modenheden, de fik dog ikke de store Eksamener; thi de manglede enten Frækhed eller Bøjelighed. Mange af dem var alt for stivnakkede for Censorerne — det var Kæmper som Kofod, der gik stille omkring uden at lave Spræl hverken i den ene eller den anden Retning. De passede deres Kram, og naar de blev Lærere, var det gerne dem, der i det lange Løb gik af med Sejren. De havde Lyst til deres Gerning, deres Børn var

vel underviste, og de stak ikke op for Provst eller Bisp.

Paa de tre skriftlige Eksamensdage gav Lærer Godhjelm Audiens i Gaarden, det saa ud, som om Feberen ogsaa havde grebet ham, naar han i sin gamle, graa Frakke trippede og trippede, før hans Smertensbørn kom ned fra skriftlig Matematik. Han havde regelmæssigt tre eller fire, der hvert Aar lavede alle de Dumheder, som nogenlunde lod sig udføre i de forelagte Opgaver. Naar de røde og feberstraalende kom listende med Papirerne i Haanden, tog Godhjelm imod dem med et:

»Naa, lad mig saa se.«

Der blev en lille Pause, fuld af bange Anelser.

»Det er De ikke kommen særlig godt fra, Djalmar Jessen.«

«Nej,» svarede Djalmar, »jeg ved ikke, hvorledes det kan være, men jeg kom saadan til at kludre i Dag.«

»Det var kedeligt for Dem, at det netop skete i Dag.«

De omkringingstaaende lo, thi Djalmar kludrede nemlig altid.

»Hvorfor har De trukket Linjen til Punkt B,

naar der er forlangt A i Opgaven, kære Hansen?»

»Ja, hvorfor, ja, hvorfor — jeg sidder jo og læser forkert, Hr. Godhjelm — det kan jo ske for de bedste.«

»Det ved jeg snart ikke, Hansen, jeg synes altid, det sker for de daarligste.«

»Hr. Stirup, De har faaet Manden til at vinde 200 Kroner, han skulde jo tabe 200.

»Ja, Hr. Godhjelm, men det-det er dog kun et galt Fortegn, det kan man ikke regne for nogen stor Fejl.«

»Næ — hvis man har nok af Pengene, er 400 Kroner jo ikke saa meget. Og Deres Formler har De slet ikke i Orden — De skulde have anskaffet Dem Julius Petersens Aritmetik og Algebra.

»Den-den-den har jeg, Hr. Godhjelm.«

»Saa er det skam kedeligt, at De ikke har brugt den.«

Saaledes fulgte Spørgsmaal og Svar, indtil hele Rækken var udtømt, og man kunde begynde at drømme om bedre Lykke næste Dag.

Forstanderen opflammede stadig Kæmperne med Verslinier og Slagord fra Timerne, men han gjorde det usædvanlig stille for ikke at for-

styrre den ophøjede Ro, der herskede over hele Borgen. Af og til greb han en eller anden af de yngste Elever i Kraven, førte dem hen til Klasseværelsets Dør, hvor de skulde titte ind ad Gluggen og se paa, hvorledes de ældre Pædagoger kæmpede.

»Det er Slagmarken, det er Valen, forstår De, — næste Aar er det Djer Tur til at bryde en Lanse, saa kommer det saan'igen an o-e, om De holder Djer Krudt tør!«

Der frembød sig ogsaa et frygteligt Syn for en menig Pædagog, naar han fra Dørgluggen skuede ud over Slagmarken — alle de blege Ansigter langs første Bænk ventede med Skræk paa det Øjeblik, da de skulde udfordres, og alle de rødbrøgede paa anden Bænk saa ud, som om de var saarede og Døden nær. Det grønne Bord, den blanke Vandkaraffel og de store, gule Ark, satte Hjerterne i de alvorligste Svingninger — men endnu mere skrækindjagende var Censorerne. Selv om de til Hverdagsbrug var saa fromme som Faar, blev de straks til glubende Løver, naar de fik Censortitlen hængt paa sig. For blot at nævne et Eksempel: Professor Schouman, der i sig selv var saa ejegod, at han i timevis kunde disputere med en sippet Lærerinde uden at

miste sit gode Humør, blev i Eksamensterminen en sand Djævel. Hver eneste Kæmpe ønskede at være alene med ham en Nat paa Amagerfællede eller et andet ugenert Sted, hvor Mordet kunde foregaa i Stilhed.

Alle mulige Egenskaber tillagdes Censorerne, de var ondskaftsfulde, partiske og lod sig lede af tilfældige Indtryk, de var uretfærdige og af liden Menneskekærlighed o. s. v., o. s. v. Dog forsøgte man at gøre Indtryk paa dem med alle mulige og umulige Midler, ja, man skyede end ikke Midlet: at bedaare, naar der en enkelt Gang mødte kvindelige Censorer — og selvfølgelig lod Kvinderne sig bedaare — man sagde rent ud, at Tykke Grærup kunde takke sine kønne Øjne for de store Karakterer, han havde i et af de vigtigste Fag.

Men alle disse uhyggelige Tillægsord skrev Censorerne ganske rolig paa Feberens Regning, og naar de efter Aars Forløb traf gamle Eksaminander, stod den paa gensidige Smil og klart Solskin. Oberstløjtnanten, der i sit Hjerte foragtede Eksamensvæsenet, gjorde sig al den Umage, han kunde, for at skaffe positive Karakterer selv til de største Umuligusser. Han slukkede Censorens Blødtørst ved sin udsøgte Elskværdighed

og førte Eleven frem mod Maalet ved sine forklarende Sidebemærkninger. Selv Aage Svendsen klarede sig fint. Saa snart en Dumhed var ved at forlade sit Leje, stoppede Oberstløjtnanten den i Farten ved en elskværdig Omskrivning. Naar Censoren gjorde Oberstløjtnanten opmærksom paa alt det gale, Eleven havde sagt, bukkede han og kørte frem med en Række fortrinlige Svar, som Eksaminanden selv havde præsteret.

Stirup slap ogsaa let over Fysikken. Naar hans Visdom begyndte at tage af, havde han den Vane at stoppe op med et »og saa fremdeles; dette forstod Oberstløjtnanten at benytte som Stikord. Saasnart Stirup sagde: »Og saa fremdeles«, rykkede Oberstløjtnanten ham til Hjælp, indtil han atter var kampberedt. Mindre heldigt gik det den brave Cand. philos. i Geografi, han skulde nævne Frankrigs Byer; men da han havde nævnt de fire største, saa han sig nødsaget til at sige: »og saa fremdeles«; men den gik ikke — han blev grebet og holdt fast, indtil »Medaljen« var ham vis.

Religionsdagen var den største, thi den talte dobbelt; man skruede Repetitionen op til det højest mulige for at løbe ind som en smuk Num-

mer eet. Grærup havde særlig anstrengt sig, og da han var saa heldig at komme op i Bjergprædiken og Jesu store Forsoningsoffer, som han fortolkede særdeles glimrende, idet han kunde udrede Forholdet mellem Forløsningen og Forsoningen lige til de mindste Enkeltheder, fik han blankt Ug.

Straalende som en Fuldmaane gik han ned i Gaarden til den beundrende Hob, der trykkede hans Hænder og ønskede ham hjertelig til Lykke.

»Ja, er det nu ikke ærgerligt, at saadan en Karl skal have Ug i Religion,« udbrød Jydske Annes, »han er jo Fritænker. — det er jo en ren Frase.«

»Hvad er det for en, siger du?«

»Jeg siger, det er en ren Frase, og det er det s'gu ogsaa — naar han skal have Ug, hvad skal vi andre saa have — han siger jo selv, te han tror hverken paa Gud eller Fanden — er det ikke en Frase, saa ved jeg ikke, hvad en Frase er.«

»Nej, det er sandt nok, nikkede Grærup, og hele Flokken lo ad den forargede Annes med Frasen, han blev imidlertid ved at skælde ud, indtil Grærup lukkede Munden paa ham med en »Gammel Carlsberger«.

Skovdrup var tavs og flittig, saalænge Eksamen varede, og han bestod derfor ogsaa sin Oprykningsprøve med Glans. Han var atter i Arbejdshjørnet og gik for hver Dag længere og længere ind i Forstanderens Hjerte.

»Naa, kære Skovdrup, De vil ikke betale før Jul — De vil vel ikke snyde mig?«

Nej, det var ikke Meningen.

»Naa, ja! Saa har De Kredit, forstår De, men De maa saan'igen ikke sige det til nogen; thi saa kommer de alle sammen; og hvis jeg skal give hver Kæmpe en Kredit paa 3 à 400 Kroner, saa gaar den ren gal, forstår De.«

Med disse Indtryk og en Gæld paa 900 Kroner sluttede Skovdrup sit første Seminarieaar.

EN NY FORELSKELSE.

Lige efter Eksamen standsede Undervisningen i otte Dage, og denne lille Ferie benyttede Skovdrup til en Visit i Risgaards Hjem.

Han havde aldrig før været paa en Højskole og troede sig derfor straks hensat i Paradisets Forgaard.

Da han et Par Dage havde været sammen med de unge Piger, hørt Foredrag, leget og tumlet, var han klar over, at Elise skulde paa Højskole, og derfor sendte han hende følgende Epistel:

»Elskede Elise!

I Nærheden af Præstegaarden, omgivet af en lille Lund og nogle mægtige store Linde, ligger Højskolen. Naar Søen mellem Præstegaardshaven og Lunden staar blank i Sommerdagens Skumring, kan man se Vindfløjen paa Højskolen og de brede Lindekroner titte til hinanden i Spejlfladen.

Det er Maj — Knopperne er store og fyldige, og det spæde Løv smiler lysegrønt paa utallige Pletter omkring Skolen.

Der har været Travlhed i mange Dage for at bringe alt i Orden til at modtage de unge Piger. Nu gaar Forstanderen og Fruen en Tur rundt for at bese det hele; Arm i Arm vandrer de fra Gymnastiksalen over i Elevværelserne, gennem den store Spisestue til Klasseværelserne, snart piller Fruens Haand ved et Gardin, snart retter den ved et Vægbillede, medens han smilende nikker til hende, som for at sige: »Tak, min Pige, alt skal være ordnet og stilfuldt, at

det kan staa godt til den frejdige Ungdom, som skal tage det i Besiddelse.«

Snart fyldes Gaarden med unge Piger — røde og hvide, blaa og gule — Dragterne spiller i alle Regnbuens Farver. De ser lidt rejseforpjuskede ud, men kernesunde og rødkindede er de alle. Stille, beskedne, noget tilbageholdne samler de sig i Smaaflokke. Forstanderen og Fruen trykker hver især i Haanden, og Lærerne anviser Værelserne, idet de er lidt smaabekymrede for, at Pigerne ikke straks skal føle sig hjemme.

Forfriskninger indtages, og efter en foreløbig Indflytning samles alle i den store Skolestue.

Der gaar en underlig Sitren gennem hele Forsamlingen, da Lærerpersonalet til Orglets Toner istemmer Aabningssangen. Forstanderen gaar paa Talerstolen, og alles Blikke vender sig mod ham. Endnu engang byder han velkommen og forklarer i jævne Ord sin Mening med Højskolegerningen — det skal være en legemlig Vederkvælgelsestid — det skal være en aandelig Samlertid — der skal samles paa Skatte, som Møl og Rust ikke kan fortære — Skatte, der kan bære oppe, naar Livet synes trist og mørkt — saa langt som hans Evner rækker, saa godt

som Herren vil unde ham Kræfter til, vil han pege paa de Ting, der gør Livets Glæder dybe og sunde og Livets Sorger lettere at bære —

Med de første Sætninger har han fanget alle Pigerne; deres Øjne hænger ved hans Læber, og det bliver de ved med Dag ud og Dag ind, indtil de tre Maaneder er omme. Ikke alene hans Foredrag fængsler dem, men hele hans Færd, hans venlige, smilende Ansigt, et lille Ord her, et andet hist — han er altid ved Haanden, altid om dem, og hans Hustru hjælper ham trofast.

Der gaar ikke mange Dage, før man kan se, at hele Pigeflokken er som født paa ny; den lidt triste og forrejte Stemning har givet Plads for Smil og Latter.

Hver Dag glider Foredragenes Strøm hen over deres Sjæle, nu og da hænger der et Guldorn fast, som gemmes og bevares for hele Livet. Det herligste af alt, synes nogle, er de lyse Aftentimer i den store Have. Man har valgt sine Veninder. Arm i Arm vandrer man ad de brede Gange til Kæmpehøjen; man drøfter Dagens Foredrag og Begivenheder, fortæller hinanden om det, man for Fremtiden vil lægge sig

efter, naar man atter kommer ud i Livet. Der høres Latter og glade Stemmer fra alle Lundens Lysthuse og Smuthuller. Medens Maanen hæver sig og Engene damper, glider en Baad hen over den blanke Sø; de hvide Kjoler lyser i Tusmørket, og Elise — hende fra Skovdrup, med den store gule Fletning om Skulderen —, rejser sig op paa den midterste Tofte og slaar an med Haanden. — »Der er et yndigt Land« toner ud over det stille Landskab, og medens Præstens Niels rider de brune fra Vandet, hører han, at

»Gamle Danmark skal bestaa,
saalænge Bøgen spejler
sin Top i Bølgen blaa.«

St. Hans Aften samles alle under den store Lind paa Højen, en mægtig Stabel Kvas ligger paa den flade Mark. Man synger lidt, danser Springdans og snakker i Munden paa hverandre — endelig kommer Forstanderen og Fruen, Baalet tændes, og i Ring danser man rundt om de slangede røde Flammer, der snor sig op mod den stjernebesaaede Himmel. Ingen Hekse vover at komme et sligt Selskab nær.

Medens den lyse Aften smiler til de brogede Baand, gaar man syngende hjem, og Dagen derpaa begynder, som Aftenen endte.

Dagene svinder som Dug for Solen, medens Venskabsbaandene knyttes, og Rugen bliver gul.

For mange af Højskolepigerne har disse tre Maaneder været en Stund i Paradis, og for alle har Dagene været rige paa Glæder, der sent vil glemmes. Alle er rystet sammen til een stor Familie under det daglige Samliv og under de herlige Udflugter til Omegnens historiske Steder. De har lovet hverandre med Haand og Mund aldrig at glemme deres Højskoledage — nogle holder det — hos andre tæres de rige Minder bort af Livets trange Stunder — men godt for den Tid, der svandt.

August staar for Døren. Forstanderen er atter paa Talerstolen for at give sine kære et Ord med paa Rejsen. Hans Blik er dugfyldt, og alle de Øjne, der rettes mod ham, er vaade. Det er en Fader, der siger Farvel til sine Børn, medens Moderens talende Blikke giver dem hele sin fulde Kærlighed med paa Vejen. Ingen kan holde Graaden tilbage. Forstanderen taler om Mindet og Mindets Magt, og han har skrevet en Sang, der passer til Talen, men da de synger den, er det kun Mændene, der har klare Stemmer.

De Smaablomster svinder mod Efterhøst,
naar Bøgen har tabt sine Blade,

og Løvet, det gule, gi'r stakket Trøst,
men dog kan vi godt være glade.

Thi Mindet om Sommerens rige Flor
kan følge de mørkeste Dage
og mane i Grøde den golde Jord
og kalde Smaablomsten tilbage.

Saa rejs da, vor Sommer, paa Tidens Flod,
ja, rejs kun, I solfyldte Dage;
thi Minder og Tanker vil hos os bo
og kan ikke tages tilbage.

Omtrent saaledes har jeg tænkt mig dit Høj-
skoleophold, min elskede. — Tusind Kys.

Din

Jens.

En Ting glemte Skovdrup at omtale i Brevet,
og det var den, at Risgaard havde en Søster —

— — — — —
Ved sin Skønhed og sit musikalske Talent
gav hun adskillige Højskolelærere Impulser til
særdeles levende Skildringer af Historiens store
Kvindeskikkelser, og ved sine friske Samtaler
samt en Opførsel, der tilsyneladende ikke havde
med Koketteri at gøre, røvede hun mangt et
Hjerte. Hveranden af Karlene paa Vinterskolen
blev stakaandet og lidende, naar han saa hende,
og hver eneste Student, der besøgte Præsten, fik

en Forelskelse paa Halsen, der ikke var saa helt let at komme af med igen. Det var derfor intet Under, at Skovdrup efter fire Dages heltemodig og opofrende Kamp for at bevare »et ubeskaaret« Hjerter til Elise, overgav sig paa Naade og Unaade.

Til Samvittighedens Beroligelse opstod pludselig den Tanke hos ham, at han alligevel før eller senere maatte bryde med Elise, thi hun kunde umulig følge med ham i Udviklingen. Hun vilde blive staaende paa det gamle Standpunkt, medens han stadig gik fremad — han kunde allerede mærke det baade paa Breve og Samtaler — det var stadig ham, der skulde være den ydende, hun var altid den nydende — et Ja eller et Nej var gerne de eneste Bidrag, hun gav i en alvorlig Samtale — og det kunde ikke gaa. — Det er en sørgelig Kendsgerning, at Lærerne ofte stagnerer og falder tilbage i Landsbyaandens gamle Folder — blot fordi Konen ikke kan følge med i Udviklingen. — Hvad hjælper den gode Mad, det velindrettede Hjem, naar Konen er — — — Elise var just ikke gaaset, men maale sig med Karen Risgaard kunde hun ingenlunde.

Han var sikker paa, at Karen var den eneste Kvinde, der kunde gøre ham til Mand. Blot

han vidste sig genelsket — og han vilde hæve sig højt over det daglige Livs Kyllingesorger, hans Opførsel skulde blive eksemplarisk, og hans Arbejde skulde gaa fra Haanden.

Over hundrede Gange bekendte han for sig selv, hvor stor en Pjalt, han i Grunden var, men det nyttede altsammen intet — han længtes med hele sit Hjerte efter Sommerferien for at komme ud paa Højskolen og maaske begaa en ny Dumhed.

Han overvejede ikke et eneste Øjeblik, hvad Elise vilde lide ved Forlovelsens Ophævelse — han syntes bare, at hendes Breve blev mere og mere indholdsløse for hver Gang, hun skrev — og det var nok til at fælde hende under nærværende Omstændigheder.

Tit stjal han sig ind paa Risgaards Værelse, naar denne var ude, for at se paa Karens Fotografi og beruse sig i hende — hun steg og steg — Elise sank dybere og dybere.

Før var hans Drøm en Landsbyskole med rødkindede Unger, som han alene skulde paavirke og opelske til kraftige Støtter for Sognet — nu gik hans Tanker langt videre — en Højskole — et Seminarium til Gavn for det ganske Land — hele den danske Lærerstand skulde præges af ham og Karen; thi Karen spillede selvfølgelig en Hovedrolle i det

ny Blaagaard med Taarne og Høresal efter det skovdrupske Mønster.

Da Ferien kom, var han først et lille Pligtbesøg i Hjemmet. Elise vilde beholde ham et Par Uger, men det kunde der slet ikke være Tale om, han maatte af Sted — han havde lovet Risgaard at komme straks, og det vilde han holde, saa kunde han jo komme hjem igen en lille Tid, før Feriens Slutning.

Risgaard mærkede straks, at Skovdrup var forelsket i Søsteren, og vilde derfor desinficere hendes Hjerte med smaa Historier fra Skovdrups Folkelivsstudier; men det mislykkedes fuldstændigt — han gjorde det bare værre. Skovdrup blev nemlig interessant — og det interessante kunde Karen ikke staa for. Paa lange ensomme Spadsereture drøftede de de skrivende Kvinders Bøger, lykkelige og ulykkelige Ægteskaber samt mange andre Ting, der egnede sig godt til Indpodning af det, Forstanderen vilde kalde »den amorienske Bakcil«, en Bakterieart, som fremkalder heftig Forelskelse og absorberer Seminaristernes Arbejdslust.

Da han atter vendte tilbage til Seminariet, var hans Forelskelse endnu saa stærk, at Rikke blev ignoreret og betragtet som ren Luft.

Karens Fotografi blev stablet op ved Siden af Elises, der stedse blev lagt ned, naar han arbejdede, for at han uforstyrret kunde nyde Karens intelligente Profil.

BRAGE SOM FOLKETALER.

Han korresponderede med Karen — lange dybsindige filosofiske Afhandlinger fløj fra den ene til den anden.

Elise blev Stedbarn, ikke med Hensyn til Brevenes Mængde — han maatte jo holde Forbindelsen vedlige for Pengenes Skyld — men med Hensyn til Længden. Naar Karen fik fire Sider, maatte Elise nøjes med fire Linier.

Det var alt det, at den store Lockout, som rasede i Byen, kunde ryste Filosofien af hans forheksede Hjerne. Naar Kammeraterne ilede i Læsestuen for at drøfte de sidste Artikler om Lockouten, gik han paa Værelset eller i Søndermarken for at drømme. Kofod maatte anvende hele sin Myndighed for at trække ham op paa Klassen den vigtige Lørdag, man skulde forhandle om Arbejderspørgsmaalet.

Noget af den Alvor, der i de Dage hvilede

over Byens fattige Kvarterer, var trængt helt ind paa Borgen. Alle Kæmper følte, at de maatte sige deres Ja eller Nej til Arbejderspørgsmaalet for at være Mennesker, der havde Ret til at leve.

Før Diskussionen skulde begynde, stod de i Smaagrupper og snakkede som sædvanligt, men der var ingen Leg og ingen Latter — Aftenen blev taget højtideligt fra alle Sider.

Den gamle kom listende ned og satte sig stille hen ved et af Skolebordene — det var kun ved særlig højtidelige Lejligheder, han indfandt sig til disse Lørdagsmøder, og han understregede altid Sjældenheden ved at ryge Cigar.

Endnu mere Opmærksomhed end Forstanderens vakte Brages Nærværelse — han havde aldrig før været til Lørdagsdiskussion, og man var sikker paa, at han vilde tage Ordet — hvorfor skulde han ellers komme. Hans blege Ansigt og de sorte, rødkantede Øjne gav ham et lidende, nervøst Udtryk.

Kofod var Indleder og talte med vakre Ord om Arbejder og Arbejdsgiver før og nu samt sluttede med Aarsagerne til den store Brødkrig, der herskede i Byen. Han hældede nærmest til Arbejdernes Side og beklagede, at Arbejdsgiverne

anvendte saa voldsomme Midler som Sult. De fleste af de øvrige Talere holdt med Kofod og sagde deres uforgribelige Mening om Tingene i en halv Snes Sætninger, der væsentligst var Ragout paa Døgnets Artikler.

»Jeg finder dog,« sagde Erik Skjaldegrimsen, »at Arbejdsgiverne kan være i deres fulde Ret. naar de organiserer sig til Modvægt imod Arbejderne — selvfølgelig er en Arbejder sin Løn værd — men det kan dog ogsaa blive for grovkornet: Tænk blot paa, at en Murersvend kan faa 12 Kroner om Dagen uden at være fornøjet.

Jo mere de tjener, jo mere drikker de, og jo flere Bajere de faar, jo værre skælder de Mestre ud, det er jo snart gaaet saa vidt, at Arbejdsgiver er blevet et rent Skældsord. Af de socialistiske Blade skal Arbejderne jo ikke blive klogere — daglig overøser de hele Samfundet med Gift og Galde; de bruger de værste Haans- og Ukvemsord mod alle, der har en lille Smule mere end det tørre Brød — ja, man ved jo snart ikke, om man tør gaa ordentlig paa-klædt hen ad en Gade uden at møde en Socialist, der ser paa ens Tøj, som om det var hans, man havde paa. Forholdet mellem Arbejdsgiver og Arbejder er blevet saa forplumret og fjendsk,

at der ingen Ende er paa det. Jeg tror, at det er Arbejderen selv, samt den socialistiske Presse, der har Skylden; og derfor mener jeg, at de stor-snudede Socialister bør bremses en lille Smule.»

»Maa jeg faa Ordet;« udbrød Brage og for hen til Dirigenten; han rystede lidt paa Hænderne og blev endnu blegere, da han hug dem fast i Talerstolen.

»Ja, her snakkes« — begyndte han, idet han strøg den kraftige Haarlok bort fra Panden — »op ad Vægge og ned ad Stolper; ingen finder paa at tænke rigtig igennem, mindst af alle Erik Skjaldegrimsen.

Er ikke Jorden vort fælles Eje, ligesom Luft og Vand? Hvem bidrager mest til at hæve Værdierne af Jordens Skjød — Arbejdsgiveren eller Arbejderen? Hvis De, mine Herrer, kommer til det Resultat, at begge Parter er uundværlige — bør disse to saa ikke have lige Ret til det Velvære, Værdierne forskaffer os Mennesker — hvorfor skal den ene Part, som er den største i Antal, spises af med et karrigt Stykke Brød til en sulten Mave — og kommer De til det Resultat, mine Herrer, at den ene Part kan undværes — hvem vil De saa afskedige først — mon ikke det bliver Arbejdsgiveren?

Men det Samfund, hvis Retfærdighedsbegreb op gennem Aarene er blevet et Sammensurium af Egoisme og Djævelskab, kan kun komme til det Resultat, at de faa skal nyde, medens de mange skal yde — og det er et forbandet lavpandet Resultat, mine herrer. I nærværende Tilfælde handler Arbejdsgiverne lige saa ubesindigt som Statsmanden, der erklærer en Krig — de overtænker ikke, hvilke Lidelser og Savn store Flokke af Familier, som uden Skyld og ufrivilligt skal deltage i Krigen, bliver udsat for. Tankeløst, som Erik Skjaldegrimsen taler, har de handlet — »de storsnudede Socialister skulde bremse«, og saa regner de med Sulten som Smedesvenden med sin Skruestik: han ved den kan klemme, men har tilfældigvis aldrig haft sine Fingre imellem. Arbejdsgiverne kender ikke Sulten — kender du den, Erik Skjaldegrimsen? — har du prøvet at sulte? Nej, du har alle dine Dage gaaet hjemme i din Faders Præstegaard og spist Smørrebrød med tyk Rullepølse paa — naar du frøs, gik du ind til Kakkelovnen. og rev du dit Tøj i Stykker, fik du noget nyt. Jeg kan godt forstaa, at du snakker om at bremse!

Har I tænkt jer et københavnsk Hjem, hvor den sidste Trevl er gaaet paa Laanekontoret, og

hvor syv Familiemedlemmer skal leve af fire Kroner om Ugen — tænk det lidt igennem, og hvis I ikke kan forestille jer, hvorledes det tager sig ud, saa følg med mig hjem i Baggesensgade, og jeg skal vise jer Hjem paa Hjem, der lider under Bremsen. Men D'Herrer, som yderligere vil bremse, maa forlange Trællesind af Arbejderne — det er Folk, der tror paa, at Verden er godt indrettet, naar de faa har for meget og de *mange* for lidt.«

I Begyndelsen af Brages Tale fniste de lidt omkring i Krogene, men han tog fast paa Tingene, det flød for ham, som havde han været Præst i mange Aar, og det beroligede Gemytterne; ja, de var endog ved at beundre ham, thi alle kunde se, at hvert Ord kom fra hans inderste Hjertedyb — de vidste alle, at han baade havde døjet Sult og Nød med Proletarerne derude — naar han talte om Sult og Laanekontor, var det ikke hen i Vejr og Vind, men noget oplevet, og derfor blev den ellers saa komiske Brage til en stor Profet. Det var, som om han kunde se det paa dem, og derfor blev han ved.

Endnu mere glødende udmalede han Arbejdernes Kaar og den Skranke, Samfundet sætter mellem rig og fattig, og paaviste de himmel-

raabende Uretfærdigheder, der daglig foregaar for vore Øjne. Næsten alt i hele Samfundet stred mod det store Bud i Loven. Han sluttede med at omtale Arbejdernes Risiko og dvælede ved en stor Eksplosion, der nylig havde fundet Sted paa Tøjhuset og som krævede flere Menneskeliv. Han havde faaet fat i en gammel Regnskabsbog, der ved den Lejlighed var gaaet tabt, og paa dens Blade havde han skrevet et Digt, som han ikke vilde undlade at fremsige for Forsamlingen.

»Ej, ej, du skumle Bog fra Tøjhuskancelliet,
fra Fødslen til det tysk-krupske Djævelskab indviet;
hvad gav du vel for Potten af den Arbejdersved,
der pletter dine skidengule Blade.
Hvad gav du dem, som hamrede, hvad gav du dem, som sled?
thi de, der faldt i Slaget, fik en Plade —
Graad af vor Moer og Kvad af vor Poet,
og Efterslægten — Gud vi er saa glade,
men dem, som faldt for Hammer, Fil og Spade,
har ingen set.
En Fod paa Nakken fik de — lidt Salt til et Brød,
et Kongsplaster og imellem Stunder.
Naar blot Hullerne er lukte, er der slet ingen Nød,
og fast under Aaget man blunder.«

Der var fuldstændig Ro, da han gik ned af Talerstolen — den gamle havde helt glemt at ryge — og idet han pillede en Taare væk med sin Pegefinger, gik han hen til Brage, tog ham

i Haanden og sagde: »Tak skal De ha', forstór De.«

Dette indgød Brage Mod til atter at springe op paa Talerstolen.

»Her er Lejlighed for os til i Gerning at vise vor gode Vilje mod de undertrykte i Samfundet. Yd en Skærv til Arbejdernes Kasse!«

Da Kofod saa, at Forstanderen trak sin Pung op, greb han sin Hat, og ilede derhen, der forsvandt et Par Sedler i den; han gik rundt mellem de smaasnakkende Grupper, der alle beundrede Brages Talegaver; allevegne fik han Penge, selv Erik Skjaldegrimsen ydede sin Skærv.

Da Kofod senere overrakte Brage 70 Kroner til Arbejdernes Kasse, græd han af Glæde — det havde været den stolteste Dag i hans Liv.

Dagen efter oplæste han, medens de alle var samlet paa Klassen, en Kvittering for 72 Kroner.

»Vi gav jo kun 70,« udbrød en.

»Ja, men de to var fra mig,« hviskede Brage.

»Herregud, du trænger selv haardelig til dem,« tænkte Skovdrup, købte uden videre for to Kroner G. K. og en Buket Roser, som han i Smug bragte op paa den fejrede Digers Værelse.

SKANDÅLEN.

I Løbet af Vinteren var Skovdrup en enkelt Gang ude med Baronen, men holdt sig ellers tappert tilbage fra alle Fristelser – ja, han havde endogsaa af Elises Tilapper samlet sig henved hundrede Kroner, som Forstanderen skulde have i Afdrag paa Gælden.

Elise anede intet. Hendes elskede Jens havde sikkert saa travlt med Eksamenslæsning, at lange Breve blev ham en Umulighed, og da de korte stadig indeholdt et overordentligt stort Antal Kys, svarede hun standhaftig med klingende Mønt, selv om Hønsene gjorde Skrue.

Hun havde nemlig udspekuleret en ny Næringsvej for den forslugne, skovdrupske Pengepose.

Det hændte ret ofte, at Hans Mikkelsen havde mange Penge liggende. Naar Elise saa tørrede Støv af i Chatollet, kunde det let ske, at en eller anden Tikrone forputtede sig mellem Bøger og Blade. Nogle Dage laa den skjult for Verden, og da ingen savnede den, var det ikke saa underligt, at den rejste til København for at gøre sin Lykke.

Eksamen nærmede sig atter, og denne Gang skulde Skovdrup op til »Halvdemis«. Han tog sig sammen og bestilte en uhyre Bunke i Løbet af kort Tid — han var af den Slags, der altid sejrer i Opløbet. Det gik særdeles fint. Han rejste hjem med den næststørste Eksamen fra Blaagaard og var derfor i den syvende Himmel. Selv Kofod var sejlet agter ud, og Brage kom dejsende allersidst med en ganske lille tredie. Skovdrup havde absolut Palmer i Hænderne og ikke saa lidt Grund til at være stolt. Hans Mik-kelsen klappede ham paa Skulderen og tilbød ham uden Opfordring et nyt Laan i Lighed med det gamle.

»Jeg gør det for at lette dine Forældre, Jens, — de klager stadig over dine Udskrivninger.«

Skovdrup modtog Pengene med Tak og gik efter sin egen Mening et langt Stykke længere ind i Fælden.

Skønt han havde besluttet at tage hen paa Højskolen for at fri, holdt han dog stadig gode Miner med Elise — den eneste, der mærkede noget forandret ved hans Opførsel, var Lærer Larsen. Han ansaa den store Eksamen for Grunden og holdt derfor en Tordentale for ham om Forholdet mellem store Karakterer og store

Snuder; men om det hjælp, kunde han ikke bestemt afgøre, da Skovdrup straks efter rejste hen paa Højskolen.

Efter en søvnløs Nat friede Skovdrup, men fik en saa overlegen Afvisning, at han skammede sig som en Hund, der har faaet Klø.

To Dage efter, at han var afrejst med sin Kurv, stillede Elise som Elev paa Højskolen, og i Løbet af Sommeren blev hun fortrolig Veninde med Karen Risgaard.

Skovdrup slog sig atter paa Baronen, der endnu buldrede om uden saa meget som et Tiløb til »Halvdemis«. Baronens Penge var ved at slippe op — det mente man da; thi han var flyttet ind paa Borgen — ganske vist i en Toværelseslejlighed, men det maatte alligevel noteres som en Tilbagegang — der var jo et svælgende Dyb befæstet mellem Borgen og et Hotel.

Baronens Værelser laa Side om Side med Gamle Hansens og Djalmar's, saa de to kunde fortælle ret artige Historier om de Slag, Baronen og Skovdrup slog.

»Tænk jer,« sagde Hansen, »han kommer først hjem hen ad Morgenstunden — omtrent hver-

anden Nat — hvad tror I, det bliver til — nej, Gud Fader bevarer os vel!«

»Og efter vor Mening,« tilføjede Djalmar, »saa er det langt fra anstændigt, at Rikke stadig træffes paa Baronens Værelse — man skal ikke mistænke nogen for noget slet — men det er nu alligevel ikke anstændigt.«

Rikke havde atter fundet Naade for Skovdrups Øjne, og det hændte ikke saa sjældent, at han besøgte Rullekælderens og Krisjan Ludvigsen.

Da Elises Breve pludselig hørte op, fattede han straks Aarsagen — og søgte, saa godt han kunde, at forklare hende Sammenhængen. Som Svar modtog han følgende:

..... Højskole, den 7. Juni 18..

Kære Jens!

Skønt jeg er saa oprørt over det, jeg har hørt, og det, du har skrevet, kan jeg alligevel ikke lade være med at skrive: kære Jens. Lige fra vi var ganske smaa, har jeg holdt af dig, som en Søster holder af sin Broder, og da vi blev store, syntes jeg, at du var den eneste Karl i Verden, jeg kunde ønske til Mand — og nu — trods alt det, du atter har lovet mig — saa er og bliver det hele forbi — saa jeg maa i Grun-

den slet ikke skrive: kære Jens. Hvorfor har du dog ikke sagt mig den rette Sammenhæng før? Hvis ikke jeg kendte Karen, maatte jeg tro, du havde holdt mig for Nar — — —. Jeg kan med min bedste Vilje ikke fatte, hvorledes man i det ene Øjeblik kan holde af en og saa i næste af en anden — det strider helt imod min Natur. Jeg kan aldrig komme til at holde af andre end dig, men gifte mig med dig tør jeg ikke, for jeg kan jo aldrig mere være sikker paa dig. Du kan være forvisset om, at jeg godt kan forstaa din Sorg — for jeg er lige saa ulykkelig som du. Dermed Farvel, kære Jens!

Elise.

Dette Brev satte endnu mere Krudt for Solderiet — han rejste ikke hjem i Sommerferien, men turede Sjælland rundt og ødte de fleste af Hans Mikkelsens Penge. Hen i Oktober kom saa endelig Skandalen.

En sludfuld Oktoberdag besluttede Baronon og Skovdrup at ofre et Par af deres videnskabelige Timer paa Seminariet for en lille Forfriskning til gensidig Opmuntring i det triste Vejr. De gik i »Himmerige«, hvor de til stor Overraskelse for dem begge traf deres gamle Ven

Cand. phil. Stirup, der for over et Aar siden havde ombyttet Bogen med Kontorpenne.

Et Gensynsbæger blev nydt paa staaende Fod; saa spillede de en Pot Kegler paa Billardet og gik i Byen. Hen ad ni om Aftenen fik de pludselig Lyst til at gense deres gamle Ven Krisjan Ludvigsen; lidt efter sad de i en Droske og rullede ud paa Christianshavn. Ludvigsen var ikke hjemme. Han var ude i en af Amagerlands smaa Varieteer.

Atter en Droske, og snart hilste man den brave Krisjan, der sad over en Whisky, fordybet i Kunsten og indhyllet i uldne Røgskyer. De fire Venner blev anbragt ved et Bord, der endnu drev af det forrige Selskabs Whiskysjatter. En fejret Sangerinde stod paa Brædderne og søgte ved forskellige Kropvridninger at overbevise det maa-bende Publikum om sin uovertræffelige Dejlighed. Orkesterets Stortromme hamrede uafbrudt Takten ind i de omtaagede Hjerne-kister, hvis glinsende Munde skreg sig hæse paa de forvirrede Lejekelnere, der stadig fik Benene i de lange Forklæder.

Nede bag Disken længst tilbage stod Værten. Tyk som et Vinfad, blaaligrød som Runkelroen, med sin ene flæskede Haand støttet til Disken og den anden i Siden stod han og blæste Røgskyer

ud i Rummet, sikker paa, at det var ham, det hele drejede sig om. Den svære Guldkæde paa hans Mave, og de talrige Fingerringe, hvis Diamanter lynede op mod de matte Gasblus, var Resultatet af den mægtige Spiritusflod, han daglig lod skylle ud over Folket. Alvorsfuld saa han ud over den brogede Mængde, som om han stod Vagt for en samfundsnyttig Sag.

»Smid mig den unge Mand ud, Larsen,« sagde han til en af Kelnerne, »ham hist ovre ved det bageste af Deres Borde — han brækker mig s'gu hele Lokalet fuldt.«

Det gjorde kun Indtryk paa ganske enkelte Gæster, da Larsen tog en bleg, leddeløs, ung Mand under Armen og satte ham ud. Tre dinglende unge Knægte fulgte efter og skældte Værten Hæder og Ære fra; men det anfægtede ham ikke.

De frie Fugles store Hatte vippede hist og her i Lokalet sammen med nogle faa blanke Silkehatte — overalt, hvor man saa, hældtes der paa Dunken, ikke et Øje var klart, alle var mere eller mindre paavirkede, om ikke af andet, saa af den overmættede Spiritusluft, der trængte sig ind i Lungernes fineste Porer.

»Her-her kom-kommer man s'gu ikke i ædru

Tilstand, Ba-Baron,« sagde Stirup og saa sig om, »det-det er vist nok et Bund-Bundfald af det nitende Aarhundredes Kul-Kultur, vi gaar og vander i.«

»Hvad Fa'en! bliver Kandidaten filosofisk,« udbrød Skovdrup.

»Han er ikke fuld nok,« hviskede Ludvigsen, »Skaal, Kandidat!«

Da Orkestret slog ind paa en meget yndet Gadevis, sang hele Publikum med, man slog med Stokkene, klirrede med Glassene, hamrede i Bordene, skrabede med Stolene, klappede og trampede i et saa øresønderrivende Spektakel, at den sidste Rest af sund Sans maatte kvæles.

Efter Forestillingen havnede de fire Venner hos Kandidaten, der trakterede med Øl og Sherry, medens Krisjan Ludvigsen uafbrudt bad om Ordet »for at holde Festtalen«.

Klokken blev henad to, før Skovdrup og Baron Arm i Arm sejlede hjem til Borgen.

»Du, du er fuld Kærs-hik-gaard.«

»Ja, det er skidt med mig.«

»Ska'-hik-jeg holde bedre i dig.«

»Ja, Tak, hvis du vil det.«

Skovdrup var dinglende fuld, Baronnen kunde bedre klare den, han havde et ægte Vanetag paa

at gaa med en Bjørn — det var, som om han blev ædru i Sammenligning med Skovdrup.

Der var næsten ikke en Sjæl paa Gaden, en enlig Dame suste forbi dem paa Dronning Louises Bro, men da hun mærkede deres omtaagede Tilstand, løb hun hurtigst mulig over paa den anden Side af Gaden.«

»Jeg-hik-hik-er syg, Baron.«

»Ja, du er meget syg, Skovdrup.«

»Og-hik-du er-hik-fuld.«

»Ja, det er jeg saadan til Husbehov.«

»Ja, hik-det er du s'gu,« vedblev Skovdrup og gjorde Forsøg paa at mande sig op.

»Ja, siger jeg jo —« svarede Baronen og haledede hurtigere af Sted med ham.

Endelig naaede de hjem.

Baronen stillede Skovdrup op ad Stakittet, spredte begge hans Arme ud og pressede dem ind mellem Stakitpindene, saa at han umuligt kunne dejse ned, selv om han krummede sig aldrig saa galt.

»Skal jeg-hik-staa her?«

»Ja, bare et Øjeblik, saa kommer jeg igen.«

»Skal jeg staa her?« blev han ved med at gentage, indtil Hovedet sank helt ned paa Vesten. Baronens løb ind og lukkede op for sine Værel-

ser næsten lydløst, thi der var endnu Lys hos Gamle Hansen og Djalmar.

Skovdrup hikkede og hikkede, og tilsidst flød al den gode Sherry og gamle Carlsberger i en bred Strøm ned ad hans pæne Vest. Det, som før havde perlet og skummet — det, som Ludvigsen havde besunget, fremstod paany, men i den hæsligste Skikkelse.

»Skal jeg staa her?« klagede han atter med den ynkeligste Stemme, han kunde opdrive.

»Skal jeg staa her?«

Baronen fik i største Hast Lampen tændt, men saa til sin Forfærdelse gamle Køhlig, der i dybeste Negligé betragtede den mærkværdige spyt-tende Lama.

»Er De syg?« brølede Køhlig, medens Selerne smeldede ham om Benene.

»Skrup af med Dem!« hvæsedes Skovdrup, saa godt han kunde.

»Din forbandede Svinepels!« brølede Køhlig endnu værre end før, stak de knyttede Næver bag ud og strakte Hals som en Underofficer, der skælder ud.

»Du kan stole paa, at du skal komme herut i Morgen den Dag — det skal jeg være Mand for.«

»Ikke saa hidsig, Køhlig, ikke saa hidsig,« sagde Baronen og klappede ham paa Skulderen.

»Naa, det er Dem — ja, det kunde jeg nok tænke, De løber her og buldrer hveranden Nat — lad være med at røre ved mig — hold Deres Fingre ved Dem selv, drukne Person!«

»De skulde anskaffe Dem en Ordbog, Hr. Køhlig, og sætte Dem ind i dannede Talemaader — det vilde være en stor Vinding for Deres i mange andre Retninger saare slebne Personlighed,« svarede Baronen, idet han løsnede Skovdrup fra Stakittet. — — —

— — — »Mand dig nu op, dit Fjols — lad være med at sparke saa voldsomt i Trappen.«

Saa faldt Skovdrup endelig med et Hestesuk lig en Blyklump ned i Sofaen. Baronen lagde ham til Rette, bredte et Rejsetæppe over Fyren og gik i Gang med at klæde sig af; men før han var færdig, begyndte Skovdrup at klage sig gudsjammerligt — det ene Hyl fulgte paa det andet.

»Hold Mund, din Torsk, hvad vræler du for?« snærrede Baronen, medens han vaklende søgte at befri sig fra Støvlerne.

»Aa! aa! aa! aa!«

»Vil du have Vand? Her, drik, din Ærtekælling — naa, drik nu — op med Hovedet.«

Da Skovdrup ikke formaaede at nyde det fremstrakte Glas, smed Baronen ham Indholdet i Hovedet.

»Aa! aa!« klagede han videre.

Inde ved Siden af begyndte de at lette paa sig, og lidt efter stod Gamle Hansen i Døren.

»Hvad er her paa Færde?«

»Rager det dig?«

»Det skulde jeg mene, naar her raabes og hyles, saa man kan høre det over hele Seminariet.«

»Ja, det er sandt — du er jo Journalist,« sagde Baronen, idet han skænkede et nyt Glas Vand — »men har du ikke allerede hørt nok til at lave et lille Mord eller en Voldtægt for din Morgenavis, du kan jo faa Sankt Djalmar til at lave Overskrifterne, dit gamle Sludrechatol.«

Idet han udtalte de sidste Ord, klaskede han Vandet lige i Ansigtet paa Gamle Hansen, der skyndsomst knaldede Døren i og forsvandt.

Baronen drejede Nøglen om og gik i Seng.

Tidlig næste Morgen stillede Køhlig paa Forstanderens Kontor og aflagde Rapport om sine natlige Hændelser.

Forstanderen kom straks i Oprør og sendte Bud efter Baronnen, men ingen formaaede at banke ham op.

Gamle Hansen og Djalmar blev dernæst underkastet et meget skarpt Krydsforhør, hvilket ikke gjordes nødig, da disse to hellere end gerne vilde fortælle alt, hvad de vidste. Djalmar dvælede ved det uanstændige i Rikkens Besøg hos Baronnen — han fremhævede det saa ofte, at man let kunde mistænke ham for at være en af hendes forsmaaede Tilbedere.

»Og den Slags Skandaler sidder De rolig og ser og hører paa, min gode Djalmar, uden at melde det til mig — det er Uorden, forstår De, og det taales ikke — det kunde tilsidst blive en køn Røverrede, hvis ikke Kæmperne holdt en Smule indbyrdes Disciplin, forstår De.«

Den gamle fór ned i Kælderen og befalede Hejdrun at sætte Rikke paa Porten straks. Køhlig blev sendt i Byen efter en Smed, og Baronens Dør blev dirket op.

Skandalen fløj omkring paa Kamrene som en Løbeild — man samledes i smaa Grupper under Baronens Vinduer for at høre, hvad videre der skulde ske.

Da Forstanderen traadte ind, laa Skovdrup endnu paa Sofaen med Tøjet paa, og Gulvet bar kendelige Spor af hans udstaaede Lidelser — Baronens sov de uskyldiges Søvn med et fint Smil om Munden.

»Hvad er dette her? Herop, De Skovdrup, hvad er dog dette her?«

Skovdrup fór op — saa paa Forstanderen og var trods sit værkende Hoved klar over Skandalen i hele dens Udstrækning.

»Skammer De Dem ikke — skammer De Dem ikke?«

»Ja, men, Hr. Forstander —!«

»Her hjælper ingen Hr. Forstander, forstår De, herut med Dem, grimme Mennisk — gaa, siger jeg!«

Skovdrup sagde ikke et Ord til den Flok, der stod uden for Døren, han bøjede Hovedet og smuttede op paa sit Værelse.

Ingen fandt paa at le ad ham, skønt det for ham var en flov Historie. De følte alle, at denne Bortvisning kunde føre ham endnu længere ned i Elendigheden.

Henne i Sengen havde Baronens observeret det hele gennem et Par tillukte Øjne, men da

Forstanderen nærmede sig ham, lod han, som han sov.

»Kærsgaard, hm, Kærsgaard!« raabte Forstanderen. »Nej, hør, ved De hvad!« han greb Baronens i Skulderen og rystede ham ganske eftertrykkelig.

»Herop, forstór De!«

Baronen vaagnede ikke, han vendte sig bare med et højt Klagehyl om paa den anden Side.

Men Forstanderen vedblev at ruske saa vedholdende, at Baronens fandt det klogest at overgive sig.

»Inden en Time maa De være uden for min Grund, forstór De!«

»Hvad behager?«

»Mukker De, skal jeg faa Politiet til at ekspedere Dem!«

Den træge Maade, hvorpaa Baronens atter vendte sig, gjorde Forstanderen rasende.

»Vil De staa op straks — op med Dem — tror De, jeg kan udsætte min Seminarium for Deres Skandaler, afsindige Mennisk!«

»Jæ maa vel ha' Tid aa klæde mig, Nille,« svarede Baronens paa bredt sjællandsk og gabede, saa man kunde se ham langt ned i Halsen.

»Uforskammede Karl!« raabte Forstanderen og for ud.

Et Par Dage efter Skandalen fik Kofod Ordre til at møde hos Forstanderen.

»Hør De Kofod, tror De ikke nok, at han Skovdrup var et godt Mennisk?«

»Jo, det er jeg overbevist om.«

»Ved De, hvor han bor?«

»Ja!«

»Vil De saan'igen følge med mig derud?«

»Ja, det vil jeg gerne.«

»Vil de saa gaa ned og bestille en Droske, men lidt rapt, forstår De.«

Skovdrup havde uden at sige Farvel til et eneste Menneske flyttet de nødvendigste af sine Ejendele ud i sit nye Logis paa Christianshavn — han havde senere sendt et Brevkort til Kofod, hvori han lovede at komme ud paa Gaarden og sige pænt Farvel, inden han rejste for bestandig. Han vilde nemlig rejse til Amerika for at begynde forfra — helt forfra. Alle hans Planer og Drømme var lidt efter lidt fortærede af hans grænseløse Letsindighed — og nu stod han som en slagen Mand — Løgn og Falskhed plettede hans Liv i Elises Øjne. — Alle Gældsposterne tyngede — og hans Forsøg paa at slaa det hele

hen i et muntert Liv var i Grunden den rene Idioti — blot han nu kunde komme af Sted, saa vilde han dog se, om der ikke endnu var Tid til at blive Mand; men han maatte først tjene Rejsepenge, ligemeget ved hvad. I to Dage strejfede han Byen rundt efter Arbejde og var endelig saa heldig at faa Løfte paa Jordarbejde ved den nye Villaby ude paa Amager.

Han følte sig helt stolt, da han gik hjem med Bevidstheden om, at han fremtidig var Jordarbejder — »Kan en mislykket Student gøre mig det efter,« tænkte han, knyttede Hænderne og følte sig stærk som en Bjørn.

Da han kom hjem paa sin lille Kvist, gav han sig til at regne ud paa, hvor mange Dage han skulde arbejde for at spare til Rejsen — han havde endnu 80 Kroner af Hans Mikkelsens, men det slog jo langt fra til.

Som han sad i disse Spekulationer, traadte Forstanderen og Kofod ind.

»Naar den forlorne Søn ikke kommer til Faderen — kommer Faderen til ham, forstår De.«

Skovdrup blev bleg og rystede af Bevægelse ved Forstanderens Hilsen, men da han saa det gammelkendte straalende milde Aasyn, blev han

saa blød om Hjertet, at han for frem og sagde:
 »Tilgiv mig, Hr. Forstander!«

»Ser De, min kære Skovdrup, jeg tror paa, at De er en god Mennisk, men De kan jo nok forsto, te den Slags Krumspring ikke kan go' paa en Seminarium. — Hvis De nu fra Dags Dato beflitter Dem po at holde Dem Borgens Ordensregler efterrettelig, saa skal De atter blive optaget i Kæmpernes Lag.«

Skovdrup sundede sig lidt, som om han tænkte:
 »Skal jeg, eller skal jeg ikke.«

»Det kan jeg ikke, Hr. Forstander — det er en Umulighed.«

»Hvad siger De, Mand?« Forstanderen var lige ved at komme i Krigshumør paany.

»Vil De høre mig, Hr. Forstander?«

Den gamle nikkede og satte sig, medens Skovdrup udviklede hele sin Histore for ham. Hver Gang han kom til et Punkt, som han syntes skulde pyntes lidt, saa Kofod over paa ham, og det var nok til atter at faa ham over i den nøgne Virkelighed.

»Kære Ven, De har været paa Afveje — rent ud paa Afveje.«

»Ja, Hr. Forstander, det har jeg, men nu rejser jeg til Amerika og begynder forfra.«

»Var det saan'igen ikke pæneste at fuldende sin Skolelærereksamen og betale sin Gæld, før en begynder forfra, som De siger.«

»Ja, men Hr. Forstander, hvordan skal jeg kunne forklare alt dette for Hans Mikkelsen, Lærer Larsen og mine Forældre?«

»Jeg synes ikke, det er saa svært at forklare det, man selv har lavet, forstår De. — Naar man har lavet en Bommert, saa stikker man ikke Halen mellem Benene som Hunde og Kæltringer, men ser det hele i Øjnene som en Mand, forstår De.

Tror De ikke, at vor lille Land har saa meget tilovers for Dem, te De kan faa Djer Gæld betalt — og Djer Kærlighedssager bliver ikke en Hak forbedret i Amerika — snarere forværet — hvis De nu gaar hen og forgaber Dem i to Amerikanerinder, saa har De fire at trækkes med, og saa bliver De saan'igen nødt til at rejse til Afrika eller Kina, hvis det skal batte noget.«

Kofod og Skovdrup kunde ikke lade være med at trække paa Smilebaandet.

»Nej, ser De, Skovdrup, nu følger De med os tilbage. — — Jeg vil, hvis De vil have det, overtage alle Djer Gældsposter, ogsaa dem hos ham Mikkell, Djer ene Kærestes Fa'r — — —«

»Hvorledes skal jeg takke Dem, Hr. Forstander —«

»Ja, nu kommer vi til det. — Til Gengæld for det store Laan, jeg betror Dem, saa stiller De Dem under Kofods Formynderskab — De er min Mand, forstår De, helt og holdent. Jeg køber Dem ud af Kreditorernes Hænder. Djer Kærestesager maa De selv ordne — jeg kan jo saan'igen ikke gifte mig med den ene, forstår De, maaske Kofod kan — men det hele laves paa den ufravigelige Betingelse, at De bestiller noget, forstår De — noget godt — er De fornøjet med det?»

»Ja.«

»Naa, saa giv mig Djer Haand, og De skal faa Absolution — Absolution betyder Tilgivelse, forstår De.«

Blaagaard, den 23. Oktober 18..

Saa kom jeg da atter hjem, finder alt ved det gamle; Tingene paa Skrivebordet ligger som jeg forlod dem — men jeg kommer fra Fordærvsens Dal — jeg tør ikke se mig i Spejlet — jeg er bange for at finde en helt anden end netop ham, der ankom til Blaagaard for godt et Aar siden — ham, der prædikede Moral, ham

Opdrageren, der var sikker paa, at hele Verden kunde blive god, naar den kom under de rigtige Paavirkninger — ham, der vilde lede Ungdommen til Livsværldernes Land — han er dræbt — ham har jeg myrdet med aarelang Letsindighed og vedholdende Utroskab mod det, jeg elskede — Grunden er styrtet sammen under mit Hus — jeg vil i Guds Navn forsøge at bygge et nyt — maaske det ogsaa vil styrte sammen. — Lige saa lykkelige, sangvinske Mennesker kan være i et Øjeblik, lige saa ulykkeligt er de i Grunden stillede i det lange Løb — thi der bliver aldrig Bund i deres Personlighed.

Hvorfor skal sangvinske Mennesker være skæbnebestemte — hvorfor skal de enten være Livsskuespillere eller Vrag — mon de alle føler Syndebjerget saa trykkende som jeg — de rigtig slette Mennesker begaar jo ikke længere Synd, de føler den i det mindste ikke — men vi Dobbeltmennesker — det er sindsfortærende saaledes at kunne betragte sig selv fra det Bjerg, man slet ikke kan bestige. Vi tror i det ene Øjeblik at være paa Toppen begge to — og som vi skal brede Armene ud og blive som eet — da rasler der et Klippestykke, Fodfæstet abes — og det ene Menneske styrter med

rivende Fart ned i Fordærvelsens Dal — blot de begge styrtede ned — men den ene bliver deroppe og holder Dom over den anden, hudfletter ham paa det grusomste og jager ham atter paa Vandring opad med sin Moralsvøbe.

Hvor uretfærdigt at sætte Moralmennesket, der hverken ejer Kød eller Blod, til Dommer over det Menneske, der maa bære Lidenskaber-
nes Byrde og Hede — — — — —

BRAGES DØD.

Skovdrup holdt, hvad han havde lovet Forstanderen, og Kofod blev ham en god Formynder — Kammeraterne skosede af og til »den forlorne Søn«, men da han atter var i Arbejdshjørnet, forsvandt Skoserne — »ingen kunde jo hamle op med ham udi standende Strid,« hverken skriftlig eller mundtlig — og den Slags Folk skosede man ikke ret længe ad Gangen.

Brage var henrykt over Skovdrups Tilbagekomst, hvorfor han inviterede ham over til sig hveranden Aften.

Brage blev blegere og blegere Dag for Dag — han var tit sengeliggende — og han kunde

paa Grund af manglende Kræfter ikke længere gøre Gymnastik.

Naar Kammeraterne talte om, at han skulde have kraftigere Føde, blev han vred — den Slags Kost, han fik, var lige saa god som den, de hentede i Madkælderen, mente han.

Sidst i November maatte han gaa til Sengs og søge Læge; denne opfordrede ham til at lægge sig ind paa Hospitalet, men det vilde han paa ingen mulig Maade, saafremt Madam Hansen vilde pleje ham. Hun forstod meget bedre end en Sygeplejerske, hvad han trængte til.

Brage havde nemlig en Følelse af, at Døden nærmede sig. Naar Madam Hansen kom ind, talte han altid om »de visnede Blomster« — »de faldende Blade« eller »det zarte Liv, der hænger i et Silkespind.«

»Mennesket faar i Grunden saa lidt udrettet her i Verden, Madam Hansen — jeg ligger og tænker paa min Bedstefader; han sled sig ihjel paa en Hedelod ovre ved Viborg uden at faa andet ud af det end en syg Enke, der døde paa Fattighuset.

Min Fader gik det for Resten ikke stort bedre — han blev dræbt i en Mergelgrav, da jeg var 10 Aar — min Moder havde ganske vist saa

meget, at hun undgik Fattigvæsnet; men da hun døde, efterlod hun sig kun nogle ganske faa Stumper, der daarligt kunde betale hendes Klatgæld — saa vidt jeg ved, er der kun mig tilbage af hele Slægten — og hvad faar jeg udrettet — heller intet. Jeg har altid klaret mig kummerligt — det er der i Grunden mange, der gør, Madam Hansen —«

»Ak, ja, saadan er Verden nu een Gang indrettet, og vi kan ikke skabe den om.«

»Nej, og derfor kan jeg fristes til at stikke af naarsomhelst — skønt det var alligevel rart, om man kunde føre Verden blot et Hanefjed over mod den rigtige Side, inden man forlod den — men det er vel min største Fejl, og det har altid været hele min Slægts Fejl, at tænke paa Verden frem for sig selv — vore Længsler har været for store efter Evnerne, derfor kvalte Forholdene os —

Tag mig den brune Bog histovre — saa skal De høre et Par Vers om en Knop, der har Længsler, og et Bægerblad, der kvæler den — akkurat som om det var mig selv, jeg havde beskrevet. — — —

»Der stod to Roser i Bedets Top,
den ene var bristet, den anden var Knop.

Og Stødvinden kom til den bristede Rose,
 saa Bladene fløj over Mark og Mose.
 Det skælvende Svøb om Knoppen sig lukker.
 »Stram dig op,« si'er Svøbet, mens Knoppen sukker:
 »O, Verden er stor, og den tilhører mig.«
 »Ti stille,« si'er Svøbet, »hvad rager den dig,
 her sidder du lunt og godt inden Døre,
 hold dig rank, mit Barn, jeg fastere snører.«
 Og Svøbet snørte — og Knoppen blev gemt,
 og alle dens Længsler saa haardelig klemte,
 at ned gennem Blade og Hjerter det isnede.
 Da Svøbet faldt fra, stod Knoppen og visnede.«

Brages Sygdom tog til Dag for Dag; ikke
 saaledes at Smerterne blev større, men de le-
 gemlige Kræfter svandt bort — han faldt om-
 sider hen i en Døs og levede kun op, naar
 Skovdrup eller Kofod besøgte ham.

Han laa og pillede ved Lagenet og stirrede
 hen paa de frosne Ruder — det var nogle
 underlige snirklede Blomster — der var smaa
 Fryndser i hver Linie, som sprængte den hele
 Figur op i et underligt hvidt Plys, hvis enkelte
 Linier han ikke kunde finde. Han vilde hellere
 se paa Gardinet, naar det bevægede sig frem og
 tilbage — det gjorde bestemt femten Omgange
 i hvert Minut. Han øvede sig ogsaa i at tælle
 Trinene, naar Folk løb op ad Trappen; men
 det var sjældent eller aldrig, han tænkte rigtig

alvorligt; hvis ikke andre var tilstede, kunde han ikke frembringe en ærlig Tanke, alle stoppede op i Fødslen.

»Jeg er snart fortrolig med Døden,« sagde han en Dag, Skovdrup var hos ham.

»Det er mærkeligt, at du stadig tænker paa Døden, naar der dog er mange Muligheder for, at du bliver rask igen,« svarede Skovdrup.

»Det kan nu ikke hjælpe, hvad I siger — Kofod kommer med noget lignende — jeg maa dog bedst selv vide, hvor det bærer hen.«

»Det er der ingen, der ved — jeg tror ikke paa, at man profetisk kan forudsige den Slags Ting.«

»Jeg kan ikke forstaa, at baade du og Kofod vil prøve paa at bilde mig noget ind — jeg kan se paa Jer begge to, at I tror, jeg dør — jeg kan mærke det paa jeres Opførsel — Tak skal I have, fordi I vil forskønne mine sidste Timer; men I gjorde mig endnu gladere, hvis I vilde tale med mig om Tingene, som de er — fortæl mig hellere, hvad du mener om Døden og lad være at proppe mig med tomme Ord om et Liv, jeg slet ikke skal leve.«

»Ja, men jeg ved ikke noget om Døden, Rasmussen, og har overhovedet slet ingen Mening om den Ting.«

»Tænker du da aldrig selv paa, at du skal dø?«

»Jo, men det er yderst sjældent og kun et ganske lille Øjeblik, saa er Tanken borte igen.«

»Er du da bange for Døden?«

»Ja, paa en vis Maade — det er vi vel alle?«

»Nej, ikke dem, der har noget at dø paa.«

»Hvem har det? — ethvert tænkende Menneske er nødsaget til at smide Dogmerne over Bord — og hvad er der saa tilbage — kunde man tro paa Dogmerne, var man sikkert lykkelig — men hvem kan det, naar Videnskaben berøver os alt Haab.«

»Saa laver man sig et Sæt nye Dogmer, ligesom man anskaffer nyt Tøj, naar det gamle er opslidt — alle tror paa Dogmer; selv den rødeste Fritænker, der prædiker, at Livet ender i den rene Tilintetgørelse, lever og dør paa et Dogme lige saa fuldt som alle de andre. I gamle Dage lavede man Guder af Træ og Sten — nu smeder man dem af det Materiale, vor Hjerne raa-der over.

Den fint kultiverede Hjernes Guddom ser ikke saadan ud som Lersøbøllernes — hver for sig kan de maaske være lige gode — jeg f. Eks. er langt fra tilfreds med Kristuslæren — jeg kan ikke forene den Raahed, der ligger i at æde

Gudens Kød og Blod, med den uendelige Kærlighed, han har aanded ud over Verden. Jeg kan ikke være tilfreds med en personlig Djævel, der snigløber den store Part af Menneskeslægten, medens en almægtig Gud kæmper drabeligt for at beholde en ganske lille Flok — derfor laver jeg mig et nyt Dogme.*

Hvor svag Brage end var, søgte han dog at slaa Sætningerne fast med Haanden. Feberrødmens bredte sig over Kinderne, og Sveden perlede ham paa Panden, men han kunde ikke holde op, Emnet tog ham fangen.

»Hvilken Gud jeg da tror paa?

.Du har hørt, at der er noget, som kaldes Æteren — dette noget — denne Masse, der ikke ses og ikke føles, men som Videnskaben alligevel har konstateret, maa være tilstede overalt, den er min Gud. Den findes i Træ, i Sølv, i Sten, i Luft, i Kød — alle Vegne.

I Hjernemassen hos Mennesker og Dyr opnaar den en særegen Udvikling. I denne Æter foregaar alle Lysstrømninger, Varmestrømninger, alle Elektricitetsstrømninger — kort sagt, alle de usynlige Bevægelser, som paavirker vore forskellige Sanser. Hver Gang der foregaar en Varmeudvikling,

ruller der en Masse Bølger-i Æteren — men de udslettes atter og sætter ingen blivende Spor efter sig — anderledes er det med Æteren i vor Hjerne. Naar vi føler, tænker og vil, ruller Æterbølgerne gennem Hjernens Millioner af Vindinger og sætter deres blivende Spor, akkurat som den bevægelige Naal sætter Spor i Vokscylinderen paa en Fonograf. Ved Paavirkninger fremkaldes Bølgerne atter i de gamle Bølgebaner. Det er Ætermekanismen hos os. Tænk dig nu en saadan stor, central Ætermekanisme, som har Ledningstraade ud til alle smaa Bicentraler — saa har du Gud — saa har du Menneskene og Dyrene — kort, saa har du alt Bevidsthedsliv centraliseret.

Dette Bevidsthedsliv er evigt, det forbruger ingen Stof — kun nu og da skifter det sin Bærer. Naar jeg dør, gaar de Følelser, Tanker og Viljesytringer, der bestemmer min Sjæl, blot over paa en ny Bærer, der passer bedre til Udviklingsstadiet, akkurat som man flytter en udvokset Plante fra en lille Potte over i en større. Der er sikkert Bærere paa andre Kloder, der kommer til at indeholde vore Sjæle — d. v. s. Udviklingen fortsættes efter Døden — og der-

for er jeg glad ved at dø. Jeg venter med Længsel paa det Øjeblik, da jeg skal skue det ukendte Land.«

»Jeg kan ikke rigtig sætte mig ind i det, du mener, Rasmussen, jeg forstaar det ikke.«

»Men det gør jeg, du, og derfor er jeg lykkelig ved mit Dogme — jeg tror ikke paa, at jeg ruller over i et Paradis, hvor ingen Sorg og intet Savn hører hjemme — det er ikke et saadant Sted, jeg venter. Der, hvor jeg kommer, skal vi rimeligvis fødes, leve, skuffes og atter dø ligesom her, men for hvert Liv bliver man rigere og rigere.«

»Du tror altsaa paa Sjælevandring?«

»Ja, og paa en alkærlig Guddom, der opfylder alt Bevidsthedsliv.«

»Det er tilstrækkeligt klart for mig; jeg giver mig hen til disse Dogmer med samme Tryghedsfølelse som et Barn lægger sig i Moderens Arme — men jeg kan ikke gøre mig begribelig for andre — saasnart Ordene skal over mine Læber, brister selv de klareste Tanker — og det, der i min Sjæl stod som et ophøjet, tryghedsvækkende Billede, falder sammen i Stumper og Stykker under mit hvergarmsagtige Ordforraad.«

Lige før Juleferien skulde begynde, kørte de Brage paa Hospitalet, og Juleaften kom der Bud efter Skovdrup — heldigvis var han ikke taget hjem i Julen og kunde derfor holde Brage i Haanden, medens han rejste fra Jammerdalen til Udviklingens ukendte Strande.

FASTELAVN.

I Øjeblikket blev det en trist Jul for Skovdrup, men senere mindedes han denne Tid, som den rigeste Periode i sit Liv. Han tænkte og overvejede — Samvittigheden prædikede daglig for ham — undertiden følte han sig grænseløs ulykkelig, men saa steg Brages milde Øjne frem for hans Erindring og fortalte ham om den Fred og Tryghed, en Sjæl kan rumme selv i Dødens Stund, og det gav ham Trøst og Lyst til sit Arbejde.

Da han havde afsendt Pengene til Hans Mikselsen, modtog han et højst forbavset Brev fra Forældrene — de troede, han havde vundet i Lotteriet — og glædede sig i allerhøjeste Grad. Han kunde mærke paa det hele, at Elise holdt sig tavs, og det gjorde hende stor i hans Tan-

ker. Den gamle Kærlighed vaagnede paany. Karens Fotografi var forlængst forsvundet — Elise indtog atter sin gamle Plads baade paa Bordet og i Hjertet.

Han sendte hende Breve hvert Øjeblik; men hun svarede aldrig — dog fik han af og til Hilsen fra hende med Brevene fra sine Forældre, og det gav ham Mod til at haabe.

Længe før Fastelavn begyndte man at fløjte Gadens Dansemelodier paa Kamre og Trappegange — ja, selv Musikværelsets gamle, brystsvage Orgel, der Aar ud og Aar ind tærskede Langhalm paa Berggrens Koralbog slog over i en olfert-jespersensk Toneart.

Alle unge Kæmper, der ikke før havde deltaget i det aarlige Fastelavnsbal, gik med Hjertet i Halsen.

Hvem vidste — der kunde maaske hænde et eller andet — man maatte absolut have Flippetøjet i Orden og Fjederskoene efterset — og hvis man ikke havde Fjedersko, maatte Fedtlæderstøvlerne daglig blankes en rum Tid i Forvejen for at kvæle den for Københavnerdamer saa modbydelige Tranlugt.

Alt, hvad Forstanderen ejede af Niecer, Kusine-

børn, Døtre af gamle Elever og mange andre Slags paarørende blev omhyggeligt nedskrevet og udrangeret af Fruen, der havde det byrdefulde Hverv at skaffe Baldamerne til Veje.

»Hør, mine kære Vennér, hvis nogen har en lille Ønske om at faa Dame med paa Ballet, forstór De, kan han blot henvende sig til min Kone — men ingen Veninder og ingen Kusiner — det bliver saan'igen ikke bevilget — det maa være Søstre eller officielle Kærester,« sagde Forstanderen et Par Dage før Ballet.

Men det var kun ganske enkelte, der havde Søstre eller officielle Kærester, saa Damemarkedet fik ingen Tilførsel ad den Vej.

Forstanderen holdt sig ellers saa nevtral som muligt over for alt, hvad der vedrørte Ballet — det var et Offer, han bragte de unge Kæmper, thi selv spildte han aldrig sin Begejstring paa nogen som helst Forlystelse. —

Balaftenen samledes alle Kæmperne i Anlægget og omkring Stærkassen for at holde Skue over Damerne, naar de steg ud af Drosken og passerede op i Hovedbygningen til Forstanderens Privatlejlighed, hvor der først blev givet en lille

Kur. Alle mønstrede i den stiveste Stads: Køhlig i Diplomat, Særimner i hvidt og Kæmperne i det ædleste, Skabet rummede; undertiden Kjole, men det var dog kun de færreste.

Den første Droske standsede; man holdt Vejret, da der i det flakkende Lygteskin viste sig en blegrød Kjole og et hvidt Dameben. Trip, trip, trip — og hun var væk.

»Saa du hende?«

»Ja, hun var nydelig.«

»Gu' var hun ej,« siger Jydske Annes — »hun havde et rædsomt Papegøjenæb!«

»Nej, selvfølgelig kan hun ikke maale sig med Maren,« vrængede Skjaldegrimsen.

Vogn efter Vogn holdt an foran Laagen, og de hvide, lette Sommerfugle hoppede ud og svævede hen over Anlæget, efterladende Drømme og dunkle Anelser i alle Kæmpe-Hjerterne.

Det gøs i Gamle Hansen, naar en Parfumbølge traf hans Næse; Djalmar saa ærbart ned i Jorden og skævede kun op, naar der var noget at se efter.

Pludselig lød en kendt Stemme henne under Stærkassen:

»God Aften, Gutter!«

Det var Grærup; han havde snart været demitteret i to Aar; mange af de unge kendte ham slet ikke, men for de gamle var det en Overraskelse af Rang.

Skovdrup hægtede sig straks fast i ham og slæbte af med Fyren, medens de unge fortsatte Dameskuet.

Mellem de to store Klasseværelser stod Fløj-dørene aabne, og lange Borde med prangende Smørrebrødsfade viste, at man skulde have noget for Tanden, før Ballet begyndte. Damerne samledes oven paa i Forstanderens Salon. Naar den sidste var ankommen, blev der givet Signal til Duksen i tredie Klasse. Han skulde ved Raab og Fagter forkynde de ventende Kæmper, at »Sabinerinderne gerne lod sig bortføre.«

Man begyndte at samle sammen paa sig — Benklæderne fik et Par Dask med Haanden, Lommespejlet blev halet frem — Skilningen blev eftersat og Flipperne trukket i Lave — det tog syv lange og en halv Snes brede, før Kæmperne var beredt.

Forstanderen listede helt ned ad Trappen for at tage imod dem.

»Nó, hvad nøler I etter — go nu løs, I

Kvinderøvere! he! he! he! Kvinderne gaar frivillig med — og jeg er den eneste Sabiner, forstår De.«

Man gned sig op ad Gelænderet og trykkede sig ved at gaa frem.

Der var ingen Præsentation — man skulde uden videre gaa ind i Salonen, bukke for Damen og trække af med hende ned paa Klassen til det ventende Smørrebrød — men hvem vilde først stille sig paa Tærskelen til den oplyste Sal og se ind i det forjættede Land?

Hvilket Syn for et uskyldigt Degne-Emne — gule, graa, røde, blaa Kjoler — blændende hvide Halse — blussende Kinder — gyldne Lokker og ravnsorte Slinger, der ringlede om Skuldrene; end ikke et Bondebryllup i al sin Herlighed var saa klædt som en af disse — ak! ak! det stod til dette som Mælkebøtten til Rosen.

»Skulde man fare lige løs og vælge den første den bedste eller som klog General mønstre Tropperne?«

Dette Spørgsmaal kunde næsten tage Vejret fra den stærkeste.

Vovede han at pausere paa Dørtærskelen, sloges alle Blikke ned — man ventede et spændt Øjeblik, og saa halede man af med sit Bytte.

»De gjorde en god Valg!« hviskede Forstanderen hver eneste Kæmpe i Øret, naar denne med lettet Hjerter og Damen paa krum Arm passeret Forstuen.

Med nogen Besvær blev det store Selskab anbragt ved de lange Borde. Forstanderen bød: »Værsgo'«, og alle Kavallererne gjorde samtidig Indhug paa Smørrebrødsfadene — mange havde levnet om Middagen for at byde det dejlige Aftensmaaltid et nogenlunde rummeligt Op-holdssted «

Medens den forbavsede Dame anbragte Papir-Servietten paa Skødet, var et af de lækreste Stykker allerede forsvundet og Nummer to undervejs.

Konversation var der i Begyndelsen af Maaltidet ikke meget af — Kæmperne ansaa dette Øjeblik for et af Aftenens vigtigste og gik derfor lige til Sagen uden Spørgsmaal til højre eller venstre, først naar de skrigende Tarme var beroligede, begyndte man at filosofere over et Samtaleemne.

»Vejret« havde man allerede opbrugt, da man førte Damen til Bords, saa der maatte spekuleres, naar man da ikke var saa heldig at

have en Dame, der selv besørgede hele Konversationen.

Gamle Hansen var ikke saa heldig; han havde faaet en lille blegnæbbet Spidslærke, der hverken sagde Buh eller Bah, derfor var han ved at blive overnervøs af Spekulation — han maatte finde paa noget rigtig morsomt for at tø hende op. Han gennemrodede hele sit Forraad af Vittigheder — men de vedrørte alle Seminariet og var af saa lokal Natur, at Lærken umulig kunde goutere dem.

Endelig fandt han en, der var saa god, at den paa Forhaand lokkede Smilet frem hos ham selv.

Lærken drejede Hovedet for at overbevise ham om, at det var haabløst, selv om han smilte nok saa indtagende.

»Det er mærkværdig, saa tavse alle Damerne er i Aften,« begyndte han.

»Ja«, svarede hun næppe hørligt.

»Tavshed er ellers ikke Damernes stærke Side.«

»Saa—aa!«

»Ved De dog ikke det, Frøken, at Damer og Kvindfolk i det hele taget lader Munden løbe i det uendelige — enkelte Mænd vil endogsaa

paastaa, at Damerne slet ikke kan indlades i Himlen af den Grund.«

»Hvorfor dog ikke det?« spurgte en interesseret og højst forbavset Borddame, der sad lige over for Gamle Hansen.

»Der staar i Johannes Aabenbaring, 8. Kapitel, 1. Vers, at der vil blive en halv Times Pavse i Himlen — og det kan sikkert ikke finde Sted, hvis Damerne indlades.«

»Naa,« svarede Lærken meget spidst.

»Synes De ikke, den er morsom?«

»Jo!«

»Ja, det synes jeg ogsaa.«

Duxen slog paa Glasset og holdt Talen for Værtinde og Vært, og dermed begyndte man at stifte Bekendtskaber.

Efter Maaltidet bragtes Damerne atter oven paa, medens Stuerne blev gjort ryddelige til Dans. Særimner kom med Fejekosten, og lidt efter stemte et Par af Borgens fineste Musici Violinerne.

Til Valsens klingende Toner dansede man ud. Damerne brugte Viften og Kæmperne Lommetørklædet — der var næsten ingen Pavser; man drejede uafbrudt.

Henne i en Krog stod Djalmar Jessen og

saa til, Underlæben blev længere og længere, han faldt i Staver over de mange Farver og de herlige Toner.

»Skyd Skuffen ind, Djalmar,« henkastede en af de dansende Kæmper, men det anfægtede ikke Djalmar; han gloede videre, indtil en lille sortklædt, meget ung Dame stillede sig op ved Siden af ham og sagde:

»Danser De ikke?«

Djalmar fo'r sammen og smilte.

»De kan maaske ikke?«

»Jo—o, men det strider imod mine Principper.«

»Ja, Fa'r og Mo'r siger ogsaa tit til mig, at det er Synd at danse paa et rigtig Bal — men hér henne gør det ingenting — alle Herrerne er saa uskyldige — de er jo fra Landet næsten alle sammen, ikke sandt?«

»Jo, det er de.«

»Jeg tror heller ikke, det kan gøre noget med en lille Dans, naar man danser med et godt Menneske.«

»Tror De ikke?«

»Nej, det tror jeg virkelig ikke — Fa'r ved nok, hvad der er Synd, kan De tro — kender De maaske ikke min Fa'r, han kender godt Dem.«

»Saa — aa.«

»Ja, han ser Dem saa tit i Bethesda.«

»Kommer Deres Fader meget i Bethesda?«

»Ja, næsten hver Aften, naar der er noget.«

»Ja, saa maa jeg sikkert kende ham.«

»Hvad er det, de spiller nu?«

»Det er en Vals, Frøken.«

»Det er dejligt at danse Vals, synes De ikke?«

»Aa—jo!«

»Skal vi danse den?«

»Tror De, det gaar an?«

»Ja, hvorfor ikke?«

»Ja, men.«

»Nej, kom nu, inden den holder op.«

Den gamle Historie fra Adam og Evas Tid gentog sig ogsaa her — Eva var den stærkeste — og til alles Forbavselse drejede Djalmar hende nok saa flot i den jævne Vals.

»Naa da, nu staar Verden s'gu ikke længe,« sagde Jydske Annes til Særimner, »skal vi ogsaa prøve, om den kan lade sig skære — kom an, Ane!«

Annes stampede et Par smaa Taktslag i Gulvet og styrede saa ud i rum Sø med Særimner.

Ane førte sig saa stiv som en Tinsoldat — Annes asede derimod med bøjede Knæ og Overkroppen i Fremfaldstilling for at svinge Maskinen rundt. Anes Kinder rystede og Annes stønnede. Pludselig tørnede de mod et af de blinde Skær — det var Dørtærskelen, der ragede op midt i den sammenstykkede Dansesal.

Der hørtes et uhyggeligt Dump — det var Annes og Særimner, der kuldsejlede.

»For Satan, din So, kunde du ikke se dig for,« hviskede Annes, idet hun vendte Kølen i Vejret, »nu staar hele Menigheden og griner af os.«

Midt under Ballet forsvandt Gærup og Skovdrup for trække Vejret ved en hyggelig Pibe Tobak.

»Naa Tykke, hvorledes synes du saa om at være Skolemester?«

»Aa, ret godt du, særlig hvis man kunde leve af det.«

»Jeg synes, du trives helt godt, Smilehuljerne har i ethvert Tilfælde ikke forladt dig endnu.«

»At jeg holder Sulet paa Raden, kan jeg

takke mine gæstfrie Nabøer for — jeg gaar jo omkring og tygger lange Aftensmader hver eneste Dag.«

»Det kan maaske nok behøves — for dit Embede er vel ikke af de største.«

»Nej, det skal Guderne vide. 550 Kroner om Aaret kommer man ikke langt med — man skal laane til Klæderne, laane til Bøgerne og laane til Rejserne.«

»Saa er det vel heller ikke værre.«

»Værre — det er den elendigste Livsstilling paa Kloden, hvad Pengene angaar.«

»Du maa lade dig trøste, gamle — Lærernes Lønninger bliver snart forbedrede. De fleste af vore Rigsdagsmænd er sikkert klar over, at en Lærer røgter en betydningsfuld Gerning.«

»De er Pokker, er de — selv om der kom 114 Skolelærere ind i Rigsdagen, fik vi ikke en rød Øre mere i Løn — D'Hrr. skal nok vogte sig, der er noget, som hedder Vælgerne, og blandt dem er der faa, som ser noget stort i Skolelærerens Gerning. Hvis Gerningen stod for Folkets Bevidsthed med den Glorie, du lægger om den, saa vilde det nok give sig praktiske Udslag. En skaldet Embedsmand, der ikke har mere Indflydelse paa det kommende Samfund end en

Kampesten paa Maanens Bevægelse, bliver lønnet og hæderkronet op over begge Ørerne.

Vi er kommunale Bestillingsmænd i Lighed med Lygtetændere og Brandmænd, dog langt fra saa populære som de sidste — derefter have vi os at rette — kan vi selv finde noget stort i vor Gerning og virkelig udrette noget godt, saa lad os bære det i Stilhed.«

»Hvis jeg ikke kan faa andre Embeder end et til 500 Kroner, saa søger jeg Byerne.«

»Byerne! — dit arme Asen, er du ikke klo- gere — gaa lige fra Asken i Ilden. — En Købstadlærer paa 1000 Kroner er ikke nær saa meget værd som en af os — vi har Bolig og Brændsel, vi kan tigge Føden og spare Pengene, medens han skal baade tigge og be- tale. Træk hans Husleje og hans Kostpenge fra de 1000 Kroner — hvormeget tror du saa, han faar igen? Hvis han virkelig skal kunne klare sig, maa han fiske efter alt det Ekstra- arbejde, han kan opdrive — han skal fare fra Herodes til Pilatus som en forsulten Ulv — han skal kunne vejre, naar der er et lille Ben i Nærheden, og saa skal han oven i Købet bruge Albuerne for at skubbe alle andre fra Truget.«

»Du er den gamle, Gærup — du bruger Farvekosten med den samme Routine.«

»Ja, tro, hvad du vil, Skovdrup, men jeg raader dig til, at lade de lyse Fremtidsbilleder fare — det er saa forbandet kedeligt at blive skuffet.«

Samtalen gled over til Seminarieemner, og da Piberne var tomme, kastede de to Venner sig atter ind i Dansen og holdt ud, indtil Forstanderen midt paa Natten foreslog Forsamlingen at synge: »Fred hviler«.

Og med den paa Læberne gik hver til sit.

Droskerne rullede frem og »Sabinerinderne« forsvandt lige saa let, som de var komne.

DIMISSIO.

Den sidste Eksamensdag var overstaet.

En lang Række Degne-Emner kom ud fra Forstanderens Kontor med store blaa Konvolutter i Hænderne:

Her er Lønnen for tre Aars trofast Slid, her er Papiret — mit Papir — »det er saa godt som en Statsobligation paa tyve Tusinde

Kroner, forsto'r De,« havde Forstanderen sagt — nej — det er mere værd. I det Øjeblik man bliver dimitteret repræsenterer det lille Papir al jordisk Lykke — det er Indgangen til Friheden — det er Døren til den modne Mands Paradis — det er Pantet paa, at Verden tilhører dets Ejermænd, og det er Ophavet til de vildeste Illusioner om den kommende Tid.

Lykken lagde sig over hver eneste Skikkelse; enkelte bar den stille og roligt, andre sang, saa det skingrede, eller gik rundt og slog Spirerne paa Skuldrene.

»Se, saa gamle Dreng, nu er den ikke længere«, sagde Jydske Annes og holdt Konvolutten op for Næsen af et spædlemmet Emne, der havde to Aar tilbage, »her er Pant for Kalvekødet.«

»Maa jeg se,« lød den spagfærdige Røst.

Annes folgede forsigtig Papiret ud — Seglet skulde omhyggelig bevares — og holdt det i Frastand, saa Dagslyset ret kunde komme til at skinne paa den højtidelige Folioside.

»Aah! Gud, du kan sagtens.«

»Ja, det er ikke saa helt tosset, gamle,« svarede Annes, idet han lagde Dokumentet

sammen og tænkte paa Maren samt den højere sociale Stilling, han nu var ved at betræde.

Omkring paa Kamrene gjorde man Forberedelser til Afrejsen.

Der gik en egen Understrøm af Vemod gennem alle de Udraab, hvormed Degne-Emnerne sagde Farvel til deres Kamre, til deres Sengekasser, til deres Kakkellovn og til alle de Smaagenstande, hvortil der knyttedes Minder — mon de anede, at Savnet af alt dette, snart vilde melde sig — Hygge, Seng og Kakkellovn fandt de nok andre Steder, men ingen Steder paa Jorden kunde maale sig med Seminariets Tusmørketimer, og om dem kunde alle disse Genstande fortælle.

Denne fagre Ungdomstid, hvor de rev ned og byggede op, som de havde Forstand til, hvor Verden endnu ikke havde stækket deres Vingeslag, hvor Kraften sydede dem i Aaren og brød paa for at komme frem, blev for mange af dem Livets herligste Stund.

Kofod og Skovdrup stod nede paa »Halvfjerde« og vurderede deres Eksamensbeviser.

»Du burde være en af de lykkeligste paa Borgen, Skovdrup.«

»Ja, burde, men naar jeg nu ikke er det,« svarede Skovdrup med et Suk.

Kofod sagde ikke mere, men stod og saa ud over de røde Tegltage.

»Nu har jeg skrevet seks Breve til hende, men ikke saa meget som en Linie til Gengæld.«

»Hun er en standhaftig Pige.«

»Synes du ikke, det er haardt?«

»Jo, for hende — — — — — du ligger, som du har redet — et Menneske, der stykker sine Følelser ud i Smaapartier, faar altid Skuffelser, naar det endelig slaar sig til Ro — — — Hun kan jo slet ikke stole paa dig.«

»Derfor har jeg ogsaa bedt hende sætte mig paa Prøve i to, i tre, i fire Aar, om det skulde være, men se, om hun vil svare mig.«

»At svare nu paa dette Tidspunkt vilde være det samme som et rent Afslag eller et »Ja«. Det første bryder du dig jo ikke om at faa, og det sidste vilde blot føre dig ind i de gamle Folder.«

»Hvad mener du?«

»Hvem ved, maaske var der et eller andet Emne til Forelskelse ovre hos den jyske Degn,

du skal tjene. Amor er udspekuleret, og du ved, hvor let du bliver hans Bytte, saasnart du har Hjertefred.«

»Du er haard, Kofod.«

»Aa, nej ikke haardere end Elise, hun og jeg — tror jeg nok — tænker det samme — vi holder begge meget af dig, naar du vil sørge for at lægge al Letsindighed paa Hylden.«

»Tror du da ikke paa, at jeg har forsaget alle gale Streger?«

»Ærlig talt, nej — hvis du fik en ny Sorg eller en stor Glæde, vilde du atter blive for-
tumlet — du skal hærdes længe endnu, før du faar Rygrad.«

»Det gør mig ondt, at du tror saa slet om mig.«

»Saaledes maa du ikke optage det, Skovdrup — jeg tror netop godt om dig — jeg tror paa dit gode Hjerte og dit barnlige Sind — men derfor kan jeg jo godt ønske, at du havde lidt mere Rygrad.«

»Tror du da ikke, jeg arbejder paa at faa Rygrad, som du siger.«

»Bevare os, men den kommer hverken paa eet eller to Aar — Elise gør en stor Gerning imod dig ved at fylde din Sjæl med Uvished.

Snart Haab, snart Tvivl er en udmærket Isolator mod alle Letsindigheder.«

»Maaske?«

»Hør, I to brave Pestalozzianere ved vel, at min Kone har budt jer til Afskedsvisit,« afbrød Forstanderen Samtalen.

»Ja, Tak Hr. Forstander!«

»Er De nu rigtig glad og tilfreds, forstor De?«

»Ja!«

»Glem nu ikke det Ansvar, der hviler paa Djer Skuldre, naar De om en føje Stund tager Plads paa Skolepulten. Vid, at det, De gaar ind til, er en alvorlig Gerning, der faar Indflydelse paa mange Menneskeskæbner — og husk paa, at Djer Uddannelse ikke er endt med dette Eksamensbevis — for hver Dag, De staar po' Djer Ben, skal De indvinde nyt Land, forsto'r De, thi De maa stadig have megen Forraad, hvis De skal dele ud til andre.«

Om Aftenen samledes alle Dimittenderne i Forstanderens Dagligstue.

Lampens røde Skærm udbredte Hygge over hele Stuen. Der var Kroge, hvor Lyset slet kom, og der var Steder, hvor det røde helt havde Magten.

De gamle Mahognimøbler fortalte paa deres stille ærværdige Maade de unge Degne-Emner, hvor mange Gange de havde sagt Farvel til en saadan Flok — — og hvor mange, der ud over Landet med Glæde mindedes deres stive Hygge.

Det blev ikke til stort med Samtalerne — man saa paa hverandre, men hver tænkte sit — stadig noget langt borte i Fremtiden.

»Husk nu paa, at Orden er den første Betingelse for at være en Kraftpædagog,« udbrød den gamle, efter at han med en af Kæmperne havde været inde i sit private Kontor, hvor han gav dem en hjertelig Afsked under fire Øjne.

»Pas paa med den moderne Bibelkritik, forsto'r De, at I saa'n igen ikke bliver lokket paa Krogveje —

Vær jeres Autoriteter hørige og lydige — men bliver Autoriteterne urimelige, saa staa paa jeres Ret — I er frie Mænd i en fri Land — Frihed for'stor De, men Frihed under Lov.«

Han tog forsigtig Skovdrup under Armen og førte ham ind i sit lille Gemak. Her greb han begge Skovdrups Hænder, saa ham ind i Øjnene og sagde:

»Der er en lille Vers, jeg altid har holdt av
— den vil jeg give Dem med paa Rejsen —
men gem den vel, og gør etter den, forsto'r De:

»Hver Gang jeg sagde: jeg vil Glæden eje.
da var det, som den flyede mine Veje.
Men holdt jeg Tanken fast: jeg vil den bringe,
da kom den til min Sjæl paa Englevinge.«

) Tidligere udkom:

SKOV-KIRSTEN

Skildringer fra Menighedslivet i Vendsyssel (I. Del)

af

Ludv. Bøgeskov.

Af Pressens Udtalelser hidsættes:

Der kommer saa mange ligegyldige Bøger mellem Aar og Dag, ligesaa intet-sigende i Indhold som flade i Formen. Ludvig Bøgeskovs hjærtevarme og aandsbaarne Skildring af Skov Kirstens mærkelige Personlighed og betydnings-fulde Virksomhed fortjener den videste Udbredelse i kirkelige Kredse. Den lille, smukt udstyrede Bog er meget billig. Den bør finde en Hædersplads ikke mindst i kirkelige Bondehjem. »Sorø Amtstidende«.

Pris: **Kr. 1,25.**

INGER DAL.

Hendes Søn og hendes Venner.

Skildringer fra Menighedslivet i Vendsyssel (II. Del)

af

Ludv. Bøgeskov.

Bøgeskov fortjener Tak for sine Bøger om Menighedslivet i Vendsyssel. Det er godt Selskab, han fører sine Læsere i. Man stifter Bekendtskab med Mænd og Kvinder, der er modnede under haarde Kampe baade for Udkommet og Sjælefreden. »Vort Samfund«.

Pris: **Kr. 1,25.**

TRE GENNEMBRUDSMÆND.

Skildringer fra Menighedslivet i Vendsyssel (III. Del)

af

Ludv. Bøgeskov.

Bøgeskov har ved sine fortræffelige Skildringer af Skov-Kirsten og Inger Dal skabt sig en god Læsekreds, som man kun behøver at gøre opmærksom paa denne Bog. »Vort Samfund«.